Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sēfer Tôrat Kōhănîm

Ḳaro, Yosef
יסוי ,וראק

Fîordâ [Fürth], 451-452 [1690/91-1691/1692]

ערמ ביכש תנתמ תוכלה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11660

Visual Library

ממ"ש סס ז"ל אם אחר כל המעלות נס רבייס בעליונה ואפילו
שתשתוקה בכללו כו' דאל"כ ק' מאי אפי' דקאמר וק"ל : לט
נכסי לפלוני כושל כו' שכל דבר ערנילין ותותר למכו' כשעריכין
למעו' בכלל נכסים הוא : מ ספר תורה שיש בו ספק כו' דאיכא
דלא אישתם' הוא בנתר' כיון
דאשור לאד' למוכרה כ"א לצמוד
תורה ולישא אשה ופש"ר : מא
אם תפסו אין מוציאין מיד' דספיק'
דדינא הוא ואם יבא אליהו יופס'
האיכא' וכל ספק פעות' לחסכר'
במקום דקאי הממון יקום כידו
ופש"ר : מב דקי"ל בשויק
בקרקעו' כן נתבאר בטו' ובדברי
המחבר לעיל סי' ר"כ ס"ו דאין
קרקע נקנה אנ"ק : מג נס"ת
אם תפס בו' כיון שהוא ספק אם
הו' בכלל שם נכסי וכמ"ש בסמ"
שלפני זה : מד אם מתנת
שכ"מ היתה קנה ז"ל הטור נס"ם
זה בשם תשובת הרא"ש ודאי
שטרות בכלל נכסי' הן מיהו ה"מ
בשכ"מ שא"ל קנין דדבריו
בכתובין וכמסורין דמי והוא
כברי' שכתב קנה לך מיהו וכל
שיבודייהו ונם מסרן ליד
המקבל אבל בברי לא ואע"ג
דשקי' לו כל נכסיו הא"נק
והשפרו' היו בכית ויש כאן כתיב'
דכתב לו כל נכסיו ומשיריה אנה
פנירו מ"מ לא כת' לו קנ' לך מיהו
וכל שיבוד ומשיק שם דהשטרו'
ישארו ליורשיו ולא אמרינן דהוא
הפקר דודאי לא היה דעת הכותב
להפקירן אלא שלוק יורשי' מהם
אדעתא דהכי שיקנם אבירו
ומאחר דלא קנא' נשארו בחזקתן
וזכו בהן יורשים אב"ל :

רמט א הרי זה מתנה
אחנה הטור מפיים
וכת"ע ז"ל בד"א בתב' מופע'
אבל בתנה מרוכה לא שהרי לא פשיה
דעת המקבל שיתכנה לו עד
שיקנה לו בקנין או בא"מן ב
הקנאות שהתנה נתני בהן
אב"ל והיינו דוק' בשטר' אבל בעני
אין שלוק אפי' בתרוכה כמי וכ
מתורת נדר וכמ"ש בסי' קכ"ה
סעיף ה' וכסי' ר"ד ורמ"נ פ"ה :
ב שאינו נר ותושב נר תושב
הוא מי שקיבל עליו ז' מצות בני
נח וכו כתיב לגר אשר בשעריך
תתננו והיינו אם אין לו משלו
מנוה לשיתו ואם יש לו אב"ל
מותר לשיתו משא"כ בכותי
שאינו מקבל עליו ז' מצות בני נח אף שאינו עב"ז כתוב בה אם לא בכותי
דס"ל בתכירה וס"ס בתכירו אם יש בו משום דרכי שלום : ג קנה עצמו בן חורין דשעבד עצמו בכלל בנסי דאדונו הוא והרי מתנתו
וידו בחין לו כא' : ד ושונא מתנות יחיה פשוק הוא (בחלי ט"ו ודרש לה בגמרא בן ברא"נ דקידושין - וכוונת הו"ל דדרך בני
אדם לביות לשון אחר ממון בשוכרים לחיות בשבו ונפש ביתו וקאמ' דאדרב"ש מתנות יחיה כי הלהוס אחר מתנות נריך לבשנ"ש
הכריות ואינן מוכיחין על חשבונם הרעים שרואה בהם ופש"ר :

רן א מתנות שכ"מ אין צריך להקנות - זה תוכר אמ"ש הטור והמחבר כרים פי' רמ"א ז"ל בנתן מתנה לשבירו בין קרקע בין
מטלטלין אין המקבל ווכה אלא בא' מהדרכים שהקינה ווכה בהן וקשה לן בהן דס"מ בתנת בריא אבל בתנות שכ"מ
אין צריך להקנותם כו' ותקנת הו"ל הוא מפני הירא' שיטרוף דשתו של הבל"מ שיעשה שיחות ולא יקיימו דברין אחרין נמה אמנה כי
אין בכל שכ"מ את ומתן להקנו' בקנין בכל א' מהשניני' כפי הדין וכיון דא"ל קנין אם אי' דעת הבל"מ קנין בתנתו מנר נרש ולא תתקיי'
מתנתו כמ"ש הטו' והמחב' לקמן סי' זה סי' ז דבא בהא תליא דכיון דאינו צריך קנין והבו' עשה קנין גילה דעתו דמתנתו יהיה בתנת
בריא בקנין הוה פשוט דאין דעתו להקנו' בתנה כ"א אחר מיתו' ואין קנין לאחר מיתו' : ב א"ל להקנותו' היינו דוק' בשל"מ שלוק
כל נכסיו אם נכסו' אנוה מתנה מתנה כפירוש וכמ"ש בסמוך בס"ו ופ"ס : ג בכתובין וכמסורין דמי' אם קרקעות הן הרי הוא כאלו

יא (סס ברמב"ם) (יב) אמר לם נכסי לפלוני נוטל כל
המטלטלים וכל הקרקעות והבגדים והעבדים והבהמות
והעופות והתפילין עם שאר (יג) ספרים הכל בכלל נכסים
אבל מ"ס יש בו ספק אם הוא בכלל נכסים או אינו לפיכך
מא (יד) אם תפסו אין מוציאים מידו (אחר לתת לה בגדים כל
מה שמקרי בגד הוא בכלל בין בגדי חול בין בגדי שבת) (הרא"ש בלא פ"ו)
יב (כ"י מהו' פ"ד בשם הרשב"א) הכותב לחבירו שנתן לו
ארבע אמות קרקע ואגבן כל מטלטלין שיש לו בין זהב
וכסף בין שאר כל כלים גדולים וקטנים ובגדי פשתן וצמר
ומשי וכל מה ששמו ממון וכל מה ששמו נכסים לא קנה לא
קרקעו' מפני שאין קרקע נקנה כאגב ולא עברי' מה משו' דקניים'
לן החזיק בקרקעות לא קנה עבדים ולא ס"ת (מיהו מב בס"ת
אם תפס אין מוציאין מחבו) (סור בס"ו) :
יג (סור סי"ו בשם הרא"ש) הנותן להבירו כל נכסיו מטלטלי
אגב מקרקעי ולא שייר ליורשיו אלא ה' זהובים והיו לו
בכיתו שטרי חובות מד (סו) מתנת ש"מ היתה קנה דשטרות
בכלל נכסים הם (מי) אבל אם היתה מתנת בריא לא קנה
כיון (יז) דלא כתב ליה קנה אינהו וכל שיעבודא דאית בהו ולכן יזכו כהן היורשים :
בנס ואפילו היה המקבל עבדו חייב לנותן בשטר צריך לשלם ליורשיו דמאחר דלא מחל לו הקום
רק הקנה לו הטטרות ומאחר דלא קנה בשטר גם בקום לא מחל (נ"י ס"ס ר"ן בשם
הרשב"א) :

יב אחר בנכסי כו' עיין בתשו' מהרי"ם סי' ל"ג ובמהרי"ם מ"ש סי' נ"ג ומ"ש
סיתן ק"ס וסי' רפ"ח בתשו' מ"ש ס"ס ק"נ : יג ספרים כו' עיין בתשו'
רמ"א סי' נ' רפ"ו' ע"ר ובהרשב"ם סי' ר"נ : יד אם תפסו כו' ע"ל סי' ר"ן
ס"ס בהנ"ם וסי' ס"ן ס"כ וז"ל בהנ"ם ועתה"ל סי' כ"ה : טו מחנת ס"מ כו'
דברי המחבר מתוסין ריכיון דשייר ליורשיו א' וזהוים לא הוי חס"מ כדלקמן
סי' ר"ן ס"ר ומ"כ ל"ק דבעי כתיבה
ותפירה וכן הביא בכ"י ס"ם ס"ו בשמו
מ"ם תשובת הרשב"א ז"ל הקבלת שטר
מיתה בתחנת ס"מ בשמירה בלתא
הוא דהוי מתנה בכולהי נכסי אבל
ותפו' הרשב"א בשור קמ' אלעלה' הוכא
דלא שייר ע"ם ושיש אפיר ליישב לעי
מ"ם הסמ"ע סי' ר"ן סי' כ ס"ק ל"ס
וב"ש ועיין לקמן סי' ר"ן סי' ז נהנ"ם :
טו אבל אם היה מתנת בריא כו'
עיין מ"ם לעיל סי' ס"ו ס"ב דיש חולקי
ע"ז : יז דלא כתב ליה כו' כלות'
כיון דלא כתב ליה ולא אחר ליה
דבמתירה לחזר מהבני בפנ"ק ובלעיל
סי' ס"ו ס"י וכן בריך לפרש ל' הסוכת
הרא"ש בנסור אבל ליריב' הבליתי לשם
רבעיב' כתיבה ותפירה וע"ש :

רמט א הבומר כו' עיין
בתשובת רשב"ש סי'
ע"ר ובתשו' מבי"ם מ"ה סי' קכ"ב :
ב בתנכ

רמט הנותן מתנה וחוזר בו או הנותן לעבד ואשה ובו ה' סעיפים :

א (א) האומר ליתן מתנה מועטת לחבירו וחזר בו א הרי זה מסחוסרי אמנה (וע"ל סימן
ר"ד סעיף ח') :
ב עכו"ם ב שאינו גר ותושב אסור ליתן לו מתנה אא"כ הוא מכירו (תוס' מע"ק דע"ז) או אם
יש בדבר משום דרכי שלום :
ג הנותן מתנה לעבד או לאשה קנו הארון והבעל הארון קנה גם הגוף והבעל לא קנה אלא
הפירות אבל הגוף שלה כשתתאלמן או תתגרש ונתבאר זה בטור אה"ע סימן פ"ה :
ד הכותב כל נכסיו לעבדו ג קנה עצמו בן חורין ונתבאר זה בטור י"ד בסימן רס"ז :
ה מדת הסירות שלא לקבל מתנה אלא לבטוח בשם שיתן לו די מחסורו שנאמר ד ושונא
מתנות יחיה :

הלכות מתנת שכיב מרע

רנ דין מתנת שכיב מרע במקצת או בכולה בלא קנין ובו כ"ו סעיפים :

א א מתנת שכיב מרע ב א"צ להקנותה בשום אחר מדרכי הקנאה שדברי שכיב מרע ג
ככתובים ובמסורים דמי :
הנס (נ"י פ' י"ב) ואין פילוק בין ב"ה לאחר מיד לאחר מותו אי שנוה ליורשיו ליתן לאחר זמן
ואם לא נוה לתת דבר רק תינה אפוטרופסים ונתן לבם רשות לקנות נכסיו כבי מה שירצו
ופש"ייתם

רנ"ג א מתנה בטלה כו' אפילו בנים המתנה לירו קודם שעבר כן המשמ לקמן ס"ר בסג"מ וכן חוכמ בסור ומחבר לעיל ס"ס מקב"ה יכן חוכמ בסור ורמב"ם פ"ם מה"ו וכיים מסבאתי לקמן ס"ם רכ"ג ולפ"ז ג"ל רמ"ם מרסב"ם בתשובת ר' בנלמל סימן ס"ו ורף ע"ר ריסך דרב מוכ"ם פ"ב מ"ם (רף קע"ר) מ"ב רש"מ מסקרים מייבי המבר המתנה לזר המקרם כו' ר"ל מחברה לקרם מחנים המתנה מחנים מתנה מ"ם מ"ם מ"ם

אפ"ה יכול לחזור כו' אבל מסרו לידו בתור' זיכוי סיוכה בה מיד יקנינו לכיתו בכה"נ ודאי לא יוכל לחזור בו ולתנו לאחר אם לא עומד מעליו דחזור בו ולקחו לכפשו ונדול מזו כת' רבינו בס' הרמ"ם בפ"ם קל"ה דאפי' אם מסר שכ"מ לאחר ולא סולך זה לפלוני אינו יכול לחזור בו לתנו לאחר אפי' עדיין לא סני ליד המקבל אם לא שעמד דאז אמרי' דאדעת' דסכי ודאי לא נתן ע"ם שכת' מלת' בעמע' וכן פסק בס"ע ומ"ם דברי שכ"מ ככתובי' וכמסורי' דמי לאו למימרא שסם כמסירה נמורה לסם זכייה שרי יכול לחזור בו ולתנו לאחר אפילו אם מת צריך קנין לפיכך אם עמד אינו יכול לחזור בו וכמה יהא השיור מז אפי' כל שהוא בין קרקע בין מטלטלים (שו"ע פ"ו בסס הרי"ף ורמב"ם) (וי"א דבעינן סיור יז כדי פרנסתו) (סס בסס הרא"ם) :

ה הסומא או הפסח או הגרם או החושש בראשו או בעינו או בירו או ברגלו יח וכיוצא בהם הרי הוא כבריא לכל דברין במקחו ומסרו ומתנותיו אבל החולה שת שש כח כל הגוף וכשל כחו מחמת החולי עד שאינו יכול להלך על רגליו בשוק והרי הוא נופל על המטה הוא הנקרא ש"מ יט (מע"ש בלא אמר מחכום מחמת המולי וי"א דוקא ב' ימים הראשונים דינו כש"מ) (מור בסס הרא"ם) אבל לאחר ב' ימים אם מקבץ עליו המולי אפילו תוך ב' דינו כמנוס מחמת מיתה סיסאבר לקחן בעיף ז' ובעיף ז"ו כ

ו (ז) אם נשתתק ואינו יכול לדבר ורמז ליתן מתנה בורקין אותו לגיטין שנתבאר בטור א"ה סימן קכ"א כ ואם השיב על לאו ועל הן הן מתנתו מתנה ואם לאו אין מתנתו מתנה :

כנס (ז ריטב"א בתמו') גוזלת שכ"מ שלא נכתב בה בסיס מיוסב בדעתו אפילו הכי אין מוסרין לה ומה שנוסנין לכתבו אינו אלא לסופרא דסטרי :

(מ) גוסס מתנתו מתנה :

ז (מור פ"י בסס רמב"ם ור"י ורא"ם) במה דברים אמורי שמתנת שכיב מרע שיש בה שיור אינה נקנית אלא בקנין ואם עמד אינו חוזר כשנתן סתם אבל אם פירש מחמת מיתה אע"פי אלא שנראה מתוך דבריו שהוא נותן מחמת מיתה כגון שמתאונן על מיתתו וכיוצא בזה כא אפילו אם יש בה שיור נקנית באמירה בלא קנין לכשיעות ואם עמד חוזר אפילו יש בה קנין במקצת :

ח (ז' רמב"ם פ' ה' מזכיה רכ"ד וסור סי' נ בסס הרי"ף) כב (מ) המפרש בים והיוצא בשיירא והיוצא בקולר והמסכן והוא שקפץ עליו החולי והכביר עליו חליו כל אחד מ ארבעתם כמצווה מחמת מיתה והרי דברין בכתובי' ומסורי דמי ומקיימים אותם אם מת ואם ניצל ועמד אפילו קנו מידו במקצת חוזר בדין כל מצוה מחמת מיתה :

ט (מור סי' ר בסס הרמב"ם סס דס"ז) כג (ז) בר"א דמתנת ש"מ במקצת בעי קנין בסתם אבל אם נתן מקצת נכסיו בפירוש במתנת ש"מ א"צ קנין ואם עמד

חוזר

ז אם כתמתק כו' עיין נתמו' ו' לב ס"ב סימן ל"ו ונתמו' ר"ם כהן ס"ב סימן קי"מ : מ בוסס כו' עיין נתמו' מהרל"ן סמן סימן קמ"ז דף קכ"ם ע"ב ונתמו' ן' לב ס"ב סי' ע"ב וס"ב סי' י"ם : ס המפרש בים - עיין נתמו' ר"ם כהן ס"כ סי' קכ"ם : יוד מר"ם כו' עיין נתמו' רמר"ם סי' רס"ם וסי' ג ונתמו' רמ"ם מ"ם :

יח ס"ם

אבל אם מסרו לידו בתור' זיכוי סיוכה בה מיד יקנינו לכיתו בכה"נ ודאי לא יוכל לחזור בו ולתנו לאחר אם לא עומד מעליו דחזור בו ולקחו לכפשו ונדול מזו כת' רבינו בס' הרמ"ם בפ"ם קל"ה דאפי' אם מסר שכ"מ לאחר ולא סולך זה לפלוני אינו יכול לחזור בו לתנו לאחר אפי' עדיין לא סני ליד המקבל אבל אם מסרו לידו בתור' זכייה נמור' סיוכה בה מיד וכבר נ' מיר' רבינו לקמ' סעיף כ"כ שכמס' לידו לתורת זכוי נמור וכמה מיירי נמי לעיל ס"ם קכ"ם ודו"ק (ומין לסקשות דסל"ל בקיצור דלהכי סיים בתפיסה לרבותא דאפי' תפיס' לא מהני דבל שלא ידענו דיש מסיר' טובה ומסירה נרוע אין בתפיסתו רבותא אבל לפי מ"ש ס"ם דקס"ל דאפי' מסרו לו במסירה נרוע ונם תפסו מתנמו ל"מ עד שימסרו לידו במסירה נמורה וק"ל) ומה שתמה מור"ם ז"ל בס"ם כפי"נ על דברי רבינו דמ"ם מתפיסה לק"מ ע"פ מ"ם ודו"ק : טו

אפי' כל שהוא דימסו לסכותה כל נכסיו לאחר מי' לאשתו או לבניו המבוארים לעיל בטור ובדברי המחבר כפי' רמ"ו דשם כשייר כ"ם ממה סני וכמ"ם שם וכפרים' כתבתי קצת שם' דאף דאזלינן בזה בתר אומדן דעתו דאין אדם נותן שלו לאחרים והוא יבקש על הפתיסה וכבל"ל מ"מ לפתיסה מסתבר בכל שהוא עד שיביה לו ממנו כדי פרנסתו וכמ"ם רז"ל בשבי אפי' שאין מלוקין בכל שהוא ונמצ' ביד ה' הון רב דאמרינן שמא תעיסתו קימן כמ"ם הטור והמחבר לעיל סי' ס"ב ע"ם : יז כדי פרנסתו ל' הטור וכתב א"ל הרא"ם ז"ל ויראה שיעור פרנסתו אם הוא עובד אדמה שייר קרקע כדי פרנסתו ופרנסת בני ביתו ואם מסתפק בסחור' או ברבית שייר כדי שיוכל להתפרנס מן הריוח ע"כ וכן דעת בעל הפיטור דבעינן כדי פרנסתו אלא שנסתפק בסיעורו וכתב דאיכא למיתר כדי פרנסתו לי"ב שדה כדאמרינן בני בבסים מרובי' עכ"ל הטור - וכראה דהרא"ם לא ס"ל דסני בי"ב שדה מדקאמר שיייר כדי שיתבר מהריוח כו' כיון שייר כ"ב קרן כדי שיתבר מהריוח י"ב שדה ודאי שיוכל להתפרנס ממנו נם מעם ואלאה ודוקא לומר דמיירי בלוח דלאחר י"ב שדה יקחו נם זה הקרן מידו נם רא"ייתו דבעל הפיטור' מבבסים מרובי' לא ק"ל בהו כרב דאמר י"ב שדה כ"א בשמואל דאמר עד שיבנרו לו עד שיתארסו וכמ"ם בפרישה (ומה כתבתי בוונת הטור' למה שיש כדברי בעל הפי' ולא כדברי הרא"ם) ומור"ם שם וכתב די"ל דבעינן שייר כדי פרנסתו נ"ב משתע דם"ל כדי פרנסתו כל ימי חייו וכשתיתת דברי הרא"ם שכ"ל ולא כע"ם דכת' דסני בשיור כדי חיותו י"ב שדה וכדעת ב"ה שכ"ל - וזולת שם' דבריהם ל"ל לעיל אחר הכלל המ"ם והרי הבבסי' מן בחזקת הנותן - ומה שמת' מור"ם וכתב כדי פרנסתו ולא כת' נ"ב ופרנסת בני ביתו כל' הרא"ם שכ"ל (וא"ל דס"ל דמשמע' הו' כן דהא לפניין ערכין ובסידו' ב"ם לא הבבי הו' כמ"ם הטור' והמחבר' לעיל בסי' נ"ו ע"ם) נרא' דה"ם דס"ל לאור"ם דנם הרא"ם לא כתב כדי פרנסת בני ביתו כ"א כמשייר קרק' דאז הוא בודאי מ"י לבדו לארשם ולזרעה ולקצור ולדוש ולפוביר וסמר מלאכות עבוד' פרך דנידולי קרקע ובריבים בני ביתו לעורו ומ"ה הדין בתן שנריך שיהא בה שיור נ"ב כדי פרנסתן משא"כ בעסקו בספר רוביים ומהן מיירי מור"ם ודו"ק ועפ"ר : יא וכיוצא בהן כו' בסמינו אלם כ"א בהאחר אח' ולא כתבשם מולשתו בכל נוסו עדיין - בזה לא אחרו שדברין ככתובין וכמסורין דמי : יב אע"פ שלא אחר שמצוה כו' ר"ל אע"פ אם נתן לו אלף כל מתנותיו בפשם אחד מקרי מתנות שכ"מ לפניין דאם עמד יכול לחזור אף דהיה בקנין אבל מ"מ אינו דומה אם מצווה בפי' מתמת מולה לאינו מצוה דאם מצוה מחמת מולה לו שסוה אח"נ ימים אפי' לא היה מתנתו כ"א במקצת ובקנין אם עמד חוזר וכמ"ם אחר זה ויתבאר בסעי' ז' וי"ו : ך ואם הסיב על לאו לאו כו' שם בא"ם כתבאר דשולין אותו על פירות קיץ אם רוצה אותן בחורף וכן איפכא ונריך לכוון בהן אן כו' נ"ם ע"ם וקיצר כאן ומתך אח"ם שם : כא אפי' יש בה כו' הטעם דבל דלא פירש מחמת מיתה אמרינן מסתמא דלא מחמת מיתה בהן דה"כ היה נתן בל נכסיו מחמ"כ כשפירש דברין בהדיא לו מתאונן על מיתתו דאז מתנתו המקצת דינו כמתנ' שכ"מ בכולו מסתמא וק"ל ולא כע"ם שכתב ז' שבשפירש שבותן מחמת מיתה לו יש לחוש יותר לפירוש הדעת כו' ואין טעם לדבריו וק"ל : כב המפרש בים לו יוצא בשיירא כו' עיין באחר' והטור הביאו בקצרה דבתב דאין טעם להמפרש בים ויוצא בשיירא ונותנין במקצת לומר דיהיו חשובים כמצוה מחמת מיתה לחזור במתנתן אם חזרו דדוקא לענין נם הסוו אותן למסוכן ויוצא בקולר דאם אחרו כתבו נם לאשתי אע"נ דלא אחר תנו נותנין לה הנם מעם דבהיל ובריבי מחמת דרכם שלפניהם ולא נאחרו דבריהן אבל לענין זה למה יחשב כוותייהו הלא דעתם לחזור אב"ל בקיצור - והכ' כתב בפ' מי שמת (דף רל"ב ע"א) בשם ר' יוסף משום דברב' מהן הולכין להשתקע שם ות"ה יהבי המספקי אם ישתקעו שם לפי' כבלא נשתקעו וחזרו חוזרין במתנתן אפי' נתנו במקצת ובקנין כדין המצוה מחמת מיתה אב"ל ובפ' ר"מ עוד מזה : כג בד"א דמתנת שכ"מ במקצת בעי קנין בסתם

כו' וה הדין כבר כתבו המחבר בס"ו ומ"ם שם הוא מדברי הטור שכ"כ בסי' ו' ומ"ם המחבר כאן הוא מדברי הרמב"ם

בתנו

כתבו הטור נ"כ בסי' ר' והא דטור וכתבוהו הוא מפני שני דברים שנתבדבוהו הא' לומדינו דאם אמר בפירוש שנתן המקנת המתנת שכ"מ ה"ל כאלו אמר בפי' שנתנו מתנת מיתה והשני כדי לכתוב מהאי דינא דין הסני דמסיק וכתב ז"ל וכן אם תפרש שנותן שכל מעכשיו כל' כ"כ נ"כ הטור והמחבר בסמוך כם"ם י"ז אפי' בתנאי מתנת מיתה ע"ש : כה

כו' וק"ל : כד ואם יש בו קנין אינו קונה כו' : כו ויש אומרים דה"ם מתנת שכ"מ שכתב בו כו' פי' המחבר מיירי בסמיכה את כתבו את"ם בסמוך עצם דיפוי כח ואינו

יא ה"ם בתחלת ברי כו' עיין בתשו' דברי ריבות סי' ת"ר ת"ם נזה נכתבו' הר"ב : יב אפי' בלא קנין כו' עי' וכ"ם בקנין בחיבה את בתו ואפי' הכי אם מתנה חוזר : יג רשמון קונה כו' עיין בסמ"ע ס"ק ל"ז עד הפסיק כו' נ"ל להגיה לא הפסיק ועיין בנ"מ שחולק עליו וסדין עתה אתכנס ב"ל להגיה בת"ם וק"ל : יד אפי' בלא קנין כו' ור"ל וכ"ם בקנין בחיבה כתבו דאפי' בקנין גרידא חיבגת נרש ואין קנין לאחר מיתה וזה מבואר בנמ"ת הביאו נ"י וק"ל :

טו ה"מ

חוזר ואם לא עמר קונה זה המקנת כד ואם יש בו קנין אינו קונה אא"כ כתב כה במיפה כחו וכן אם כתב כל נכסיו ומפרש שנותן הכל מעכשיו ומקנה לו מחיים (יא) הרי היא כשאר מתנת בריא שאם הגי' השטר ליד המקבל או שקנו מיד הנותן קנה הכל ואינו יכול לחזור בו :

הגה ◦(כ"י פ"מ"ם ורי"ו בכ"ו) כו וי"ל דה"ם מתנת שכיב מרע שכתב בו שמקנה לו מסיום הוי כמתנת בריא וצריכה קנין ולכן יש ליזהר בכוונה שכיב מרע אלא לכתוב בה שנתן במתנת בריא או מסיום אם לא נזה כך ואם נזה כך אסור לשנות ואז יש לו דין מתנת בריא ואינו נקנה רק בקנין כו ולא אמרי' נזה שטעות סופר היה ואם לא היה בה קנין המתנה בטילה בכ"ל :

יוד ◦(סס נרמב"ם ר"ך) ש"מ שנתן הנכסים כה שהדבר גלוי שהם כל נכסיו שיש לו ה"ז כמתנה במקצ' (ובריבה קנין)

◦(סור פי"ז) ואם קנו מידו ועמר אינו חוזר כם חוששים אנו שמא נשארו לו נכסים אחרים במדינת הים ל ער שיאמר כל נכסי שהם אלו לא או שהוא מוחזק שאין לו נכסים אלא אלו ואז תהיה המתנה בכל :

יא אין חילוק במתנת ש"מ בכולה בין אם נתן לאחר לב בין אם נתן לשנים כאחר לפיכ' ש"מ שחולק כל נכסיו לב' או לג' אם לא הפסיק בין אחד לחבירו אלא חלק זה לפלו' וזה לפלו' ומת קנו כלם (יב) אפילו בלא קנין עמר חוזר בכולם אפילו בקנין דכולה חרא מתנה היא בלא שייור ואם הפסיק בין אחר לחבירו לג כמי שנמלך על הראשוני חוץ מהאחרון יש להם דין מתנת ש"מ במקצת שצריכה קנין אפילו אם מת לפיכך אם עמר אינו חוזר ואם אין בהם קנין לא יקנו אפילו אם ימות והאחרון הוא מתנת ש"מ בכולה וקונה אם מת אפילו בלא קנין ולפיכך אם עמר חוזר :

יב ש"מ שנתן כל נכסיו וחזר במקצתם מסתמא חזר בכל :

הגה ◦(כ"י פ"מ"ם) לד ואפילו נתן לב' כשער אחד וחזר מאחד מהן נם בסני כבל מיהו אם פירש בהדיא דאינו חוזר רק בתקצתן קנה הראשון הנשאר ◦(סס) אף על נב דהוי מתנה בתקנת ולא קנו מיניה מ"מ בסמס שנתן לו הוי מתנה בכל ולא היה צריך קנין וי"ל דדוקא בחזר לה ונתן אותו מקנת לאחרים ◦(סס בכ"ו) אבל אם טייר אותו מקנת שחזר בו לעצמו נם הנשאר ביד הראשון בטל עד שיקנו מתנו כתב נכסיו מקנתן לאחרים ומקנתן ליורשיו ויחזר בחלק היורשין לו לא נתבטל מתנה של אחרים דבל יורשין אינו אלא כירושה בעלמא ◦(סס בסס רמב"ן) :

לפיכך אם נתן כל נכסיו לאחר וחזר ונתן מקצתן לשני הראשון לא קנה אפילו אם ימות שהרי חזר בו לו והשני יש לו דין מתנת ש"מ במקצת לפיכ' אם יש בה קנין קונה אפי' אם לא מת ואם אין בה קנין אפילו אם מת אינו קונה נתן מקצתן לראשון בקנין והמותר לשני לם (יג) ראשון קונה ואפילו לא מת והשני הוא מתנת ש"מ בכל ואם מת קנה (יד) אפילו בלא קנין עמר לא קנה אפילו הוא בקנין : יג ש"מ

כבסמתנו מפי הסכ"מ סניום בתבכסיו ובא מור"ם לסוסיף דאף דלא סתבנו כן מפיו אלא סנתנא כתוב כן כבנוסה הבאה לבניכו ולא אמרינן דש"ם סוא ומצאתו כ"כ בספר והסכ"מ דעתו סיה לסקנותו דוקא אם ימות וכדרך סתם נוותו סכ"מ : כו ולא אמרינן בזה שש"ם סוא כ"כ לאסוקי מת"ם ברב כ"י ז והביאו בד"מ וכתב ז"ל ואם כתב בבנוסה דנותן לו בתנת בריים לו דין מתנת בריי והוא פשוט לדעתי ולא כתבתי כן רק ם סרגיתי תשובת הרב בעל כ"י שכתב שקנה בם בכב"נ משום דתלינן בש"ם ואני הסכתי לו בזה ובאו דברי שניכו לפני מוהר"ם מפאדו ז"ל והסכים לדברי ולא קנה כתו בתכוארי' הראיות ם בתשובות הנכתבים ע"ז ופ"ל סימן רנ"נ עוד מוה עכ"ל ד"מ :

כח שהדבר הנלוי שהן כל הנכסים כו' פי' שאין אנו יודעין משום נכסים שיש לו עוד אם אמרינן דיש לו נכסי' בתקומות אחרים וה"ל כתתכ' שכ"מ בתקנ' דלכ"ע אם קנו מידו ומת דא"י לחזור בו אבל לענין אם מת בלא קנין ובא סיורשין לחזור בהן בטענ' שסית' מתנו שכ"מ בתקנ' בלא קנין בזה כתב הת"מ בשם הרמב"ם דאין שומעין לבן לנרו' אלא המקבלי אבל הרא"ם והטו' כתבו דבלא קנין משכינן ליה ם בתתנת שכ"מ בתקנת וזה היה כוונת מור"ם ז"ל שסוסיף אל לשון המחבר (שהוא כלשון הרמב"ם שני תיבו' ונריבה קנין

והוא מלשון הטור ור"ל דאם לא קנה מידו ומת יכולין היורש' לחזור בהן ופ"ר : כט מוסשין אנו כו' לשון הגמר' ומצינו לשון מוסשין בין לקולא בין לחומרא כתו דמיישינן שמא יוף לחומה לנו וכן הרבה ופ"ר נם עיין מ"ם בס"נ בשר' אם תדמה לזה המקדי' בנכסיו בשעה שהיה שכ"מ והמחבר' מילא כיניהן : ל אל תיאמר כל נכסי שהן אלו פי' ל"מ אם אמר סתם שנתן לו כל נכסיו דבמשתתו בכל מקום שהן הן בכאן הן בכאן אמר אלא אפי' א"ל שלא אני נותן לך כל נכסי שהן שלו ובקשיב והולך שדה פלוני ופלוני נכסים שיש לו בכאן הנלוי' מ"מ כיון דהזכיר ל' כל תו לא מיישינן דאית ליה עוד בתקו' אמר ופפ"ר ודו"ק : לא או שהו' מוחזק שאין לו נכסים הן הוא לשון הגמרא ובטור כתב הרמב"ם פירשו שיהא מוחזק בעדי' שאין לו יותר ושר"י כתב שאין צריך עדים שלא בחזקת כבלתה אבי ומתיתת דברי המחבר משמע דס"ל נ"כ כפי ר"י ופוד הר"ב ה"ל זו ואל"ל זו בתחלי דבתב לפני זה דבאומר כל נכסי שהן אלו שני וק"ל : לב בין אם נתן לשנים בא"ל ואם לאחר כאחד וכדמשיק : (הנ"ה וכתב בתשובת הרא"ם בכלל י"נ סימן ס"ו דראובן שהיה בידו ספרים של שמעון ושמעון נתן במתנת שכ"מ כל אשר לו לבתו וראובן אמר שניהו להקדיש הספרים ופסק דבתו זכתה בספרי' ופ"ם שהאריך ד"מ י"ז) : לג כתי שנמלך על הראשונים כו' כן צריך להיות כל הראשוני' וה"ם ואם הפסיק כתי שנמלך פי' מתנה לאחד ולא היה דעתו ליתן מתנו' עוד לאחרי' ומ"ה הפסיק' ואח"כ נמלך בדעתו ליתן נם לאחרי' וה"ל דינו הכי כל הראשוני' יש לכן דין מתנות שכ"מ בתקנת שהרי הפסיק נ"כ כיניהן לנתינה שנתן לאחרון ולו הוה מתנת מתנה בתקנת וכ"כ בטור ע"ש : לד ואפי' נתן לשנים בשער כו' פי' ולא אמרינן אלימא מילתא דספרי ולא תהוי זוהרתו דהסני נלוי דעת שאור נם מהראשון ודקדק וכתב בשער ה' דשלו בסני שטרות לא הוה סורה לבסני כיון הים לו שטר בסני אנמו וכן מוכח בנ"י ע"ש : לה ונתן אותו מקנת לאחרים הים בתנתו לאחרים הוף בוף נילה דעתו דבל נכסיו בפי לתיתן ומ"ה קנה הראשון בתקנת' בלא קנין כיון בתחילה הים מתנת שכ"מ בכולה אבל אם טייר אותו מקנת לענמו הוא נלי דעתו דלא בתתנת שכ"מ בתקנת כרי ומ"כ בלא קנין לראשון אי אפשר אכ"ל : לו לא נתבטל מתנה של אחרים כו' ראה דמה"ם הוה כתתנות שכ"מ בתקנת הבני' קנין מיהו י"ל דנם בזה מהני אם שלק וכתב תחלה בל הנכסים ביני ובין יורשיו לתשבב מתנה בכולה וכבר נתבאר דאם מתחלה בתתנת כולה בא לידו אף שחוזר בתקנת אם פירוש הבריו דאינו חוזר בכולה דקנה הראשון בתקנת בלא קנין וה"ל קשה' דאף דקור ולא פירוש הבריו הא אמרינן דאחרים מבניו ויורשיו לא תשבב חזרה ואם לאחר אותו שלק אלו הראה דבשיטת הבריו נם הראשונים קנין וע"ש : לז ובסני יש לו דין מתנת שכ"מ בתקנת שהרי שייר לנפשו בתקנת שחזר בו מהראשון ולא נתנו לבסני : לח הראשון קונה אפי' לא מת אפ"ר אם כתבתי דברא' דאף אם הפסיק בין בתי' הראשון לבסני אפ"ה קנה הראשון אם מת כיון שנתנו לו בקנין ולא תשבב כתתנת שכ"מ בכולי' דבחזר אף אם קנו מידו דכיון דאמר לבסני בל' מותר תשבב מתנת הראשון בתתנת שכ"מ בתקנת וה"ה חזר וכתב הטור והמחבר

דין

דין זה גם אם הקנהו לראשון בקנין ולהשני כלום קנין גלוי דעת דלראשון הקנהו בתורת מתנה שכ"מ במקצת ולהשני במתנות בכולם : לט שכיב מרע שכתב לאחד כו' ° ועיין בב"י סי' ז' שהאריך בשם הרשב"א בדין יפקב שנתן קרקע ג' לבנו ראובן במתנת בריא מהיום ולאחר מיתה ולאחר מיתה ולאחר כתב שניים ביום יפקב מתמת מיתה וחילק בנכסיו ונתן לותו קרקע לשמעון בנו וביום לכתוב בסוף שלוחה שכל מי שיבא לערער על הנזוחה לא יטול בנכסיו כו' ופסק דשמעון לא זכה כלום ואף דראובן אין יכול לבטוי בקרקע מכח מתנתו דאביו כל ימי חייו מ"מ יזכו בה יורשי ראובן שכ"ל ד"מ י"ו : מ בין בכל בין במקצת בטור כתב על לשון הרמב"ם ז"ל וכ"כ דמתנת שכ"מ במקצת דינו כמתנת בריא לבל דבר נאינו יכול לחזור בו ע"כ"ל והמ"ל נסב"י כתבו דמיירי שפירש דבריו שנתנו לו בתורת מתנות שכ"מ ע"ם והוא הוא מ"ם מור"ם כאן בהג"ם אם פירש שיבא במתנת שכ"מ כמ"ם בפעיף ט' שכ"ל ונתנות סוטר בכל בדפוס שקבעו הג"ה זה לפני זה אלא בשקודמו נגמ"ע עם הגהות כתיבת יד של מור"ם מצאתי בהדיא שכתבו אם"ם המחבר בין במקצת וכמ"ם ° וכע"ם בשמיטו לבתרי ולא * שם לבו למ"ם והולי כיון למ"ם בדרישה שנם הפו' כתבו דמיירו אפי' במתנת במקצת וכתבתי יסוב לתמיכת הטורע"ם : מא בין לבלתו כין כו' ע"ל ע"ם בקב"ה דכת' הטו' בשם הרמ"ה דה"י לחזור בו לתנו לאחר אחר שנתנו ליד הבלים ע"ם וכ"ל דבתם מיירי דנתנו ליד הבלים ליקנו ליד המקבל מיד וכיון שהוציא המתנה כ"כ מרשותו ס"ל דאינו יכול לחזור בו אף שעדיין לא בא ליד המקבל והבא מיירי דאמר להמוכה שלא יתנהו לו עד שיתו' ופל"ד : מב ואפילו כתב וזיכה לראשון כו' כן הוא נ"כ ל' הגמרא והטור כתב בו ב' פירושי' והאחד מהן פי' ר"י והרא"ם שפירשוהו דאפי' כתב ומסר בכתב ליד המקבל ונם זיכה המתנה להמקבל ע"י אחר בגון שם הם מבלעלים ונתנן ליד אחר שזיכה בהן להמקבל ואם היא קרקע אחר לאחר לך חזק וקני לבלוני אפ"ם יכול לחזור בו עד שיקבהו לו נ"כ בקנין דאז אחרי דכולי האי לא עביד לי' אם לא היה דעתו להקנותו לו בהקנאה גמורה כתבכסיו וס"ה קנין בלא זיכה לוב"ל אחר נ"כ לא מהני אף אם כתב ומסר לו בטטר ודו"ק : מג האחרון קנה כו' עיין בטור סכ"ב דכתב ז"ל ודוקא במיפה בכו דהני כו' והמחב' ומור"ם הסמיטוהו וגרא' דבפרי' דלא הגריכוהו יפוי כח בדהני אלא בשנ"כ יפוהו כוחו דהראשון אבל אם לא יפה כח דשוש ג' נ"כ קנה הבני וכמ"ם הטור בהדיא בסל"ב ת"ם מ"ם עוד : מד דתפיסה לא מהני כו' נראה דר"ל אם בהקבל מעצמו תפסן לא מהני ויכול לחזור בו ומה הסמיק וכתב מיהו הסכ"מ אם אלוהו בתנאה ליד המקבל משמע בטור דמהני ושלא ידבנא תנא ליה כוחו משמעות הטור נראה דהוא מ"ם הטור בשנין זה בשב"ב ז"ל וכן אם כתב לו בטר לאסרן לידו וזיכה לו המתנה ע"י אחר כו' עד אם"ה יכול לחזור בו אם אין בו קנין כל זמן שלא הגיע המתנה ליד המקבל עכ"ל משמע ומוכח מדיוק דבריו בהדיא דאם הגיע ליד המקבל דאינו יכול לחזור בו ומ"ם מור"ם דלא ידע מה"ל ע"ל בם"ם קב"ה דכתב רבינו בשם הרמ"ה נ"כ דאף אם שלים הסכ"מ בכר נתנו ליד המקבל בלינו הסכ"מ אם"ה אם עמד יכול לחזור בו מיהו י"ל דשאני הכא דמיירי דכתב ומסר הטטר ונם זיכה המתנה ליד אחר בוה ס"ל להטור דב"ש מודים דתו לא מצי לאיסדר ביה כאלו נ"כ קנה מידו דנתבאר דאינו יכול לחזור בו וכ"כ הר"מ בפ"ו דיה לאלק בוה ע"ם ושוד ים לאלק בלא כתב שם דיכול לחזור אלא בעמד אם"כ כאן דאיירי דאור בלא עמד וכמ"ם בפעיף ד' בכיאור דברי המרדכי והוא שייך לא"ם כאן ופע"ר : מה בכל מיני הקנאות יכול לחזור בו בעשם דאלו נתן אלא בסברו שימות בודאי ואם ידע שלא ימות לא היה נותנו : מו שנתן במתנת בריא ° פי' בסיותו חלוה מחמת מיתה נמר להקנותו בפירוש במתנת בריא : מז דינו בסכ"מ פי' לענין זה דאם כתב ומסר וזיכו וקנו מידו לא מצי הדר ביה וע"ז כתבוהו הטור נ"כ ע"ם אבל לענין אחר דברים בכר נתבאר בפעיף ד' בסון מקולקין : מח לפי שיצא עליו קול כו' עפ"ר שם כתבתי בשם הרשב"א דכתב דהאדון עצמו יודע שיצא עליו קול מיד שהוא בן חורין וא"א לחזור בו דאין בן חורין שעשה עבד ומ"ה נמר וזיכהו לעצמו מבכסיו עכ"ל והוצרך לפרש בן דהאדון עצמו יודע דאל"כ היו לפו"ל ליתן עליו חומרו' שבד אלא ליתן בת חורין ע"ם : מט אין בדבריהן כלום כו' ז"ל הטור בשם תשובת הרא"ם כי לא זיכה לבן בחיי כלו' אלא התנאי היה עם האשה שלא תיטול כתובתה אלא אלים בכסיו כו' ע"ם : נ שנתנה בקנין לא קנה בכר כתבתי בשם הדבר בריש פי' זס פעיף ג' שם ז"ל תקנו שדברי הכ"מ בכתובין ובמחורין דמי וזה שלא רצה ליתן כ"א בקנין סודר אז בטטר אז כתב אז אמר שבקנין שקונה אז בטטר שבות' עם הלוחה לא בא לגרום אלא לתוסבו' עשאם דאינו קנה : נא ואפי' נכתב' המתנה בטטר ומסר כו' בשמוך בסי"ם יתבאר דיינו דוקא בטטר דכתב בו הקנין דהיינו שדה נתון' לך דה"ל קנין דמתנת בריא כו' ע"ם נב וקנינא מיניה מוסיף על מתנתא דא כן הוא ל' הגמרא והפוסקים ואלי אאם קנו מיניה בע"ם דאז צריך לכתוב לו שקנין זה פושט לו לתוספות שיוזק על מה שכבר וזיכהו בתקנת חו"ל בכתיבה ומסירה וסיינו מתנתא דא וה"ה אם כתב בטטר שדי' נתונה לך וכתב לו בלבד שכתיב' קנין בטטר זה הוא נוסף על מה שכבר נתנו לו בהמירה דמהני ופע"ר : נב כאלו כתב יפוי כח פי' כאלו כתב לו שקנין זה הוא נוסף וק"ל : נד דהני ליה כאלו הקנה לו מבלעלים עם הקרקע של מקבל גם בר"מ כתוב כן בשם הרשב"א דה"ל

כאלו

מו פ"מ כו' עיין בם' מ"ל דף כ"ם ע"ב ובמבי"ם מ"ל סי' ו' : מז בין שנתן מקצת - אם פירש כו' ורו"ק פיסב : מח תנאם מחמת מיתה כו' עיין בתשו' ר"מ מלפוך סי' ק"מ ובתשו' ר"י לבית לוי סי' כ"ד : יח מתנת ס"מ עיין בתשו' רא"ש סי' מ"ה ובגרפ"ם סימן פי"ז : יט דס"ל כמלא הקנה לו כו' עיי' בשמ"ע ס"ק כ"ב ועיין בנ"מ מפסיג על הסמ"ע וייסב דבריו הרב : כ פא

יג ° (ל' רחב"ם שם פי"ז דשה"ו) לא ש"ם שכתב לאחד וחזר וכתב לאחר האחרון קנה שיש לו לחזור עד שימות : (אם פירש שיבא במתנת שכיב מרע כמו שנתבאר פעיף ח') מ בין בכל בין במקצת מא בין לעצמו בין לאחר מב ואפילו כתב וזיכה לראשון וכתב וזיכה לאחרון מג האחרון קנה ששכ"מ שזיכה עדיין מתנת ש"מ היא : (וע"ל סעיף ל' מד דתפיסה לא מהני מיהו אם כתב וסגיבו המתנה ליד המקבל מתנה משמע בסור המהני ובריך עיין מכ"ל) אבל שכ"מ שכתב וזיכה וקנו מידו אין לאחר קנין כלום ואינו יכול לחזו' בו לא לאחר ולא לעצמו בין שנתן בכל (מז) בין שנתן מקצת :

יד ° (כ"ל בשם ר"י מגל"ם) (יז) מצוה מחמת מיתה אפילו כתב וזיכה וקנו מידו מה בכל מיני הקנאות יכול לחזור בו (מיהו אם פירש בהריא מו סכיתן במתנת בריא כתבכסיו וקנו מידו קנה)

° (שם) ויש מי שאומר דה"מ כשפירש בהריא שמחמת מיתה נותן אבל סתם מצווה מחמת מיתה כגון דקאמר ויי דקא מיית מז דינו כש"מ ° (סור סכ"מ בשם הרמ"ם) :

טו ש"מ שכתב כל נכסיו לעבדו חוזר בנכסים ואינו חוז' בעבד מח לפי שיצא עליו קול שהוא בן חורין ואם כתב לו בפירוש מהיום אם ימות יכול לחזור בו ° (פר"ן פ"ק דגיטין) :

טז ° (סור סכ"ו בשם תשו' הרא"ם) ראובן ואשתו שהתנו ביניהם שאם ימות בחייה ירשו אחיו שני שלישי הממון והיא תטול השליש וחגיע השטר ליד האחים וחלה ראובן וצוה לתת משני שלישי הממון גם לאחרים ומת ובאו האחים לבטל הצוואה מפני שזכו בשם בשני שלישי הממון מט אין בדבריהם כלום וצוואתו קיימת :

יז (יח) מתנת ש"מ בכולה נ שנתנה בקנין לא קנה אפי' מת כא ואפי' אם נכתבה המתנה בשטר ומס' לו השטר בחיים לא קנה דשמא לא גמר להקנות לו אלא בקנין ואין קנין לאח' מיתה ואם פירש שלא הקנה אלא כדי ליפות כחו כגון שכתב נב וקנינא מיניה מוסיף על מתנת' דא קנה : (ומן אם כתב בשטר זה ימים בכל אופן המוציל מוי נג כאלו כתב יפוי כח וקנם) ° (מר"ם פר"ו פי' כ"ו) ויש מי שאומר דה"ה נמי מצוה מחמת מיתה בקנין דינו כמתנת ש"מ שהקנין מגרע בחו אא"כ יפה כחו ° (סור סב"ם בשם הרמב"ן) :

יח ° (מהרא"י בשמיו פי' קל"ם) וי"א דאם שנותן לא בקש הקנין רק המקבל הוי כיפוי כח וכן אם אמר אחר הקנין שתתקיים המתנה הוי כיפוי כח ° (ריב"ם פי' קפ"ו) הקנה לו מבלעלין לגב קרקע לא קנה המבלעלים ° (שם) אע"פ שקנה לאחר מיתה הקרקע נד (יט) דהוי ליה כאלו הקנה לו מבלעלים עם קרקע של מקבל ואם אמר ליה מבלעלין

כאלו

כתלו הקנה לו מטלטלי בקרקע של מקבל אבל לא מסתם לי כן חל' רסב"ם הכתוב כוה התשובה בסי' תתפ"ב כי ז"ל סם סכיב מרע סכתן קרקעות ומנכן כל נכסיו לא נכה כמטלטלין מפני שלא קנה קרקעו' עד לאח' נחר מיתה וה"ו כמקבל מטלטלין מנ"ק של עצמו שלא קנה הקרקעות כו' עכ"ל נראה דמור"ם פי' של עצמו דכתב רסב"ל דר"ל של המקבל ואינו מוכן לי כן שה"ב מאי כתיבת טעם מפני שלא קנה הקרקעות עד לאחר מיתה אדרבה כל"ל מפני שקנה הקרקע מיד לאחר מיתה כמנהג שקנה לו מנ"ק של המקבל ועוד לאה לא נאמר שאו יקנה גם המטלטלי' מנב הקרקעו' יחד בשעת יציאת נשמתו והכל"ל בכל הקנאות מטלטלי מנ"ק דקנאן המקב' מהנותן יחד וכמו שכתב' ויתן לבסם אביהם כו' עם פרים בצורות כמנהג שלא היו הקרקעו' של המקבל קוד' המטלטלי' אלא קנין דסכיהן כאין לו יחד ועוד ל"ך כפרש של עצמו של המקבל והמקבל לא נזכר כמשמעות הל' דלפנינו דהרי לא כת' ס"ז המקב' ליה כו' דבאמת דשל עצמו אתיב' ליה קאי דר"ל המקבל ועוד דה"כ למה כתב זה לפשיעות דשקנה מטלטלי אקרקע של המקבל דלא קנה המקבל דכיון דקרקע של אדם קוד' לו מה ש שלוקח או נתון לו מאחר' וכי' מטו' דה"ל קנה מנ"ק קרקע שלך יגר' לכן נלע"ד דשל עצמו דכת' הרשב"ם ר"ל של סכותן וכפ' הכ"מ זה שייוה ליתן לראובן קרקעותיו ומנכן קרקעו' ומנכן מטלטלין אם היה דעתו ליתן לו בתנת שכ"מ לא ס"ל לקנות מנ"ק אלא של"ל קרקע ומטלטלי תנו לראובן דאו קני' גם המטלטלין שהרי דבריו כמסורין דמי אלא ודאי גילה בזה דעתו שלא נתן לו המטלטלין בתנת שכ"מ אלא שיש להסתפק בדעתו אם רצה שיקנה המטלטלין מיד קודם מותו מנ"ק או היה דעתו שיקנינן אחר מותו מנ"ק ומ"ל לרשב"ם זה לפשיטו' דאם היה דעתו שיקנכן לאחר מותו מנ"ק דלא קנכן דאין קנין לאחר מיתה וכשאר לפנינו לומר דדעתו היה שיקנו' מיד בחייו מנ"ק ע"ז קאמ' בתנית שם' דלא קנכן בזה כיון דקודם מותו עדיין הקרקעו' של הנותן היה שהרי לא קנכן עד לאח' מותו ואין אדם מקנה מנ"ק אלא כשקנין שניהן אח' ליד המקבל יחד ונלע"ד לפנים בד"מ וכאן בהגה"ם ס"ע תיב' נותן כשקו' מקבל ע"ד אם שכתבתי ודו"ק (וכמ"ש אית' בהדי' של מקנה) : נה ואין צריך בזה יפוי כח ז"ל ריב"ם דמאי מקנה לו דבאחר דלא כיון להקנות אלא כשטר או בקנין : כו אין כותבין ונותנין פי' אחר מיתה אין נותנין לו בשטר אף אם כבר כתבוהו מחיים אבל אם כתבוהו בלא יפוי כח כדמשיק בס"ם י"ם ומשעם שכתבתי שם וכ"כ הרשב"ם והמ"מ וכל"י כתב דגם דעת הראב"ד (והניאו הטור בס"ם ל"ד) הוא כן ודייק לה מדכתב אפי' אם בכתב בשטר מתי' אין נותנין לו פי' המתנה ולא כתב הכות וכמשר להמקבל מתי' אין נותנין לו המתנה ש"מ דס"ל נ"כ דאם כתב לו מתי' דנותנין לו המתנה : כז הא דאמרינן אפי' הניע כו' קאי אמ"ש בסי' ז וכי' דבריו כאן דהיינו בשטר שכתב בו שדי נתונה לך דהוא מ' מקניני' דקונו' בו מתנת בדי ובשטר בזה ליד המקבל מתי' דוכה בו דכיון דגילה דעתו בהאי שטרא דרוצה להקנותו בקנין דמתנת בריא אין נאמר דבנתינת השטרא קנין לידו יקנהו - אבל אם לוה ליתן מתנה ואחר לעדי הלוואה שיכתבו הלוואה ויתנהו ליד המקבל בזה נתבלק הדין דאם כתבוהו ולא מסרוהו השטר ליד המקבל עד לאח' מיתה לא קנה דכיון דלוה לאן לכתו' ליתן מיישינן דלא נחר לשטר ואין שטר לאחר מיתה אבל אם מסרוהו לידו מתי' קנהו וכפרישה כתבתי דסרמ"ם והטור ס"ל דאפי' אם קנה מ"ניה בק"ם של המתנה אם אח"כ אחר לאן ליתן להמקבל המתנ' אם הכתב וכתבו וכתבו לו מתי' ולא כתבו שקנין בשטר דקנה המקבל : כח וכן אם כתב בכתב ידו סי' דלא אחר לו בש"פ שדי לפנינו אלא כתב בכתיבת ידו שדה זו לפלוני כתיבתו היא במקום אמיר' נותנו וקנה ולא אמרינן דהוה גילה דעת שנקש להקנותו בקנין בריא אלא בשכתב השטר שדי קנייה לך או נתונה לך דמשמע דכתיבה זו מקנהו לו אבל זה שכתב בכתב ידו שדי כתונה לפלוני אינו אלא הוראה בעלמא : כט שהשני קונה אפי' בלא יפוי כח אע"פ דבראה מוכח מדברי הטור דהיינו דוקא בדלא יפה כח לראשון אבל אם יפה כח לראשון או לא קנה השני בלא יפוי כח דבראה ליכא למימר דמשיק ז"ל דקנין דשני לאו לגרוע אתא אלא שהוא שכור שלא יקנה אם פיחת לו מהראשון ; כא הא דאמרי' שאם צוה ש"ם שיכתבו שטר למקבל עם הנתינה חוששין ם שמא לא נמר להקנות אלא בשטר רוקא בכהאי גוונא אבל שכ"מ שמסדר עניינו וגומר צוואתו ומצוה לכתבה אינה מצוה לכתבה אלא לזכרון בעלמא וגמר להקנות לו מיד ואין צריך יפוי כח : הגה (מסרי"ק פורס ל"ם) וכבר נתבאר סעיף י"ם דבעינן שבאה הצוואה ליד המקבל מקיים וצוואה שכתב בה קנין פוי כשאר שטר מתנה ובעינן יפוי כח ובמקום שנהגו שכולן מקנין בצוואה בעלמא ואין מכוונין לקנות בשטר א"ל יפוי כח (ריב"ם פי' קס"ח) פי שמבקש מיורשיו שיעשו כך וכך בנכסיו מיקרי צוואת ס"ם כי מה שבקש לא עשה רק לשוק הדברים : (עפקי מסרא"י סיון כ"ם) : כב (סור מל"ר נסס רש"י) יש מי שאומ' דלא שני לן בין אומר כתבו ותנו לו לאומר תנו וכתבו לו ויש מי שאומר דהא דבעינן יפוי כח דוקא באומר כתבו ותנו לפלוני דמשמע כתבו מנה לפלוני ותנו לו את השטר (שור מל"ם נסס ר"י) אבל כשאמר תנו מנה לפלוני וכתבו לו את השטר כיון שאינו מזכיר שיתנו לו השטר לא נתכוון בצוואת כתיבת השטר אלא

כ הא דאמרינן כו' מיין נסמ"ע ס"ק כ"ם עי' ובפרישה כתבתו כו' ומדברי הב"ח מוכח כדע' המחב' לדינא ס"ם וכן פי' הריב"ם בתשובה פי' קס"ח ומביאו ב"י סל"ח וכן מיקר וק"ל : כא הסמכי קונה כו' והכ"ם כת' דאין לסמוך על סברא זו לפוסיק מתון סהוא דברי ימיר וע"ם וכ"ם לריבא וח"מ אף לפי סברא זו כתב דאם אלק בכסיו לבניה ולראסון מקבל בקנין ולסני בלא קנין דדינו כמתנת ס"מ בכולל וכמ"ם בסל"ג ע"ם דראסון לא קנה אף אם אם מת ומני קנה אם מת וכו' עסוס ע"ם ובין נסמ"ע ס"ק כ"ז והב"ח לא יסר בעיניו (למלך ופסק דלא כמור"ם ע"ם) : כב וכן מו שדי נתונה לך ומסר השטר לידו דאז הוי בסיר' השטר כמו קנין וצריך יפוי כח אבל אם השטר כתוב בלשון צוואה כדרך שמצוה אל ביתו שאז אינו עומר אלא לראייה אם הניע ליד המקבל בחיים קנה (מסרי"ק פורס ל"ר) כמ וכן אם כתב בכתב ידו שדי כתונה לפלוני אינו אלא כצוואה בעלמא וקנה בלא יפוי כח) : (רי"ו וכ"י נסס כ"ו) : כ (סור מל"ל נסס פרמ"ם) אם כתב לאחר והקנה לו וחזר וכתב לשני והקנה לו יש מי שאומר כמ (כא) שהשני קונה אפילו בלא יפוי כח ואפילו לא הניע השטר לידו בחיים וכן אם כתב ומסר וזיכה לזה וחזר וכתב ומסר וזיכה לשני שני קנה אף בלא יפוי כח דקנין דשני לאו לגרוע אתא אלא שהוא סכור שלא יקנה אם פיחת לו מהראשון ; כא הא דאמרי' שאם צוה ש"ם שיכתבו שטר למקבל עם הנתינה חוששין ם שמא לא נמר להקנות אלא בשטר רוקא בכהאי גוונא אבל שכ"מ שמסדר עניינו וגומר צוואתו ומצוה לכתבה אינה מצוה לכתבה אלא לזכרון בעלמא וגמר להקנות לו מיד ואין צריך יפוי כח : הגה (מסרי"ק פורס ל"ם) וכבר נתבאר סעיף י"ם דבעינן שבאה הצוואה ליד המקבל מקיים וצוואה שכתב בה קנין פוי כשאר שטר מתנה ובעינן יפוי כח ובמקום שנהגו שכולן מקנין בצוואה בעלמא ואין מכוונין לקנות בשטר א"ל יפוי כח (ריב"ם פי' קס"ח) פי שמבקש מיורשיו שיעשו כך וכך בנכסיו מיקרי צוואת ס"ם כי מה שבקש לא עשה רק לשוק הדברים : (עפקי מסרא"י סיון כ"ם) : כב (סור מל"ר נסס רש"י) יש מי שאומ' דלא שני לן בין אומר כתבו ותנו לו לאומר תנו וכתבו לו ויש מי שאומר דהא דבעינן יפוי כח דוקא באומר כתבו ותנו לפלוני דמשמע כתבו מנה לפלוני ותנו לו את השטר (שור מל"ם נסס ר"י) אבל כשאמר תנו מנה לפלוני וכתבו לו את השטר כיון שאינו מזכיר שיתנו לו השטר לא נתכוון בצוואת כתיבת השטר אלא

בתנית שם' דלא קנכן בזה כיון דקודם מותו עדיין הקרקעו' של הנותן היה שהרי לא קנכן עד לאח' מותו ואין אדם מקנה מנ"ק אלא כשקנין שניהן אח' ליד המקבל יחד ונלע"ד לפנים בד"מ וכאן בהגה"ם ס"ע תיב' נותן כשקו' מקבל ע"ד אם שכתבתי ודו"ק (וכמ"ש אית' בהדי' של מקנה) : נה ואין צריך בזה יפוי כח ז"ל ריב"ם דמאי מקנה לו דבאחר דלא כיון להקנות אלא בשטר או בקנין : כו אין כותבין ונותנין פי' אחר מיתה אין נותנין לו בשטר אף אם כתבוהו מחיים אבל אם כתבוהו בלא יפוי כח כדמשיק בס"ם י"ם ומשעם שכתבתי שם וכ"כ הרשב"ם והמ"מ וכל"י כתב דגם דעת הראב"ד (והניאו הטור בס"ם ל"ד) הוא כן ודייק לה מדכתב אפי' אם בכתב בשטר מתי' אין נותנין לו פי' המתנה ולא כתב הכות וכמשר להמקבל מתי' אין נותנין לו המתנה ש"מ דס"ל נ"כ דאם כתב לו מתי' דנותנין לו המתנה : כז הא דאמרינן אפי' הניע כו' קאי אמ"ש בסי' ז וכי' דבריו כאן דהיינו בשטר שכתב בו שדי נתונה לך דהוא מ' מקניני' דקונו' בו מתנת בדי ובשטר בזה ליד המקבל מתי' דוכה בו דכיון דגילה דעתו בהאי שטרא דרוצה להקנותו בקנין דמתנת בריא אין נאמר דבנתינת השטרא קנין לידו יקנהו - אבל אם לוה ליתן מתנה ואחר לעדי הלוואה שיכתבו הלוואה ויתנהו ליד המקבל בזה נתבלק הדין דאם כתבוהו ולא מסרוהו השטר ליד המקבל עד לאח' מיתה לא קנה דכיון דלוה לאן לכתו' ליתן מיישינן דלא נחר לשטר ואין שטר לאחר מיתה אבל אם מסרוהו לידו מתי' קנהו וכפרישה כתבתי דסרמ"ם והטור ס"ל דאפי' אם קנה מ"ניה בק"ם של המתנה אם אח"כ אחר לאן ליתן להמקבל המתנ' אם הכתב וכתבו וכתבו לו מתי' ולא כתבו שקנין בשטר דקנה המקבל : כח וכן אם כתב בכתב ידו סי' דלא אחר לו בש"פ שדי לפנינו אלא כתב בכתיבת ידו שדה זו לפלוני כתיבתו היא במקום אמיר' נותנו וקנה ולא אמרינן דהוה גילה דעת שנקש להקנותו בקנין בריא אלא בשכתב השטר שדי קנייה לך או נתונה לך דמשמע דכתיבה זו מקנהו לו אבל זה שכתב בכתב ידו שדי כתונה לפלוני אינו אלא הוראה בעלמא : כט שהשני קונה אפי' בלא יפוי כח עי"ש בסי' ג דבראה מוכח מדברי הטור דהיינו דוקא בדלא יפה כח לראשון אבל אם יפה כח לראשון או לא קנה השני בלא יפוי כח דבראה ליכא למימר דמשיק ז"ל דקנין דשני לאו לגרוע אתא אלא שהוא שכור כו' שהרי פיחת לו כמה שהיפה כח דראשון ולא דשני ודמוה לאירי מ"ם הטור בסב"כ שלא קנה השני אא"כ יפה כחו ע"ם ודו"ק : ם שמא לא נמר להקנותו אלא בשטר כו' פי' מ"ה בעינן יפוי כח אם הוא בשטר לידו מתי' אבל בשטר לידו מתי' בלא יפוי כח וכ"ל וכאן מיירם לנו הוא דבעינן א' מהן אבל בס"ם שטרא מדברי שהוא כתוב צוואתו ומצוה לכתבו ולתנו לו אם אינו שוה א' מהן לא יפוי כח ונם לבא לידו א' ע"ר והמחבר שמשיק וכתב וא"ל יפוי כח קיצר דבריו דה"ל ונם לא בעינן שבאה השטר צוואה לידו ובעי' הנותן ופפ"ו בתבאר מ"ם מוכר"ם בסב"ם אחר זה ז"ל ובכר בתבאר בסי' ם דבעינן כו' אותה הנ"ה קאי אמ"ש בריש הסעיף השמא לא נמר להקנותו אלא בשטר ועמ"ש ודו"ק :

פא וכן סכ"מ סמ"ת כו' וכ"ס קמי מליב"ר כ"פ וקמ"ל אפ"נ דאמ' לא"כ כתבו ותנו אפ"ה אמרי' דלא כתבוון ליתן דוקא בסטר וכ"כ בסור וק"ל : סב לא לחזור בו ממתנה כו' פי' שלא יקנהו בדבור כשלמה כ"פ אם קבלת הסטר וכ"ל : סג והעדי' כותבי' אלא לזכרון דברים ולא להקנות לו בשטר פד וכן שכ"מ שאמר תנו מנה לפלוני ואחר כדי דיבור אמר כתבו ותנו לו את השטר מסתמא סה לא לחזור בו ממתנה ראשונה (נתכוון) אלא ליפות כחו שיהא לו לראייה סו והעדים כותבים מה שצוה בפניהם ואין כותבין ואמר לנו כתבו ותנו לפי שנמצאו מבטלים בכך המתנה :

כג בריא שאמר כתבו ותנו מנה לפלוני ומת אין נותנים סז אפי' במיפה כחו - ויש מי שאומר דהיינו משום ראמר כתבו ותנו ° (סור סל"ם כסס ר"י) אבל אם אמר תנו ולא אמר כתבו נותנים פח משום מצוה לקיים דברי המת - וי"א דלא אמרי' מצוה לקיים דברי המת אלא היכא דאתפסיה ביר שליש :

° (פס ס"מ ברסס סרמ"ם) (ועי"ל מימון רכ"ב) :

כד בריא שאמר כתבו ותנו שדה זו לפלוני סו אם מחיים כותבים ונותנים אי לא הדר ביה קמי דמטא שטר לידי' אבל לאחר מיתה סז אין כותבין ונותנים פט אא"כ קנו מידו כה ° (ג' רמב"ם מזכיים דכ"ר) מי שמת ונמצאת פי מתנה קשורה על יריכו אף ע"פ שהיא בערים ק וקנו מידו כדי ליפות כח אלו שנתן להם הז"ז אינה כלום שאני אומר כתבה ונמלך ואם זיכה בה לאחר בין מהיורשים בין שאינו מהיורשי' עא כל הדברים שבה קיימים ככל מתנות ש"מ עב (כב) וכן מי שכתב שטר חוב על עצמו בשם אחר או בשם אח' מבניו ונתן השטר על ידי שליש וא"ל יהי זה אצלך ולא פירש לו כלום או שא"ל הנח ער שאומ' לך מה תעשה ומת אינו כלו' עג (כג) ובמתכת כדי בקנין כפסקי קסם המקבל) °(סו' מת"ה כס' פרס"ם) כו ° (כ"י מהו' סי"ר כסס הרמב"ם) הנותן סתם מסלטלין לאח' מעכשיו ולאחר מותו ואחר שמת טוענים היורשים הבי' ראוי' שמטלטלים אלו היה לו בשעת מתנה דשמא לאח' מכאן לקחן עד (כד) אין ברבריהם כלום דמסתם' כאן מצאו וכאן היו (ועי"ל פ"ם פ"ן)

ה פנוחן

כה וכן מי שכתב ס"ה כו' ובמתכת כדי כו' כתב מסמ"ע פי' דבמ"ה מוישיגין מסמ כתב לגלות ולא לוה ומ"ה לא יתכנו לפלוה המוכר כמ"ה ומ"ה לסטר מכיים סמה כתבו לתכור ולא מכר מכ"ל כרמם מדברין דלף כמ"ה וסטר מכר מל קנין מוישיגין לתכי מדמתלק כין מ"ה ומכר לסטר מתנה וכ"כ לסריא נסמ"ה פי' רמ"נ מ"ק כ"ב דכמן כתבטר דלף כסטר הלוקה שקנין מוישיגין לשמה כתב לגלות ולא לוה כו' מ"ם וכ"כ נ"כ הכ"ה כמן דסרמ"ם מתרי כירוש מסקנה בסמס ולכך כמ"מן הסמ' כמי מוישיגין סמה לא לוה אבל נתתנה מן הסתם קנה סמקבל כו' מכ"ל אבל נתמת ז"ל דבריה מוכח נמ"ם וכל הפוסקים דבין סטר הלוקה לו סטר מכר שים כו קנין לא מוישיגין לשמה כתב לגלות ולא לוה לו כתב לתכור ולא מכר משום דמשמת קנין סטר נפשים וכדלעיל ס"ם ל"ם ור"ם ל"ם ומין מלוק בזה בין ס"ם ומכר לסטר מתכ' וכדרמוכח לסדיה פ"ק דמניעה ונכל הפוסקים אלא פשיטה דלף סטר מכר מחזירין לתמקבל כמו סטר מתכה וסרמ"ם בתשובת כלל ס"ו וס"נ נקס סטר מתכה משום מקסה סמים כך היה בתתכה וכדלעיל מה לסריה ומה שתעכה דברי סרמב"ם דהיינו דוקא נ"מ ר"ל בלא קנין ומיינו לשיטת סרמ"ם רמ"ל כלנוי דעדיו בתחוירו זכין לו ויש לוה לשמה כתב לגלות ולא לוה נסטר סמין קנין נו ופס"כ לסר מכ"ם דפסק דלא כמנוי"ל דוקא ס"ם משום דמוישיגין לפרעון וכדלעיל לסריה פ"ק דמניעה (דף י"נ) ע"ש ופרמ"ם קנר כדבר כמי' דברי סרמב"ם אבל לענין דינא הרבר ברור כמ"ם כן נלעע"ד נס דברי הפ"ם כרמ"ם כדברי הסמ"ם שכתב בר"ה נס"ם לפי שכתבתין סטר לגלות אפ"ם אמין מלוה עמו ונתה כתב לגלות ולא לוה אבל אם הוה מתנת בריה בקנין כו' מסתם מדברינו דכמ"ה מוירי אף בקנין ומוה דבלא קנין אם כתב הע"ם נוטים ס"ם ל"ם ופין כותבין סטר לגלות בלא מלוה כו' ופ"כ לא ס"ל לכתוב ומתה כתב לגלות ולא לוה דאם כ"ה מכקנין ליכא למיתה לסכי וכמ"ם מיסו נוטים ס"ם ל"ם אלא הכי הטמה אמרינה מיכ' ליתה מרמב"ם ומסתבר ומיוסתה מסקנו דלא כמנוי ומיינו דמוישי' לפרעון וכמ"ם ודו"ק : כב ומתכתב כדי כו' ל"ל מכ"ו וס"ם וס"ם ומסמ' לבדיה כאן דאמ"נ מידו מסנותן מסרו לסלים קנה המקבל וכ"מ לסדי' בתמו' הרא"ם כלל ס"ו ס"ג ומיינו מסמ' דמסמ' קנין מעבר נפשים ומסמ' מינו אלא לראוי' בעלמה ומתמ"ל אמ"ם ס"ק ס"ו ומיינו מסמ' דמסמ' קנין מעבר נפשים ומסמ' מינו אלא לראוי' בעלמה ומתמ"ל אמ"ם ס"ק ס"ו ומי' רמ"נ על אממ"ם פ"ק כ"ב : כד אין בדברים כלו' כו' עיין בסמ"ע פ"ק ס"ב ער ומיות' כר' דלא סייך כאן מתנה כאן מיה כו' ומ"ל פי' ס"ד כתב דלא בין כסמיות מוקן ודאי אי אמה אלא דבקרקעות אף מיוה' מוקן אמה אל המקבל לסכיה לסריה ומיין בכ"ה ומיין בתמו' מסרי' פ' ל"ה וקכ"ה מוף דף ק"ב : ה בתמיה

פב אלא לזכרון דברים ולא להקנות לו בשטר שאמר תנו מנה לפלוני ואחר כדי דיבור אמר כתבו ותנו לו את השטר מסתמא סב לא לחזור בו ממתנה ראשונה (נתכוון) אלא ליפות כחו שיהא לו לראייה סג והעדים כותבים מה שצוה בפניהם ואין כותבין ואמר לנו כתבו ותנו לפי שנמצאו מבטלים בכך המתנה :

כג בריא שאמר כתבו ותנו מנה לפלוני ומת אין נותנים סד אפי' במיפה כחו - ויש מי שאומר דהיינו משום ראמר כתבו ותנו ° (סור סל"ם כסס ר"י) אבל אם אמר תנו ולא אמר כתבו נותנים פה משום מצוה לקיים דברי המת - וי"א דלא אמרי' מצוה לקיים דברי המת אלא היכא דאתפסיה ביר שליש :

° (פס ס"מ ברסס סרמ"ם) (ועי"ל מימון רכ"ב) :

כה בריא שאמר כתבו ותנו שדה זו לפלוני סו אם מחיים כותבים ונותנים אי לא הדר ביה קמי דמטא שטר לידי' אבל לאחר מיתה סז אין כותבין ונותנים פח אא"כ קנו מידו כה ° (ג' רמב"ם מזכיים דכ"ר) מי שמת ונמצאת פט מתנה קשורה על יריכו אף ע"פ שהיא בערים ע וקנו מידו כדי ליפות כח אלו שנתן להם הז"ז אינה כלום שאני אומר כתבה ונמלך ואם זיכה בה לאחר בין מהיורשי' עא כל הדברים שבה קיימים ככל מתנות ש"מ עב (כב) וכן מי שכתב שטר חוב על עצמו בשם אחר או בשם אח' מבניו ונתן השטר על ידי שליש וא"ל יהי זה אצלך ולא פירש לו כלום או שא"ל הנח ער שאומ' לך מה תעשה ומת אינו כלו' עג (כג) ובמתכת כדי בקנין כפסקי קסם המקבל) °(סו' מת"ה כס' פרס"ם) כו ° (כ"י מהו' סי"ר כסס הרמב"ם) הנותן סתם מסלטלין לאח' מעכשיו ולאחר מותו ואחר שמת טוענים היורשים הבי' ראוי' שמטלטלים אלו היה לו בשעת מתנה דשמא לאח' מכאן לקחן עד (כד) אין בדבריהם כלום דמסתם' כאן מצאו וכאן היו (ועי"ל פ"ם פ"ן)

ה פנוחן

כה וכן מי שכתב ס"ה כו' ובמתכת כדי כו' כתב מסמ"ע פי' דבמ"ה מוישיגין מסמ כתב לגלות ולא לוה ומ"ה לא יתכנו לפלוה המוכר כמ"ה ומ"ה לסטר מכיים סמה כתבו לתכור ולא מכר מכ"ל כרמם מדברין דלף כמ"ה וסטר מכר מל קנין מוישיגין לתכי מדמתלק כין מ"ה ומכר לסטר מתנה וכ"כ לסריה נסמ"ה פי' רמ"נ מ"ק כ"ב דכמן כתבטר דלף כסטר הלוקה שקנין מוישיגין לשמה כתב לגלות ולא לוה כו' מ"ם וכ"כ נ"כ הכ"ה כמן דסרמ"ם מתרי כירוש מסקנה בסמס ולכך כמ"מן הסמ' כמי מוישיגין סמה לא לוה אבל נתתנה מן הסתם קנה סמקבל כו' מכ"ל אבל נתמת ז"ל דבריה מוכח נמ"ם וכל הפוסקים דבין סטר הלוקה לו סטר מכר שים כו קנין לא מוישיגין לשמה כתב לגלות ולא לוה לו כתב לתכור ולא מכר משום דמשמת קנין סטר נפשים וכדלעיל ס"ם ל"ם ור"ם ל"ם ומין מלוק בזה בין ס"ם ומכר לסטר מתכ' וכדרמוכח לסדיה פ"ק דמניעה ונכל הפוסקים אלא פשיטה דלף סטר מכר מחזירין לתמקבל כמו סטר מתכה וסרמ"ם בתשובת כלל ס"ו וס"נ נקס סטר מתכה משום מקסה סמים כך היה בתתכה וכדלעיל לסריה ומה שתעכה דברי סרמב"ם דהיינו דוקא נ"מ ר"ל בלא קנין ומיינו לשיטת סרמ"ם רמ"ל כלנוי דעדיו בתחוירו זכין לו ויש לוה לשמה כתב לגלות ולא לוה נסטר סמין קנין נו ופס"כ לסר מכ"ם דפסק דלא כמנוי"ל דוקא ס"ם משום דמוישיגין לפרעון וכדלעיל לסריה פ"ק דמניעה (דף י"נ) ע"ש ופרמ"ם קנר כדבר כמי' דברי סרמב"ם אבל לענין דינא הרבר ברור כמ"ם כן נלעע"ד נס דברי הפ"ם כרמ"ם כדברי הסמ"ם שכתב בר"ה נס"ם לפי שכתבתין סטר לגלות אפ"ם אמין מלוה עמו ונתה כתב לגלות ולא לוה אבל אם הוה מתנת בריה בקנין כו' מסתם מדברינו דכמ"ה מוירי אף בקנין ומוה דבלא קנין אם כתב הע"ם נוטים ס"ם ל"ם ופין כותבין סטר לגלות בלא מלוה כו' ופ"כ לא ס"ל לכתוב ומתה כתב לגלות ולא לוה דאם כ"ה מכקנין ליכא למיתה לסכי וכמ"ם מיסו נוטים ס"ם ל"ם אלא הכי הטמה אמרינה מיכ' ליתה מרמב"ם ומסתבר ומיוסתה מסקנו דלא כמנוי ומיינו דמוישי' לפרעון וכמ"ם ודו"ק : כב ומתכתב כדי כו' ל"ל מכ"ו וס"ם וס"ם ומסמ' לבדיה כאן דאמ"נ מידו מסנותן מסרו לסלים קנה המקבל וכ"מ לסדי' בתמו' הרא"ם כלל ס"ו ס"ג ומיינו מסמ' דמסמ' קנין מעבר נפשים ומסמ' מינו אלא לראוי' בעלמה ומתמ"ל אמ"ם ס"ק ס"ו ומי' רמ"נ על אממ"ם פ"ק כ"ב : כד אין בדברים כלו' כו' עיין בסמ"ע פ"ק ס"ב ער ומיות' כר' דלא סייך כאן מתנה כאן מיה כו' ומ"ל פי' ס"ד כתב דלא בין כסמיות מוקן ודאי אי אמה אלא דבקרקעות אף מיוה' מוקן אמה אל המקבל לסכיה לסריה ומיין בכ"ה ומיין בתמו' מסרי' פ' ל"ה וקכ"ה מוף דף ק"ב : ה בתמיה

פג וכן סכ"מ סמ"ת כו' וכ"ס קמי מליב"ר כ"פ וקמ"ל אפ"נ דאמ' לא"כ כתבו ותנו אפ"ה אמרי' דלא כתבוון ליתן דוקא בסטר וכ"כ בסור וק"ל : סב לא לחזור בו ממתנה כו' פי' שלא יקנהו בדבור כשלמה כ"פ אם קבלת הסטר וכ"ל : סג והעדי' כותבי' כו' פי' לפי מ"ם דים מילוק בזה מ"ם יוסרו הפדי' שלא יכתבו אין מאמרו ליה כתבו ותנו כו' : סד לפילו כמ"ם מיפה את כחו כו' עד משום מצוה לקיים דברי המת וכא דבאותר כתבו ותנו אף דמיפה כחו לא אמרי' דהיכי כא מוסה כאלו לא אמר כתבו ובדאמרי' כשכיב מרע וסוי ליה כאלו אמר תנו לבוד ואלו כותבים משום מצוה לקיים דברי המת דאמרי' כן אפי' בבריא לי"ל זה מאני הכא שהוא בריי' ואינו יודע מיתות ובודאי כוונתו מיקנה דוק בסטר ואין סטר לאחר מיתה אבל כשלא אמר כתבו גילה דעתו דאינו מתקנה סטר כלל : סה משום מצוה לקיים דברי המת וגי"א זה הוא דעת ר"י כתבו הוא' וסרמ"ם דנס מתנות שכ"מ במקנת כלא קנין קנה משום מצוה לקיי' דברי המת ולא אמרו דלא קנה אלא דוקא כאומ' לאלי' תן מנה לפלו' שאני נותן לו ומת המקבל בחיי נותן ואפ"כ מת הנותן דבשום מצוה לקיים דברי המת ליכא כיון שמת המקבל בחייו ומשום מתנת שכ"מ אם אם היה בכולה ליכא כיון דהוה שכ"מ בשעת אמירה וכמה כ"ג כמ"ם קכ"ם ועפ"ר : סו אם מתנה כותבין ונותנים כו' פי' כותבין בשליחתו שא"ל שדי כתובה לך שקונין קרקעות מיד בשבא ליד המקבל לאפוקי בנותן מנה שכ"ל וה"ם שטר משלמני' דאינן נקנין בשטר כ"א במשיכ' או בהנאה' וה"מקבל' בחיי' ס"ם : סז אין כותבי' ונותני' דאין שטר לאחר מיתו' : סח אם אמ"כ קנו מידו דאז משמ' שקנו מיני בחיי דברי' או בשכ"מ במתנ' כמקנ' זכה בהשדה מיד ואף שלאחר כתבו ותנו אינו אלא לראיה כשלמה ואין הקנין תלה בהשטר : סט מתנה קשורה כו' פי' שטר מתנו' שכ"מ וכן הוא ל"ל בטור וזהו מפ' י"ב ופירשב"ם שם דלרבות' כתב קשורה על יריכו דאף דליכא למיקם שמא אחר כתבה ונתנה שם כדי לזכות בנכסי המת אפ"ה לא יתנהו לו : ע וקנו מידו כדי ליפות כו' פי' יפה כחו דהמקבל בקנין זה שכתב בשטר וקנין זה הוא נוסף על מתנת דא וכל"ל דבלא יפוי כח דקנין פשיטא לא יתנהו מצו' דגילה דעתו שיקנהו בקנין ואין קנין לאחר מיתה כל"ל לפי שעשה שכתב רשב"ם שם פע"ר - אבל על שכתיב מ"ל יפוי כח להכתיבה אלא בשאומר תנו ונם כתב לו שטר משמ"כ בשלא אמר תנו אלא כתב בשטר בכתיבת ידו שדי נתונה לפלוני וכמ"ם מור"ם בסג"ה פי"ם : עא כל הדברים שבה קיימין הא"מ שם בפפ"ט דזכי' אדברי הרמב"ם שכתב כן שם כתב ז"ל נראה שהמחבר מערם דברי קיימין בכלתת המתנה דיל"ר דר"ל שאם זיכה במקנת לאחר אף כל הסטר קיים (פי' אם כתב בשטר לזוה שנתן לבן ד' ונתן הסטר לא' גם מתנות האחרים קיים בנתינתו) סטרי גילה דעתו שהוא רוצה בה ולא ראיתי מהפרשים מיהים מפרש זה כדברי בכאן מל הא"מ שם נשטור בתב שני פירושים על ל' המשנה זו בשם רשב"ם ורא"ד ומין שום מ' פירשו בפי' זה דהרמב"ם ס"ם : ומיהו מוכח מפירושו דהרמב"ם דפי' מ"ם בהשנה אם זיכה בה לאחר דר"ל שרוצה לזכות לאותו שנתן בידו הסטר ומיינו בפי' הראב"ד שפי' שזיכה ס"ר' זה לאחר מיהו בא"ם בין מהיורשים בין שאינו מיורשי' ליכא לאיתר דא"ל דהרגותא הוא דאפי' לאותו שנתן הסטר בידו הוא מ' מן היורשים אפ"ם הוה נתינתו לידו גילוי דעת נם לאחרים שיתקיים מתנתן נ"כ דהיינו ס"ד פי' הראב"ד נם י"ל דבונתו הוא דאפי' זה שנתן בידו אינו יורש אפ"ם זכה לנפשו בקבלת הסטר והיינו ס"ד פירש"כם ופפ"ר ודו"ק : עב וכן מי שכתב שט"ם כו' פי' כמו דקיימינן בתתנתו שכ"מ הכ"ל שמא כתב ובמלך כך מוישינן בשט"ם הא שמא כתב לגלות ולא לוה ומ"ה לא יתנהו למלוה המוכר בשט"ם ומ"ה להסטר מכירה שמא כתבו למכור ולא מכר : עג בתתנת בריא בקנין פי' הנתנה ביד אלים יתנהו למקבל והוא מתשובת הרא"ם הביאו הסור כפ"ם זה והיינו מעשה דמיד מעשה הקנין קנהו המקבל והסטר אינו אלא לראיה בפלמה ואפ"נ דר' והרא"ם פ"ל דעדיו בתתמיו זכין לו וכמ"ם הטור בשמו' כפ"ם ל"ם הא נתבאר שם הדיינו דוקא בשבא לפוף ליד המלו' אלוקה מדע' הלוה אן המוכר משמ"כ כאן דבכר מת הנותן : עד אין בדבריהן כלום כו' אבד ועל פי"ם פ"ו פי' דשם כתב מור"ם דהנתנה נאמן בשבועה לומר אלא היה לו אלא אמרי' שם כאן אמ' כו' כמ"ם כאן ויש לחלק דשאני התם דהנתנה בפלמו אי ומוען בדי אלא היה לו אז מדבר שנתן ולכך נאמן בשבועה אבל ק' אמ"ם הטור והמחבר בפ' קי"ב ס"נ דשם כתב המחבר פלוגתא בזה ומור"ם כתב שם דהסכרא הראשונה דפ"ל דאל המקבל לסכיה ראייה ל"ל עיקר ומ"ה תימה למה לא נילה נ"כ דעתו כאן ויש רוצים לחלק מיניהו דכאן מיירי בנותן מטלטלי' ולעיל בפיתן קי"ב מיירי בנותן קרקעות אלו דאם היה לו אז הקרקעות קלא ה"ל והוי עדים

רנא א בחיים ובמות כו' ופס מחר במות ופמ"כ בחיים ס"ל להסר"י
ס"ל בתשו' מ"ס ר"ס רסוי כמו בחיים ובמות ובתשו' ר"ס ז'
שסון תוכך בזה פ"ס סי' מ"ב ורו"ק סיין בתשו' לב ת"ב סי' ל"ו וס"ר רפ"ס
ובתשו' מ"ע סי' ק"ס ובתרבד"ס סי' פ"ו ופל"ז : ב בין בכל כו' סיין
בסמ"ע פ"ס ס' מר דיס לו דין חכוס מתחת מיתה סופיל ומזכיר מיתה כו' וס'
סמ' לה פו' כן פ"ס ובתשוב' מהריב"ל
ין סכין סמר מ"ב סמריכו לפלפל בזה
דעת מהריב"ל דסוי בתכוס מתחת
מיתה ופ"ס : ג אבל בריה כו'
ובתוב בסמר מחיים ובמות וכ"ל דס"ס
אוכחב בחיים ובמות בנו"ם מכ"ל
סמ"ס וזה עסוס דהס מ"כ לא פליג רב
אסחומל אלא בס"ם אבל בבריה מוכיס
לסחומל דאפי' בחיים מסכי כמו
לסחומל בס"ם וק"ל : ד הרי זס
מתכס כו' סיין בתשו' רת"ס סי' נ"ס
שאלה ס' : ס מתכת ס"ת כו'
איין בתשו' ר"ן ז' שסון סי' קס"ס :
ו ופס תפא מתקבל כו' וס"ס
מסמר הס"מ ופס"מ פומר בתתי לך
בסביתי ס"מ וסריני מוכר כו' ומקבל
מתכס אומר כרי אל המקבל להכיא
ראיים ופס סיו המטלטלים ביד המקבל
מתוך סיכו' לומר אלי הן יסבא היסת
שכרי הים עכ"ל רמב"ס פ"ס מס' זכיס
וס"מ' כתב וז"ל וכראה דאפי' ליכא
תנו כיון הים ערים מתחת זו
אבו לירו מוכר הכותן לחיות מוכיח
מוכירו אלא הראי' אמר מסמטלטלי
ביד המקבל ופס המלוק ס"ס עכ"ל .
ולפמ"ר אין כאן כ"מ וכ"כ בכ"מ סס
שמרבר בסוס בהרמב"ס וכן דע' הסור
מבר"ב כאן דהס כי היכא דבקלתא אס
יש ערי' וראה א"י לומר נתת לי בחתני
וא"ס הכא כיון דאין הערים יודעין אס
יקנס בחתכס וקי"ל דחתכת ס"ת אינו
קונס אלא לאחר מיתס וכדלקמן בר"ס
שאחר זס א"כ אס הים מתכת ס"ת הרי
הוא מתולס לא יכלת חרסות מכותן
ואפ"ל זס המקבל צריך לברר היכאת
מרסותו דאל"כ בפלמא כמי ביתא יפא
אלמן מלקח או כאן לו בחתכס אי"ן
הכיון דאיכא ערים וראה ברסות' דקמא
אפי' ופ"ס הכא וזס ברור ול"ר לא"ס
אפיל' סי' ס"ב סב"ג ס"ק ק"ד בשס"ים
ערים שבמסכון בא לירו ואינ' יודעים
אבחה מסחלוס כאלו דהסס ביתן לירו
אתורת מסכון והילכך כל מס שאומר
אמוס מומסכון הוא כאלו מסא"כ הכא
ודו"ק :

רנב ג מתכת ס"ת עיי' בתשו'
רמד"ס סס"ג : בכתובס

אחר מותו אף שקנה מידו והיה בריה וכמ"ס הטור והמחבר בס"ס רכ"ו פ"ס : ו שאין לכתוב בה שמתוך הפולי כו' ל' הטור
והיורס אחר שכתרפא קודם שמת ונתבטלה המתנה (מיד ממילא אף שחזר אח"כ ונפל לתחבב ומת וכמ"ש הטו' והמחב' בר"ס שלפני
סס) והמקבל אמר שלא כתרפא והיא קיימ' אכ"ל הטור והמחבר הקילר ולא כתב זה משום דאף דאין היורס טופכין כן אבן שפכינן לה
והטור כתבו לרבות' לדע' הרשב"ם שכת' סס דס"ל דאפי' שעבו מיבכו אפ"ס אחרינים אינ' ופל היורס' ולהכי ר"ל : ז
לשמוך כו' עד ונפטר שמתוך כך יכולים הערי' כנ"ל ו"ל כ' הרא"ש הכיא ראיה מהרמב"ם ומהרשב"ם ומהרי"ל
ומ"ל לשמוך אמו אלא כיון שהולי' לבני ביתו ובני אלס הרגילי' אצלו והס אומרים הכניס פלוני ואת מתוך כך הרי יכולין
לפסיד פליו שנפטר מתוך הליו אכ"ל והאריך שס עוד בענין זה פ"ס ולא כזכר שס שמיבה ע"פ אצמו ומוה"ר נתשב אחר לשון ב"י פ"ב
בשס כ"י ופפ"ז הערשו דברי מור"ם דת"ס להעיד כך אינו ר"ל שיעידו בב"ד שכך שמעו מפי אצמו או מהשטרו אלא ר"ל יכולין להפי' כך
שנפטר מתוך הפולי הראשון ובאלו ראהו וידעהו הן אצמן וק"ל : ח אפ"י שהרי זה בחלוה מת אי' וה"לל כיון שמת לפניהו ולא
ידעינן מהו בריאותו יעמדו על חזקתו שודאי לא כתרפ' ביני ביני וק"ל : ט עד שיביא ראיה כו' ואם אינו מביא ראיה הנכסי'
בחזקת היורס' כלי שבופה אף שהמקבל טופן בריה ואף שהטור כת' בדין שהבי' מור"ם אחר זה אם אמר הטור אמתנת
כו' דנ"ב על המקבל להביא ראיה והסיק וכתב ז"ל ואם לא מצא ראיה ישבע הכותן היסת ונפטר ה"מ בכותן בעצמו אי אבל ביורשים
קי"ל דאין היורשים נשבעי' היסת כ"ל לגבות ולא כדי לפטר וכמ"ש הטור בסי' ס"ט סי"ד וכפי' ע"ה סי"ט ע"ש : יוד והמקבל
אומר שבריה היה ומיירי שמפורש בהטר שהיה בקנין ואינו מפורש בהטר כדקנין ורמי בערשה נתן פלוני לפלוני כו' וכ"כ הטור
והכותן טופן שתתנת שכ"מ בכולה היה ורוצה לחזור בו ואפ"כתב הקנין ביופי כת בדרך הקניני' שעושין בס"מ בכולו אפ"ה מני טופן
המקבל שברי' היה משום דגם בבריה כותבין לפעמי' ביפוי כח וכמ"ש הטור והמחבר בסי' ר"ן בס"ג ס"ש ופפ"ר : יא
על המקבל להביא ראיה ואם אין לו ראיה ישבע הכותן היסת וכ"כ הטור הנ"ל . ומ"ש מור"ם וכן הדין
בו' היינו בעיקרא דדינא לענין הבאת ראיה וליטול הן שוויון : יב וכן בכל מקום שהוא פלונתא דרבות' פי' כנין הדין
זה דפליגי ביה בגמרא וכמ"ש בפרשה ראיכא מ"ד דכתו שהוא בריה או אולי אחרינן שכך היה מעיקרא וכ"פ רשב"ם הביאו הטור
וכ"כ מור"ם לעיל"ם קל"ט ונקמן בסי' ר"מ סס"א וכשני המקומות מבואר דאם שניהן מוחזקים או אין שום אחר מוחזק ואין שם
חזקת מרא קמא מולקין והוא מת"ס :

רנב ט אפילו לכתובת בנין דברין : פי' אבל לעיקר כתובת אשה אין צריך לס"ם שתתנת שכ"מ אינו קונה כ"א עד אחר מיתה
כי אף

רנא דין מתנת שכ"מ אם בריא ובו ב' סעיפים :

א (ג' רמב"ם פ"ם מזכיים ד"ל) הנותן מתנה כשהוא ש"מ וכתב בה (א) בחיים ובמות או מחיים ובמות (ב) בין בכל בין מקצת הואיל וכתב בה ובמות (ג) ה"ז מתנת ש"מ שזה שכתוב בה ובמות שלא יקנה אלא לאחר מיתה וזה שכתוב בה מחיים סימן (ד) ליישב את דעתו שיהיה מחולי זה ד' (ה) אבל בריא שנתן מתנה וכתב בשטר מחיים ובמות (ו) ה"ז מתנה גמורה מחיים (סור ס"ב בשם רמב"ם דפוק פ' זכיים) וזה שכתוב בה ובמות כמי שאומר מעתה ועד עולם וכמו נויי השטר הוא זה :

ב (ד' רמב"ם פ"ם דזכיים דכ"ם) (ז) מתנת ש"מ ו' שאין כתוב בה שמתוך החולי הזה שצוה בו מת ואין העדים מצוויה לשאול להם :

הגה ויכולים העדים (ח) לסמוך על פנמו (כ"י בשם רמב"ן וריטב"א) או על מחסיו הלומרים שהכניה אליו הפולי ונפטר (מתוך כך) יכולים העדים להעיד כך :

ג אע"פ שהרי זה המצוה מת הרי המתנה בטלה שאין מיתתו ראייה שמא מחולי שנתן בו המתנה נרפא ואח"כ חלה חולי אחר ומת לפיכך הנכסים בחזקת היורשים (ט) עד שיבי' ראייה שמתוך החולי הזה שנתן בו מתנה זו מת :

הגה (סור ס"ם זם) (י) ואם תפס המקבל מטלטלין מתוך היכול לומר אלי הן כאמן לומר שמחולי הראשון נפטר . וכן הדין אם אמר הפולי ורוצה לחזור בתתנתו ואומר שמתנה ש"מ היה (שם בשם הרי"ף) יוד והמקבל אומר שברי' היה ולא יכול לחזור יא אל המקבל להביא ראייה יב וכן בכל מקו' שהוא פלונתא דרבוותא אם זכה המקבל אליו להביא ראייה : (מהרי"ק שורש כ"ו ומהר"ם פרקוס סימן נ"ב ופ"ל ס"ם קל"ם) :

רנב מתנת שכיב מרע מוציאין ממנו למזון האשה והבנות ובו ב' סעיפים :

א (ג' רמב"ם פ"ם מזכיים ד"ם) (א) מתנת שכ"מ אינה קונה אלא לאחר מיתה ואין אחר זוכה ברבר שצוה לו בין בשקרקעי בין במטלטלי אלא לאחר מיתה לפי' מוציאין אפילו לכתובת בנין דברין (כן פי' הת"ם בס) ולמזון האשה והבנות

מיד

שהיה בידו של הנותן מאז והוא דוחק . והיותר נראה דלא שייך כאן כמבאר כאן היו כ"א כמבלטל' הכמבלטים בכיתו תחת ידו דבנו' נאמר שפיר אדמבלאו אתה ברשותו נם מתבלה היה ברשות שלקחן והביאו לביתו אז בשם' המתנ' מ"כ בקרקעות הפומדי' המקום אחר אין לות' עליה' שהן ברשותו כ"א פ"י פדים אז שטר שקנאן ופ"ל סי' ק"כ מ"ם עוד מוה :

רנא א בכל בין המקנת פי' ואפילו קנו מידו וכדין המתנה המקנת אם אם אמר מוזר דיש לו דין מנוס מתחת מית' הופיל והזכיר מיתה וכ"כ הטור בבריה ובריתה' ס והמחבר לא נקטו זה בלשונם דבבר בתבאר מדבריה' דבמתנה מחחת מיתה אין כ"מ בקנין בשם דבר והטור כתבוהו בלמד' ינו דל"ת היה לו דין מתנת בריא בקנין ואף אם לא ימות לא יוכל לחזור קמ"לן ומיירי דיש לבקנין יפוי כח ופפ"ר : ב ה"ו מתנת שכ"מ פי' שאם אמרה חוזר בו ואם לא אמר יכול לחזור מזה ולתנו לאחר וכמ"ש בפימן שלפני זה : ג לישב את דעתו היהיה רשב"ם פי' לפי שהזכיר מיתתו לא רצה לפתוח פיו לשון וכאלו אחר ה' יגילנו מחות זה כי אמיה : ד אבל ברי כו' וכתוב בטטר מחיים וכמות כ"ל דה"ם אי כתב בחיים וכמות בבית וכ"כ בפרשה פ"ם : ה ה"ו מתנ' כו' פי' בשהיה בקנין בין בכולו בין במקצת' דאין מתנת בריא בלא קנין ודוקא בזה שאמר בחיים ובמות הוא דהוה מתנה גמורה מהיום אבל אם אמר מחיים ולאחר מיתה ברי גילה דעתו דלא יהיה מתנה גמורה כ"א לאחר מיתה לענין הפירות אבל הגוף קונה מהיום ואם כתב לו מתי' אם לא אחזור עד לאחר מיתה ברשות בידו לחזור בו עד

ואם כתוב בה שמתוך הפולי כו' ל' הטור
בסי' ס"ב ומ"ש אף שבתרפא קודם שמת ונתבטלה המתנה (מיד ממילא אף שחזר אח"כ ונפל לתחבב ומת וכמ"ש הטו' והמחב' בר"ס שלפני
סס) והמקבל אמר שלא כתרפא והיא קיימ' אכ"ל הטור והמחבר הקילר ולא כתב זה משום דאף דאין היורס טופכין כן אבן שפכינן לה
והטור כתבו לרבות' לדע' הרשב"ם שכת' סס דס"ל דאפי' שעבו מיבכו אפ"ס אחרינים אינ' ופל היורס' ולהכי ר"ל : ז
לשמוך כו' עד ונפטר שמתוך כך יכולים הערי' כנ"ל ו"ל כ' הרא"ש הכיא ראיה מהרמב"ם ומהרשב"ם ומהרי"ל
ומ"ל לשמוך אמו אלא כיון שהולי' לבני ביתו ובני אלס הרגילי' אצלו והס אומרים הכניס פלוני ואת מתוך כך הרי יכולין
לפסיד פליו שנפטר מתוך הליו אכ"ל והאריך שס עוד בענין זה פ"ס ולא כזכר שס שמיבה ע"פ אצמו ומוה"ר נתשב אחר לשון ב"י פ"ב
בשס כ"י ופפ"ז הערשו דברי מור"ם דת"ס להעיד כך אינו ר"ל שיעידו בב"ד שכך שמעו מפי אצמו או מהשטרו אלא ר"ל יכולין להפי' כך
שנפטר מתוך הפולי הראשון ובאלו ראהו וידעהו הן אצמן וק"ל : ח אפ"י שהרי זה בחלוה מת אי' וה"לל כיון שמת לפניהו ולא
ידעינן מהו בריאותו יעמדו על חזקתו שודאי לא כתרפ' ביני ביני וק"ל : ט עד שיביא ראיה כו' ואם אינו מביא ראיה הנכסי'
בחזקת היורס' כלי שבופה אף שהמקבל טופן בריה ואף שהטור כת' בדין שהבי' מור"ם אחר זה אם אמר הטור אמתנת
כו' דנ"ב על המקבל להביא ראיה והסיק וכתב ז"ל ואם לא מצא ראיה ישבע הכותן היסת ונפטר ה"מ בכותן בעצמו אי אבל ביורשים
קי"ל דאין היורשים נשבעי' היסת כ"ל לגבות ולא כדי לפטר וכמ"ש הטור בסי' ס"ט סי"ד וכפי' ע"ה סי"ט ע"ש : יוד והמקבל
אומר שבריה היה ומיירי שמפורש בהטר שהיה בקנין ואינו מפורש בהטר כדקנין ורמי בערשה נתן פלוני לפלוני כו' וכ"כ הטור
והכותן טופן שתתנת שכ"מ בכולה היה ורוצה לחזור בו ואפ"כתב הקנין ביופי כת בדרך הקניני' שעושין בס"מ בכולו אפ"ה מני טופן
המקבל שברי' היה משום דגם בבריה כותבין לפעמי' ביפוי כח וכמ"ש הטור והמחבר בסי' ר"ן בס"ג ס"ש ופפ"ר : יא
על המקבל להביא ראיה ואם אין לו ראיה ישבע הכותן היסת וכ"כ הטור הנ"ל . ומ"ש מור"ם וכן הדין
בו' היינו בעיקרא דדינא לענין הבאת ראיה וליטול הן שוויון : יב וכן בכל מקום שהוא פלונתא דרבות' פי' כנין הדין
זה דפליגי ביה בגמרא וכמ"ש בפרשה ראיכא מ"ד דכתו שהוא בריה או אולי אחרינן שכך היה מעיקרא וכ"פ רשב"ם הביאו הטור
וכ"כ מור"ם לעיל"ם קל"ט ונקמן בסי' ר"מ סס"א וכשני המקומות מבואר דאם שניהן מוחזקים או אין שום אחר מוחזק ואין שם
חזקת מרא קמא מולקין והוא מת"ס :

רנב ט אפילו לכתובת בנין דברין : פי' אבל לעיקר כתובת אשה אין צריך לס"ם שתתנת שכ"מ אינו קונה כ"א עד אחר מיתה
כי אף

מי אף שיקנה מחיים אלא אמסה טורפס כסטר כתובתה המוקדם אפי' מחשובה' מזמן כתיבתה דא"ל דמיירי במשלמין דאין כאן דין קדימה דא"כ אף כתובת בנין הכרין אינו נוכה מתנת ש"מ כיון שקדם ונבה: ב שהרי במיתתו כו' עפ"ר סי' ר"ן סס כתבתי בסס רסב"ם מילת' בטעמ' דבתובה ומזונו' שאן תקנת חז"ל לנכותן מנכסי' אחר מותו ואן מקנו שיהול שיבודן על הנכסי' מיד בשעת שהוא נוסס ואינו עוד בר קיימא משא"כ מתנתו שנתן בשב"מ אינו בריא בעצמו שיקנן לאחר מותו אדם שכיב לעצמו ונומר בדעתו אלא יהול קניני אילו עד אחר ריגא' בשעתו כי כל עוד רוח נשמתו באפו מקויה שעוד יש תקוה שיעמוד ונשארו הנכסים בידו: ג נתחייבו הנכסים (ג) בכתובה ובמזונות ואלו שנתן להם לא יקנו אלא לאחר מיתה:

הגה ודוקא ד שאין נכסים נכי יורשין ° (כ"י ס"פ ו"ב) ואם שנתן במתנה ש"מ ושעשה אשתו ולא מיתתה ה ואם"כ חזר ונתן ואם מיתתה אשתו אין נוכה' כתובה במתנה זו ° (מרדכי פ' אלמנה ופ"ה בשם רמב"ן) אבל במתנה בראשונה קיימת ולא אמרי' דשכיב בטלה בראשונה דברי לא חזר בראשונה רק כח לבטוקה וי"ל דאם"ם שעתקה בשעת שמתנה נוכה' כתובתה במתנתו ° (מרדכי פ' ו"ב בשם ר"מ והרא"ש נפסקו פי' כ"ו) ועיין בחבן בעזר סימן ק'.

ב (ג) מצוה לקיים דברי המת אפילו בריא שצוה ומת (ד) והוא שנתנו עכשיו לשליש לשם כך:

הגה ° (טור סעיף ג') (ה) אבל אינו נידו אחר בעוה"ב אין בזה משום מצוה לקיים דברי המת כל דבר שנקנה במתנת ש"מ אם קדמו שיורשין ומכרו ו (ו) המקבל יכול להוציאו מן הלוקח ° (הגה"מ) ז אבל דבר שלא ניתן במתנה רק שמצוה לקיים דברי המת אם קדמו שיורשין ומכרו מה שעשו עשו מי שנשבע או נדר ליתן לפלוני כך וכך ומת ולא נתן ח (ז) יורשין פטורין ° (כ"י בשם ריטב"א) ואין בזה משום מצוה לקיים דברי המת וע"ל סוף סימן רי"ב סעיף ו' (וכפי' ר"ם פ"ד) ° (מרדכי פ' ח"ם) מי שהפקיד מתות אצל אביו ואומר אם אמות ימות יעשה בהן המוטב יתנו ליורשין (וכ"כ לעיל סימן רע"ב סע"ב):

רנג אזהו לשון מועיל לשכיב מרע אמר תנו מאה לפלוני ומאתים לפלוני ושלש מאות לפלוני ובולינ סעיפים:

א ° (ג' רמב"ם פ"ב דמנהרין ה"ו) ב (ב) שנים שנכנס לבקר

ב בתובה כו' וכתב ריב"ם סימן רמ"ו אלמנה שקבלה קנין לשביב אלא לקיים בוזאתו בנכסיו מ"מ נוכה' בתובתה תחלה ואח"כ תשלם מנכסי' אבל ר"מ והביאו בשמ"ע ס"ק ג' ומ"ם בריב"ם שעמו וביאוקו ודברי מור"ם בא"מ פי' ק' ו' בשם"כ בשנ"ם מוסמכים בקיצר ועיין בריב"ם: ג מבלום לקיים דברי המת עיין בתשו' ן' לב ס"ג סי' מ"ג וס"כ סי' ל"ם ובתשו' רמ"ם סי' מ"ם סוף סאלה ג': ד ומוא שנתנו עכשיו אם שנום לאורשיו ליתן ריטב"ם ובמ"ם בשמ"ע לקמן עיין בתשו' מהרי"ם ס"ם כ"ר וסי' ס"ב:

ה אבל אין בידו כו' עיין בחשוב' מ"ם סי' כ': ו המקבל יכול להוציאו כו' עיין בשמ"ע ס"ק ו' ובל מ"ם בשם"ק זה אינו נכון. מ"ם נראה דבנותן קרקעות מיירי כו' אינו נראה דעשה ג' חשמת דאפי' משלמין יכול להוציא מידן וכן מבואר להרי' בהגהת מרדכי דב"ב תשו' אחרונה בשם ריב"א שמתנו מקור דין זה וכראי' בר"מ וז"ל דאילו גירול יש בין דברי ש"מ בכתובי' ומשורים כו' ובין מנום לקיים דברי המת כו' אבל מעשה דברי ש"מ בכתובים ומשורים זכה בלוחו אפן לנחרי ואם מכר או נתן מוציאין מן אלוקח או המקבל מתנה שהאפן נקנה לו ולא נתייאשו הבעלי' דנא מזה נוגם כו'. גם מ"ם בשמ"ם דשעמו אל המיירים מנום תקנת הנוק ליתן' ולא מוזכר דבר בתיירים מנום תקנ' הנוק רק שבמיירים כתב דבתובה ומזונות אין נגנים מעשלמי הן שנתן מניעם הן שנתנו יורשים אחר מות מניעם ואחרונא מ"ם כ"ו וז"מ בסי' ב' הוא מחום דהרבר ברור דבמתנה לא שוך תקנת הנוק ומ"ם הרא"ם ומור סי' ק' אין מניינו לוה ובמ"ם לקמן סי' שכ"ו ע"ם ובשמת דאם תקנה אל' מעשלמים בתתנת ש"מ מוזים המקבל מתנה ובמ"ם בשנות מרדכי בשם ריבא"ם ולי"כ אלן דאלינ בשא ובהן דמיירי' מאני דאין לאשם עליהם רק שעבוד אפי' לבחר תקנת הנאונים ובשיטא דאין דין קדימה בשעלמים בדלא אי' ק"ר ולא"ז גם מה שהתנו בכ"י וז"מ על ר"י בתיירים וז"ל וזה דבר מיחא דבין שמת אנים בלו מעשלמים לעני אלמנה מתקנת הנאונים דמה מועיל התנת הנומים לא קשה מיש' ודברי ר"ן ברורים ובדבריו מבואר להיא הרא"ם בקרושין פ' אלמר דאפי' לבחר תקנת הנאונים. (גם בר"י שם איתא להריא דדין זה הוא לאחר תקנת הנאונים ודלא כמו שרבא ל"י לפרש דברי ר' ירוחם קודם תקנת הנאונים ע"ם בר"ן). אין כחובה נגבית מעשלמים שבתנו היורשים ואע"פ שבדרישם בא"ע ריש סי' ק' ובב"מ שם כתבו הרא"ם מיירי בחובות דוקא מ"מ כל מעיין יבאים בדבר ולהתנהו לדברי הם אלו אלא הרא"ם מיירי להיא בבתאם ס"ן מעשה שבתחתי דבין דאפי' לבחר תקנת הנאונים אין לאשם אלא שבור ואעפ"ם דתקנת הנאונים לא סיתה אלא בשעלמי דיחמי שהם בעין ולא בשעלמים שבתחרו מנום שמירה אלקומות. אל"כ ס"ם בניתנו בתחנה דתחנה בלקומות ראי לענין זה וכדתובה בשם ס' הניזקין (דף נ' ע"ב) ופוסקים שם וכן בתבאר לעיל ר"ם קי"ג אל"כ כיון דבתובה וב"ם אינם ניגבית מחשלמי דלקומות אלקחו מהן דאין דין קדימה בשעלמי' ס"ה דאין נגבין מהקבלי מתנה מהן וכ"כ כ"י להריא ע"מ"ם וז"ל דזהו יורה הא דתקון רבנן לחיגבי ב"מ ובתובת אשה מהשלמי דיחמי ס"מ בשם בעין ברבות היחומים אבל אם תחרום או נתנום אינם מורפים. מנום דלא עדיפא תקנתא דרבוותא מהיכא דשיבבר לא בעי' השלמי דבל היכא דלא בתי' בם אבל אינם נוכים מהשוכרים עכ"ל ומכיאו ב"י נופים לעיל סי' ק"ו ס"ו ואין שפק שהב"י וז"מ ובמשכים אמריהם לא כיונו יפה בדברי ר"ן בבאן כי דברי פוסים ובדורים ותפוקה בהרא"ם וב"י בדברי. ובמ"ם אבל כאן שניקנו לזה גוף מהשלמים בתחנת ש"מ מדין נמור ומכי הן שלו בכ"מ אמן פסים דלא"ע מוכים מיד הלוקח או המקבל מתנה דהא מכרו או נתנו דבר אינו שלהם ואם מכרו ומנה נעכן שמלוקח לא ידע שנינתו לזה בתחנת ש"מ דשיך תקנת הנוק צריך להחזיר לו הרמי' שבתן בראקמן סי' מ"ו וכ"ז בדור ועיין מש"ל ר"ם ק"ז:

ז יורשין פטורים כו' שם ס"ים בשעמו ובתב כיון אלא בתן גם לא ביום לאורשים ליתן אל"ל מת ש"מ מת' דאף דלא אמלים לשם כך כיון דבין ליורשיו ליתן אחרי' בנים מלקו"ם וכ"כ הריטב"א וב"י הביאו:

רנג ב שנים שנכנסו כו' עיין בם"מ דף נ"ם ע"ב ותשו' ר"ם בסן ס"ב סימן נ':

ג שהרי במיתתו נתחייבו הנכסים בכתובה ובמזונות ואלו שנתן להם לא יקנו אלא לאחר מיתה:

הגה ודוקא ד שאין נכסים נכי יורשין ° (כ"י ס"פ ו"ב) ואם"כ חזר במתנה ש"מ ושעשה אשתו ולא מיתתה ה ואם"כ חזר ונתן ואם מיתתה אשתו אין נוכה' כתובה במתנה זו ° (מרדכי פ' אלמנה ופ"ה בשם רמב"ן) אבל במתנה בראשונה קיימת ולא אמרי' דשכיב בטלה בראשונה דברי לא חזר בראשונה רק כח לבטוקה וי"ל דאם"ם שעתקה בשעת שמתנה נוכה' כתובתה במתנתו ° (מרדכי פ' ו"ב בשם ר"מ והרא"ש נפסקו פי' כ"ו) ועיין בחבן בעזר סימן ק'.

ב (ג) מצוה לקיים דברי המת אפילו בריא שצוה ומת (ד) והוא שנתנו עכשיו לשליש לשם כך:

הגה ° (טור סעיף ג') (ה) אבל אינו נידו אחר בעוה"ב אין בזה משום מצוה לקיים דברי המת כל דבר שנקנה במתנת ש"מ אם קדמו שיורשין ומכרו ו (ו) המקבל יכול להוציאו מן הלוקח ° (הגה"מ) ז אבל דבר שלא ניתן במתנה רק שמצוה לקיים דברי המת אם קדמו שיורשין ומכרו מה שעשו עשו מי שנשבע או נדר ליתן לפלוני כך וכך ומת ולא נתן ח (ז) יורשין פטורין ° (כ"י בשם ריטב"א) ואין בזה משום מצוה לקיים דברי המת וע"ל סוף סימן רי"ב סעיף ו' (וכפי' ר"ם פ"ד) ° (מרדכי פ' ח"ם) מי שהפקיד מתות אצל אביו ואומר אם אמות ימות יעשה בהן המוטב יתנו ליורשין (וכ"כ לעיל סימן רע"ב סע"ב):

רנג אזהו לשון מועיל לשכיב מרע אמר תנו מאה לפלוני ומאתים לפלוני ושלש מאות לפלוני ובולינ סעיפים:

א ° (ג' רמב"ם פ"ב דמנהרין ה"ו) ב (ב) שנים שנכנס לבקר

ב בתובה כו' וכתב ריב"ם סימן רמ"ו אלמנה שקבלה קנין לשביב אלא לקיים בוזאתו בנכסיו מ"מ נוכה' בתובתה תחלה ואח"כ תשלם מנכסי' אבל ר"מ והביאו בשמ"ע ס"ק ג' ומ"ם בריב"ם שעמו וביאוקו ודברי מור"ם בא"מ פי' ק' ו' בשם"כ בשנ"ם מוסמכים בקיצר ועיין בריב"ם: ג מבלום לקיים דברי המת עיין בתשו' ן' לב ס"ג סי' מ"ג וס"כ סי' ל"ם ובתשו' רמ"ם סי' מ"ם סוף סאלה ג': ד ומוא שנתנו עכשיו אם שנום לאורשיו ליתן ריטב"ם ובמ"ם בשמ"ע לקמן עיין בתשו' מהרי"ם ס"ם כ"ר וסי' ס"ב:

ה אבל אין בידו כו' עיין בחשוב' מ"ם סי' כ': ו המקבל יכול להוציאו כו' עיין בשמ"ע ס"ק ו' ובל מ"ם בשם"ק זה אינו נכון. מ"ם נראה דבנותן קרקעות מיירי כו' אינו נראה דעשה ג' חשמת דאפי' משלמין יכול להוציא מידן וכן מבואר להרי' בהגהת מרדכי דב"ב תשו' אחרונה בשם ריבא"ם שמתנו מקור דין זה וכראי' בר"מ וז"ל דאילו גירול יש בין דברי ש"מ בכתובי' ומשורים כו' ובין מנום לקיים דברי המת כו' אבל מעשה דברי ש"מ בכתובים ומשורים זכה בלוחו אפן לנחרי ואם מכר או נתן מוציאין מן אלוקח או המקבל מתנה שהאפן נקנה לו ולא נתייאשו הבעלי' דנא מזה נוגם כו'. גם מ"ם בשמ"ם דשעמו אל המיירים מנום תקנת הנוק ליתן' ולא מוזכר דבר בתיירים מנום תקנ' הנוק רק שבמיירים כתב דבתובה ומזונות אין נגנים מעשלמי הן שנתן מניעם הן שנתנו יורשים אחר מות מניעם ואחרונא מ"ם כ"ו וז"מ בסי' ב' הוא מחום דהרבר ברור דבמתנה לא שוך תקנת הנוק ומ"ם הרא"ם ומור סי' ק' אין מניינו לוה ובמ"ם לקמן סי' שכ"ו ע"ם ובשמת דאם תקנה אל' מעשלמים בתתנת ש"מ מוזים המקבל מתנה ובמ"ם בשנות מרדכי בשם ריבא"ם ולי"כ אלן דאלינ בשא ובהן דמיירי בשעלמי אלן דאלינ בשא ובהן דמיירי בשעלמי אלן דאלינ בשא ובהן דמיירי בשעלמי

ב אלו לוקח וס"ס אם אמר ר' אם לדבר זה לפלוני מ"ל מתנה מנו"ם מ"ם פ' סימן קל"ג ועיין בסי' קכ"ז דרי"ב ובתשו' מהרא"ן סמן סי' פ"ב ובתשו' ר"ם אלשיך סימן ז': ב מוישמן כו' בעיות דשלקט בתיקו: ד ומם אחר אמי מנים כו' בתב בסמ"ע ד' הסיבו דוקא בס"מ אבל בבריא בלא"ה מהני ועיין במהרי"ק שורש ב"ד ספרדיך בזה ועיין מ"ם לעיל סי' ס"ה בסב"ם ועיין בדגלי ריבות סי' רכ"ס ובתשו' ר"ל לב ס"ב סי' י"ם ובתשובות ר"ם בסן ס"ם קע"ב ובתשו' ר"י ב לנים לדי סי' כ"ר ובתשו' רשר"ם סי' פ"ב וסב"ו ותל"ם מל"ב: ם לשונות אלו כו' עיין בתשובות רמ"ם אי' כ': ו מה שבותבין כו' עיין בתשובות מהרא"ן סוסן סי' קפ"ם: ז סביב מרש שאחרו כו' עיין בתשו' ר"ם בסן ס"ב סי' י"ב ו"ב: ח נסי' רמ"ו כו' ולפי מ"ם שם מוד"ם בבב"ם ורבל"ירושם לא סדי שמוסרופם מ"ב ב"ם מפרשים לבריו בלשון ירושם ומפי' בן בין הבבי' כ"ב מהר"ם ל' בתשו' ולא בסדר מ"ם: ט מ"ה כו' עיין בתשו' ר"מ אלשיך סי' י"ב ובתשרא"ן סוסן סי' קס"ו ובתשו' ר"ם בסן הסייבי' לם"ב סי' כ"ג: יוד אין לו אלא סוכו - הסעם דמתני כרבית אם כוסל יותר מחוכו עכ"ל מה"ם ומפילו מעם הבע"ם מוביאין מדיו - עיין בתשובות ר"מ אלשיך: יא לפני פלוני - אפי' בשום וק"ל: יב מו

לבקר את החולה וצוה בפניהם כותבין ואין עושין דין ואם היו ג' רצו כותבין רצו עושים דין:

כנס לחזיק כל אחד כמה שנוס ולדון בכל דברי ספק שבפל בצוואה (סור סעיף ל') ואין אחד מן היורשין או מקבלי יכולים לומר לב"ד אחר אחליטן:

ג בר"א ביום אבל בלילה כותבין ואין עושין דין:

כ ש"מ שצוה ואמר יטול פלוני כל נכסי או מקצת נכסי או יחזיק (ב) או יזכה או יקנה כלם לשון מתנה הם וכן אם אמר יהנה פלוני בנכסי או יעמוד בהם או יראה (ג) או ישבן בהם לא קנה (ד) ואם אמר אני מניח לפלוני הוי לשון מתנה (סור ס"ם בסס ס"ם) ו ואם אמר לשון יפול לפלוני כך וכך לשון ירושה הוא (סור ס"ו):

כנס (מפרי"ק סורש ב"ב) וכב"ו דוקא שמוכיר לשון מתנה אבל אם אמר כך וכך לפלוני בנכסי לאו כלום הוא אומר לפרוע לאשתו כתובתה כתבות מזומנים אין זה לשון מתנה (ב"י בסי' רכ"ב מס"ב בסס ריסב"ם) ואין יורשין צריכין לקיים מנוס מנוס לקיים דברי המת ז אמו שבתבאר סוף סימן רכ"ב:

ג (ה) לשונות אלו של מתנה המועלי' בש"מ ו"א ח שה"ה שמועלי' בבריא (סור ס"ל בסס ס"ם) ט וי"א שאינם מועילי' (סס ס"ב בסס ס"ם ורמב"ם פ"ב ממכירה):

ד (סור ס"ם בסס ס"ם) (ו) מה שכותבים במתנה תלך ותזכה ותוריש ותמשכן ותעשה ממנה חפצך ורצונך אין לשונות אלו אלא שופרא רשטרא ו ואע"פ שלא נכתבו הויא מתנה (סס בתוב בסבר בוופם לשון הפסר ע"ל סימן מ"ם ס"ו): (עיין בר"מ דמוב' בזה בל כ"י בסתיים דברי מהרי"ק סורש כ"ב):

ה (ז) ש"מ שאמרו לו נכסיך לבני אמר כמרומה לי שיש לי בן או שאשתי מעוברת עכשיו שאין לי בן ושאין אשתי מעוברת נכסי לפלוני ונודע שיש לו בן או שאשתו מעוברת אין מתנתו מתנה יא אפילו מת הבן או הפילה אשתו אח"כ:

ו ש"מ שאמר נכסי לפלוני או שאמרו לו נכסיך לבני שמא לפלוני והשיב להם אלא לבני יהיו אם הוא ראוי ליורשו זוכה בהם משום ירושה ונפקא מינה שאם אמר ואחריו לפלוני אינו כלום שירושה אין לה הפסק ואם אינו ראוי זוכה בהם משום מתנה (כ"י בסס מהרי"ל) (ומם פי' בהריא מבוחן בתחם אפילו רצוי ליורשו מינו אלא לשון מתנה וע"ל ריש סימן רמ"ם סעיף ס"ב):

ז בר"א שזוכה בהם משום ירושה כשהיה היורש הזה יב אחת מבנותיו או אח משאר יורשי אבל אם היה אחר מבניו לא עשאו אלא אפוטרופוס כמו שנתבאר (מ) בסי' רמ"ו:

ח (ט) ש"מ שאמר תנו ק"ק זוז יג לפלוני בני כראוי לו או לאשתי בראוי לה או לבעל חובי כראוי לו יד נוטלים ק"ק זוז עורף על הלק הבכורה והכתובה וחחוב ואם אמר תנו ק"ק זוז מו לבני בבכורתו או לאשתי בכתובתה לא יטלו שניהם אלא אחד מהם וירדן על העליונה אם ק"ק זוז יותר נוטלים ק"ק זוז ואם הבכורה והכתובה יותר מק"ק זוז נוטלין אותה אבל אם אמר תנו ק"ק לבעל חובו בחובו מו (י) אין לו אלא חובו (ומם אחר ר' זוז (יא) לבני פלוני יב מסוא מבוס בירושתו יג אין לו אלא ר' זוז) (סור סי' ר):

ואם

מדבתי' כפ' פנחס כפ' בשלות וסיתה לבני ישראל לחקת משפט הרי שבריך לבשלות דין ומשפט ואין משפט אחות מנ' דייני' ואף כשאמלוה ליתן משנכנו לאחרי' הא לאחרי' הא מתנת שכ"מ דייני כלין ירושה לעלין שלינה מלה עד לאחר מותו ואם אחר מות ונם יכול לחזור מזה ולתנו לאחר בעודו שכ"מ ובנבי' מתנו מוון הנשם ובכנות וכת"ם בסור והמחבר בסי' רכ"ב מ"ם נם בזה דייני כדין ירושה לחיות לה ג' שמתנו הצוואה בתורת דייני': ב כותבין ואין עושין דין ואם ירצה דבר שפק בצוואה כתיבתן לפני ג' דייני' ואין ידונו ביניה"ם ע"פ כתב הצוואה: ג בד"א ביום אבל בלילה כותבין ואין עושין דין שאם רוצין לו שותפין בעצמן הדבר בעת שרצו לדון דביום יכולין לדון עליו מעשה דלא יסח שמעשה גדולה תרמיים משא"כ אם רצו לו שתעו בלילה דאז אין זמן לדון כתבלת דין אלו דין עדים לנם ואין עד בעשה דיין לדון עליו אבל ביום ובמו שבבאר זה שיטה לעיל ר"ם ו"ע"ב בסור ובדברי המחבר: ד יהנה פלוני בנכסי לא קנה פי' בכפ"נ לא אמרינן דברי שכ"מ בכתובין ובמסורין דמי ואפי' קנו ע"ז י"ל דהוה קנין דברים וי"ל דמהני עד"מ ודרוסה: ה ואם אמר אני מניח הוי ל' מתנה דוק' בסב"מ שכן דרך ל' שכ"מ שמניח מתזכונו אחריו לפלוני כך ולפלוני כך אבל בבבי בכפ"ב לא מהני לב"ע והמחבר שכתב תחלה דין מניח דמהני בסב"מ ובספיק שאמר זה כת' עליו ז"ל לשונו אלו כו' ר"ל דה"ה שמועילי בבבי דמשמע דקאי נם על' אבי מניח וז"ל דבתניא כ"ם מודו ל"מ בבבי ובסור כת' דין מניח דמהני בסב"מ בתר לבתב ב ספלונת' אי מהני אינך לשונו בנ"ל בבבי ומ"ם: ו ואם אחר ל' יפול לפלוני כו' ל' ירושה הוא דמתינו ל' נפילה בנפלה בקרא בת"ם בפ' מפני זאת הארץ אסר תפול בנפלה כו': ז בת"ב בסי' רכ"ב פ"ם כתוב דבל שלא

בשלים מחתון לית ביה מנוס מנות לקיים דברי המת: ח בס"ם שמועילי' בבבי בנבס בתבל קנין על ל' מתנה זה וכ"ב בסור בסס ברמ"ם: ט וי"ל שאינם מועילי' דדוקא בשכ"מ דאין לאדם מיוסבת עליו לדבר בל' מתנה מבורר הקילו שלא תערוף דעתו יול ואע"ב שלא נבתבו הוה מתנה פ' מתנה בעולמית ול"ת דוקא בקיים דבנותן מתנה לבבירו שתמת בנאה לעולם: יא אפי' מת אבן כו' רבינו דבשעה שנתנה לו היתה המתנה בשעות דברי בילה דאתו לאחר ובין דלא אל' אתתי' מעיקרא תו לא תעיל מתילא בסימות: יב אחת מבנותיו כו' ע"ל סי' רמ"ו ס"ם בת' נם המחבר כן ודוקא דברי"ק והרמב"ם וכת' בס מור"ם עליו די"ל דבת בין בבבי' אי הבנות לא קנתה ודוה דעת בסור שכ"ב בס בסס ברמ"ם ונם בסור בעצמו שבת' בס ברמ"ם בסוקל עם ברי"ק בתם בלן ובתב בדעת ברי"ק ובס בסיתן רמ"ו מלקתי ובתבתי דבלן מיירי בסור בדבתן לו בתם ולא בזכיר לא ל' ירושה ולא ל' מתנה ובנם ברמ"ם מודה בזה דאין מילק בין בן לבת ע"ם ובבן בפרישה מ"ם עוד מזה: יג לפלוני בני בראוי לו בן בוה ג"ב ל' בסור אבל בנמרא ובבי"ק והרמ"ם בתוב תבו מתתים זו לבני בבורי בראוי לו ובפ"ר בס בוכתי שבירשא זו עיקר ובעיך לבניה בן בסור: יד נוטלים ק"ק זוז עורף בו' דבריו דלא בזה ל' בראוי לו ואמרו דרשינן ליטל' יתירא דלטפוי' קא תבוון ובמ"ב בסור והמחבר בסי' רי"ד בחוכר בית לבבירו לאין בבור והדות בחבריה בבבל בבית ואם אחר חוץ מבבור דלא בזה ל' ואמרו אחריהן דלטפוי בסורא אתא לבייר לנפשו נם בדרך לבבור ע"ם: טו לבני בבבורתו בו' ס' ולא אחר בראוי לו: טז אין לו אלא בוכתו (מיהו אם בוכתו יותר מחוכתו (מיהו אם בוכתו יותר תר' זוז ודאי בוכתו ל בל בוכתו) ודוקא בזה דלא אחר בראוי לו אבל בריבה דאחר לבעל בוכתו בראוי לו לא מבוי בריבית דבא נילה דעתו דמבוס דראוי לו תבתת בריבות' בבס דבבר ליה בתנו לו ובטול מסיק בבס ברת"ם דאפי' בראוי לבעל בוכתו לא תבוי בריבית: יז בסות בבוס בירושתו בו' אינו ר"ל בסבב"ם אחר שהוה בסות בנה ל' בבבר בוה ור"ל בבל בבו בסות בבוס אחר בן: יח אין לו אלא ר' זוז בבבס דלבבינו בבבוס' בבבות בידו לנבות מחלב

ירושתו בת"ם ובים ביום בנבילו את בנו ואחרינן דדעתו:

היה פלוני יטול שלא ר' זוז בפלוגי ירושתו כי כן משמעות הל' דבירושתו משמע בבנו בכור דכתיב כיה לא יכבר כו' דלמדינן מיניה דאין כיל
הא לגרוע אלא בכורתו וכן לכ"ח ולאשתו לאו כל מיניה לגרוע אזכו ובתוכת לאשתו וא"ל אמרי' דדעתו היה עליונה :
ים בכולם ידו על העליונה וכגמרא לרבותא כתב בכתובות' ובכורתו ללמדינו אפי' בכה"ג ידו על העליונה ולא אמרי' דדעתו היה לגרוע
ואף דלאו כל מיני' מ"מ ה"ל כיון דדעתו היה לגרוע אפ"ה אין ידו על העליונה קמ"ל דגם לגרשה"ר שכתבתי שכן ל"ל לגרשה"ר : כ ואפילו

בה"ם אם אמר כו' הטעם דלא
מקוי כריבי' כיון דלא אמ' בפיהו
כא וים חולקין ואומרי' שאם
אמר אתם כו' ה"ל דלא אמרינן
דגמרא דל' יתור ל' דברהוי לו
שלא כשאמר נ"כ תנו לבני בכורי
דכיון דהזכיר בכורי הוה משמע
דלעתו היה דבכורתו נתנה לו
או שיהיה ידו על העליונה אבל
כשלא אמ' בכורי שלא אתם תנו ר'
זוז לבני או תנו ר' זוז לאשתי תנו
אל"ל בראוי לו : כב או לפלוני
נ"מ אפ"ר אם הוכחתי דלעד"ב
דלא ל"ל לגרשה"ם כשל סברא זו
בזה דהוה מתנה גם העור לא
כתב בשם הרמ"ם כן שלא באמר
תנו לב"ח ולא באמר פלוני ב"ח
וכשאמר פלוני ב"ח בתוב בסדיא
בעור אחר זה בסי' ו דלא הוה
מתנה שלא ידו על העליונה' ובד"מ
בתוב דמ"ם העור אם דהוה ידו
על העליונה הוה דלא בהרמ"ם
ואין הדברים הללו כדורים דמ"ב
לא ה"ל לפתוח ולכתו' שלא בדמ'
אביו הרמ"ם ומה"ב גרא' דלא
כתבו המחבר ום"ל דדוק' בלומ'
לפלוני בני לפנו' או אמתי אמרי'
דע"ם הסביבו' אמ' כן וכדי ליתן
טעם לדבריו למה נותן לאם
בתתנה מפני שבו' בני או אמתי
משמ"ב כשאמר לפלוני ב"ח
דבאומרו לפלוני לאוד שני אלא
ודאי אמרו כדי של"ת שבמתנה
נתנו לו וק"ל : כג דהיינו נחל'
בסי' ר"ן בתב הטור והמחבר
בסי' ח דין נחלך לענין דבקרא
מתנה בחקנת ונריבה קנין ואם

יב או לפלוני - עיין בתשו' ר"מ
אלשון סי' י"ב בפרין בריבי' אלו קנת
ותחבא נחה פ"ם ועיין בתשובות
מהרי"ם ס"י קי"ב ריף קת"ם ע"ב וג'
ועיין בשמ"ם פ"ק כ' שכתב דלא ס"ל
להרמ"ם דהוי מתנה שלא בלומר לבי"מ
ולא בלומר פלוני ב"מ כו' ובתוס' פרק
אלמנה ניזוקין בתב דפלוני עדיף טפי
מלבי"מ לענין רבית ע"ב : יג ס"מ
בו' עיין בתשו' ר"ם ן' מיים סי' ל"ם
ובחבי"מ ח"ב סי' קס"ב : יד תנו
בו' עיין בתשו' ן' לב ס"ב סי' ל"ו :
טו גובה מסאר בו' דמתבת ס"מ
דיבה פירוש ואם הוביה עליו בה"י
גובה מתנו לסברא זו כ"ב ב"ר ר"ם
פ"ם בשם הריטב"ם עיין בתשובות ר"ם
בסן ס"ם סי' כ"ר ובתשו' רשד"ם סי'
ר"ג ושכ"מ :
טז כ"ז

לפלוני אין אומרים הקורם בשטר זכה (ובגון שלא שתק בבתים לא
דמיינו בחלך) (רשב"ם) כד לפיכ' אם לא הניח אלא תת"ק חולקי' הנמצא לפי מה שכת' להם ואם
יצא עליו שטר חוב גובה מכלם מכל אחר ואח' כפי מה שכתב להסכיצר היה החוב ת"ן בעל הק"ק
נותן מאה ובעל הש' ק"ן ובעל הת' נותן ק"ק אבל אם אמר תנו ק"ק זוז לפלוני ואחריו' ש' לפלו'
ואחריו ת' לפלוני כל הקורם בשטר זכה :
כגמ (פור סכ"ח בשם ר"י) וכן אם נתן לכולם בשוה בגון שנתן לכל א' ר"ו כל הראשון ראשון קוד'
אע"פ שלא אמר ואחריו דאל"כ הוה ליה למימר שיתנו לזן כיסד ת"ר זוז וים חולקין בזה
(המ"ם רוכיים) וע"ל סימן קי"ח ס"ק :
לפיכך אם יצא עליו ש"ח גובה מהאחרון אין לו גובה משלפניו אין לו גובה משלפני פניו כה
(וה"ם בבריא שזיכה לאם ע"י אמר כמי דינא מכי) : (פור סכ"ב)
יוד (המ"ם שם בשם רשב"ם) שכ"מ שנתן מתנה והניח נכסיו ליורשיו אם יצא עליו שטר כו
גובה כלו מהיורשים ואם לא הספיק (טו) גובה השאר מסקבל המתנה וה"מ שפירש
חלק מקבל המתנה ולא פירש חלק היורש (פור סי"ח בשם ר"י) אבל אם אמר תנו ק"ק זוז
לפלוני בני וק"ק זוז לאיש פלוני כו בנו קודם שהרי הקדימו ואם יצא עליו שטר חוב גובה
מאותו איש נכרי כיון שאיחרו :
יא (פור סכ"ג בשם רשב"ם) מי שאמר יש לי כך וכך נכסים ביד פלוני וכך וכך נכסים ביד
פלוני והיה מונה והולך את שלו כח ומתוך כך צוה ואמר תנו לפלוני ק"ק זוז
אין

בה"ם אם אמר כו' הטעם דלא
מקוי כריבי' כיון דלא אמ' בפיהו
כא וים חולקין ואומרי' שאם
אמר אתם כו' ה"ל דלא אמרינן
דגמרא דל' יתור ל' דברהוי לו
שלא כשאמר נ"כ תנו לבני בכורי
דכיון דהזכיר בכורי הוה משמע
דלעתו היה דבכורתו נתנה לו
או שיהיה ידו על העליונה אבל
כשלא אמ' בכורי שלא אתם תנו ר'
זוז לבני או תנו ר' זוז לאשתי תנו
אל"ל בראוי לו : כב או לפלוני
נ"מ אפ"ר אם הוכחתי דלעד"ב
דלא ל"ל לגרשה"ם כשל סברא זו
בזה דהוה מתנה גם העור לא
כתב בשם הרמ"ם כן שלא באמר
תנו לב"ח ולא באמר פלוני ב"ח
וכשאמר פלוני ב"ח בתוב בסדיא
בעור אחר זה בסי' ו דלא הוה
מתנה שלא ידו על העליונה' ובד"מ
בתוב דמ"ם העור אם דהוה ידו
על העליונה הוה דלא בהרמ"ם
ואין הדברים הללו כדורים דמ"ב
לא ה"ל לפתוח ולכתו' שלא בדמ'
אביו הרמ"ם ומה"ב גרא' דלא
כתבו המחבר ום"ל דדוק' בלומ'
לפלוני בני לפנו' או אמתי אמרי'
דע"ם הסביבו' אמ' כן וכדי ליתן
טעם לדבריו למה נותן לאם
בתתנה מפני שבו' בני או אמתי
משמ"ב כשאמר לפלוני ב"ח
דבאומרו לפלוני לאוד שני אלא
ודאי אמרו כדי של"ת שבמתנה
נתנו לו וק"ל : כג דהיינו נחל'
בסי' ר"ן בתב הטור והמחבר
בסי' ח דין נחלך לענין דבקרא
מתנה בחקנת ונריבה קנין ואם
אחד אינו מוזר וכאן לא איירי מוה שלא מצינן אם אם כל המתנות היו בפיהו אם ראשון ראשון אלקו בשלימות וקאמר דאם
הבסיק אם אמרינן דבשעה שנתן לראשון לא היה דעתו ליתן לאחרי' שאחריו ומ"ה זה ראשון נטל אלקו בשלימו' ושאחרי' יקבו
הבשאר כיון שבשעה שנתן לראשון היה בידו עדי מתנתו ואותר ור"ל אי שתק הוה כתנך ובזו ראשון ולא קנה שלא אחרון עכ"ל וז"ל דלא שייך חקרה כ"א בשנתן
ולבתוב כאן . ולא "בע"ם שבתב כאן ז"ל דאי שתק הוה כתנך ובזו ראשון מן ראשון ולא קנה שלא אחרון עכ"ל וז"ל דלא שייך חקרה כ"א בשנתן
לכל א' כל אחר היה לו אם אחר שיתנו לפלוני שדה פלוני כמנו' מתנו' מית' ואח"כ אמ' שיתבטלו לאחר וכמ"ש בסי' ר"ן ובשב' י"ב וי"ל
ע"ם ומוה לא איירי כאן (מיסו מסתימו' ל' מור"ם דבתב' דסיינו נחלך משמע דסתם אם ל' בסי' ר"ן סי"ח וקמ"ל כאן דאל"ת דסוי לראשון
מתנה בחקנת בלא קנין וא"כ לא זבה היה הראשון) ודו"ק : כד לפי' אם לא הניח אלא תת"ק יש מוסקין תיבת אלא וא"ם יותר וט"ק
בסכון זה שנה להבלבה ר' ס' ת' עולה תת"ק ואם לא הניח תת"ק חולקי' הנמצ' לפי מה שנה לע' אלקי' ויטול בעל הר' ב' אלקי' ובעל
הם ג אלקי' ובעל הת' ד' אלקים וכפי הקוראה וכ"ה העור כאן ונם המחבר פ"ב בסי' קי"ח ס"ח ע"ב - אבל כרמב"ם פ"ו דזכייה שבתיק
המחבר כאן דברי כתוב בו נ"ב תיבת שלא ולפ"ז ל' המשום סיפא דאם יצא עליהן ב"ח ב"ם נ"ב הריטא אע"נ דבשום הוא ותד"ו בתבו נ"ב
העור בסי' ק"ד בסי' ח דבר הבשום משום סיפא ע"ם מיהו נם המחבר ס"ל בת"ם העור דאם לא נמצא תת"ק דחולקין לפי מה שכת' לבם
ובפרים בתבתי דל"ד לת"ם העור והמחבר לתי' ס' ק"ד דאם יש על ראוכן נ"ב ס"ם לא סייב ר' ולא ס"ולא ת' ווחן שטרותיהן שוה אז שכאין
לנבות מטלטלי' דאין לבן דין קדימה לגובין כולן בשוה דאלמי אתם דבבסי הלוה משועבדים כולם לבעל הר' כמו שתשובבדין לבעל
הת' מש"ב במתנה דבפי' אהבתו לזה יותר מלזה נתן לבן מ"ם נוכה כל א' לפי ערך המתנה נם בתבתי בפרים' דמ"ם בת' שבתן ר' ס'
ת' ולא בת' מיפבא ת' ס' ר' משום רבות' דסיפא דבאומר אחרי' לפלוני דאחרון אחרון בפסד אפי' בנותן לאחרון יותר מלראשון וכ"כ
רשב"ם : כה וה"ם בבריי שזיכה בו' ז"ל העור וה"ם בבריא שזיכה לבן ע"י אחר הוה דינא אבל אם אקנה למקבלי מתנות
בעצמו הרי ניכר למי אקנה תחילה ואותו זכה תחילה אל"ל . ומלבתב בעצמו ל' אקנה ובע"י אחר זיכה משמע דמיירי בעל ידי אחר
אפילו בלא אקבלת דק"ם אלא שנתן המתנה לידו שיזכה לבן ויביאו דוקא בשנתן ב"ד לאחר כיס מעות ביחד ואמר שיתן לפלוני ממנו ר'
ולפלוני ב' ולפלוני ת' אבל אם נתן ביד הזוכה מתנתו לבל א' בזה אחר זה נ"ב היה ניכר מי אקנה תחילה וע"ל ס' ק"ח ס"ז : כו
נוכה כולו מהיורשים הבעם דהיורש בראה דאבוה הוא ובמקום אביו הוא שומר וה"ל בחלו אבוהן קייב ואין ב"ח נוכה מתקבלי המתנה
במקום שים בני אורין : כז בנו קודם שהרי הקדימו בפרישה בתבתי בשם הרשב"ם ובעל ל"ד בבל שפי' אלא בבו דינו
בדין אם נתן לאחר ובבר נתבאר בסיפ"ם שבתב מור"ם אם אם נתן לבני' או לשלש' מתנו' שוות דב"ם נוכה מהאחרון מ"ה בתב הטעור
והמחבר בזה דנתן לבנו ולאחר לבל א' אלקו בשוה ובקרים לבנו דינבה הב"ם הבל מאחר ואם דבתב הדין בהקדי' לבנו ה"ט אנב דבתב
בריאה דנתן לבנו ולא' ולא נתן אלא מיוחד לבנו דינבה הבל מבנו בתב כמי דלפעמי' נוכין הבל מאחר והיינו בהקדימו לבנו וק"ל :
בח ומתוך כך ניוה בו' פי' מיד בשעה אמר בלי הפסק

שיתנו

אין נותנין לו כל הק"ק זוז מיר אלא לפי חשבון מה שיקבצו שהרי גילה דעתו שממה שיש לו רוצה לתת לו לפי חשבון :

יב ש"מ שאמר תנו ר' זוז לפלוני וישא בתי (סו) ה"ז כמי שנתן לו שני מתנות כל אי זה מהם שירצה יקח לפיכך אם רצה ליקח המעות ולא ישא הבת הרשות בידו אבל אם אמ' יקח בתי ויתנו לו ק"ק זוז הרי זה תנאי ולא זכה במעות אם לא ישא הבת :

כנס ◦ (ת"ה סי' ס"ן) המאמר תנו ק' זוז לבתי ותקנ' כסן מנורה ותתה נותנין ליורשיה דהוי כמילו אמר סני נוותא ואף ע"פ שא"א לקיים לקנות כסן מנורה מ"מ מתנה ראשונ' קיימת:

יג ש"מ שאמר תנו לפלוני שזה ק"ק זוז מייני והחמיץ קצת מהיין ההפסר לפי חשבון וכן אם אמר תנו לו סרמי ייני ק"ק זוז כם ונסכר ונאבדו קצת מהמעות ההפסר לפי חשבון אבל אם אמר ל תנו לו ק"ק זוז מייני בין אם החמיץ קצת מהיין או נסכר ואבדו קצת מהמעות כל האחריות על היורשים ונוטל המקבל ק"ק זוז שלימים ואם נתייקר לעולם הריוח ליורשים בכל ענין שאמר ואין נותנים אלא ק"ק זוז וכן אם הוזל ההפסר ליורשים :

כנס * (הרי"ן פ' המקבל) נתן לו דבר מסויים לא כנון מכית אחר (יז) כין.סמכיות ונאכל אחד מהן ההפסד על המקבל * (כ"י המ"ג בשם רשב"א) לוה ליתן לאח' מנה מכבסיו ולוה לאלמנה ופסין לכרור לו סיפס וכירר לו מנה ובאכל נריכין ליתן לו מנה אחר לב הוא"ל ולא סיים הנותן רק אחר ליתן מכבסיו

יד שכיב מרע שאמר תנו לפלוני בית המחזיק מאה חביות ולא נמצא לו בית מחזיק פחות מק"כ לב זכה באותה בית (יח) שמחזיק ק"כ :

טו (יט) שכיב מרע שאמר תנו ארבע מאות זוז לב לבתי בכתובתה או לכתובתה אם דרך אנשי העיר להוסיף בשושבת הנדוניא ולכתוב שזה סנה בר' אינה נוטלת אלא ק"ק שהרי לא אמר ת' סתם :

טו ◦ (כ"י ס"ל בשם ריטב"א ורשב"א) אם אמר ק"ק זוז לפלונית בנדוניתא לי (כ) אין להם לתת ער שתגש' ותצטרך לכך ואם מתה בנתים אין ליורשיה כלו' אבל האומ' תנו ק"ק זוז לפלו' לנדוניית' חייבי' לתת לה מעכשיו ויוקר' וזולא ריר' הוי ואם מת' קודם שתגש' וכו' בהם יורשי' :

כנס ◦ (סיר סי"ב) בכל אלו אין מילוק בין ס"ת לתתנת בריא בקיים ים מולקין באלו הדינין

◦ (מהרי"ק ע' מ"ע ות"ה סי' ס"ז) ובסירא לו דאם אמר ליתן לבית' ותתה לא זכו בשם יורשיה (כא) וכנ"ל עיקר ועיין כי"ד סימן רנ"ג סעיף ו' :

יז ש"מ

יותר מסוויין שים ופעמי' מקנ' וכמ"ם הטור והמחב' כל זה באמן הפור סי"ו וסם מכואר דבפי מנהג' לסוסיף באותו מקו' ומ"ם אף שנוה ליתן לכתו ת' זוז בכתובה אין נותנין לה שלא כ' מאות : לד אין לסם לתת עד שתבטא כו' אבל בהאומר כו' לכאורה היה נרא' דבפילק בין רישא לסיפא הוא זה דברישא דלא אמר תנו ק"ק זוז שלא אמר ק"ק זוז לפלוני' בנדוניית' משמעות דלא יתנו לה עד שינש זמן בתינת הנדוניית' משא"כ בסיפא דאמר תנו מסתם שיתנו לו מיד ומ"ם לנדוניית' שלא תרחה מקום הוא לה שביקא ליה שיאחר בכתינה כידה ויהיה לנדוניית' וכ"כ כ"י בשם בריטב"א ב"ם ס"ל שבכיאו וז"ל וכת' בריטב"א ע"ז שמעתי תרוצתי אין לתת לה עד שתבטא כו' (ור"ל דבריטב"א כתב כן על מ"ם בגמר' שבביא ב"י לפני זה מפ' נפרה שנתפתה וכגמר' נ"כ לא נזכר דאמר תנו שלא ז"ל האומר נדוניית' לבת' תו' גרס' שם ארבע מאה לבת' כו') אבל האומר תנו ק"ק זוז לפלוני' לנדוניית' מייבי' לתת לה ק"ק זוז מבכיו ואם תתה קודם שתבטא זכו בה יורשיה דבכה"נ (ר"ל דאמר תנו) לאו קפידא הוא (בתמי דאמר לנדוני') שלא תרחה מקו' הוא ובסיפא דב' הטור הנותן דינר לבני ליקח בו טלוק רשמי' וכן דעת הרשב"א בב"ל הרישב"א ופיין הרשב"א בתשו' סי' תתקנ"ג (וסיים שם הרשב"א ז"ל נותנין לה מיד ואם' פחדה היא והוציאה אותה לדברים אחרים אלא לנשואי' אם שבשתה קיי' שלא תבטה על דעת המנוה ולא קיי' כר"מ דאמר תבכיר על דעתו דבב"ם נולן הוה כו' ב"ם) משמע מהכל זה דפלוגו בין אמ' תנו דמשמע מיד לאח אמר תנו אבל מל' הטור שכתב בסי' זה פעיף ל' לא משמע הכי שכת' ז"ל ואם אמר תנו לבתי לנדוניית' כך וכך אפני' בר' זוז והוקרו אנו מוזנו בריוח לו הבספר הוא ליתומי' בב"ל ב"ת דאף בדאמר תנו אין המתנה פומדת מיד ברשותה ליתן לה דא"כ הוה בריוח והבספד אלא ודוק' ומלק ולומר דבב"ל לטור דאף דצריך ליתן לה מיד ת"מ כל שלא כתן לה עדיין בריוח והבספד הוא ליתומי' דאינו מן הבכר* ובע"ם * בשם ע"ם דבת' בריאה בנדוניית' ובסיפא לנדוניית' וכ"ע דלא מנאתי בשום תקום מילק זה בם הטור שהבאתי ל' בסתום משמע דלא ס"ל מילו' זה שהרי בת' דבאמת' לנדוניית' ויוקרו וזולו בריוח ולהפסד ליתומי' וכמ"ם • מיהו מל' בגמרא ליכא לאקשוי אל ע"ם די"ל דבא דקאמ' בדוניית' לכרתה כו' מיירי נ"כ אפי' בדקאמר תנו והגמרא קיצר בל' המנוה דודאי ל' המנוה לא היה בדוניית' לכרתה לאוב בלא תו' אינו דברי' ות"ם מור"ם ע"ז ויש מולקין וס"ל דאם אמר ליתן להסיפה ותתה לא זכו בה יורשיה כו' כי' ד' סי' רנ"ג ס"ו מסיק וכת' אהאי דיעה ו"ל ומיהו כל זמן שהיה היה הם שלו היתומי' ולריך לתת לה מיד ומן מתתיכון עד בשנתים ואם מתה המעות תוורין עכ"ל וכ"כ בד"ת בא"ע סי' כ"ג לפשר כן הדעו' שבכיה שם ע"ם :

מיתנו לפלוני ק"ק זוז : כט ונמכר ונאבדו כו' דדוקא נתכלה ונמכרו הדמים הא אם המתין היין לא הפסיד המקבל שהרי היה ליתן לו דמי' הסייני לא"ה שבתבו' ל תנו לו ק"ק זוז מייני דכיון דאין היין עצמו הדמים לא הל"ל תנו לו דמים מייני שלא מדמי ייני ה"ל אלא לבני אמר מייני כדי להיות לו כל היין בחפרות הק"ק זוז שאומר ליתן לו : לא כנון מכיות כין הסכיות כו' דומה לנם כת' הטור והמחבר בס"ם רי"ד באומר כית כין בתי' או טור כין טורי אני מוכר לך דמרחנו בפל או מרחנו מת ופ"ל ר"ם רת"א ס"ד : לב הוא"ל ולא סיי' הנותן כו' ואם"ג דנוה לאסטרופסים לבדר לו וכן עבו מ"ת כיון דלא א"ל לזו לבדר ולבנים שלא לבדר וליתן לו מיד והרי הן לא קיימו ניווי מ"ה עדיין כל בנסים ב באחריות המנה כ"כ הטעם שם בתשובת הרשב"א : לב זכה באותו בית המחזיק ק"ך הטור סיים בזה וכת' ז"ל שבוונתו היה ודאי לתנו לו כחו שהוא הנותן בעין יפה נותן אב"ל פי' ולא אחרינן דדעתו היה שלא יתנו לו מהבית שלא מקיים שיחזיק ק' מכיות והתותר יקוקו ליורשים שלא אחרינן דאחר שמחזיק מאה מכיות לשם מסיבו' דתתב' נדולה כזו תתנו לו ול"ד קאמ' כיון דלא נתנא לו בית המחזיק פחו' מזה :

לג לבתי בכתובתה כו' פר בשומת הנדוניא כן הוא כמי לשון הטור וכונתם מטוס לכל מה שחכנים הים לבתו בנדוניתם החתן מקבלו בלאן ברזל וכותב אותו סך בכתובתה לשבבד לם כל בבסיו ע"ז ולת מנה ומתתיים שהוא תקנת הו"ל וזהו הבקרא נדוניית' ומ"ם התיל וכתב לבתי בכתובתה על שם שבתה אותו סך נדוניית' מאי הבעלת ליה בכתובתה ובקנת מקומות שהין מפני בבוד הבלה כל מאי דהבעלת ליה בסיטין ומלבוסין ומלבוסין בבכתובה כפי הסומת מ"מ בשם' נביית הבתובה לא היו נוהין שלא כפי מיווי הנדוני' אף שהיו שנהנו להוסיף באותו מקו' ומ"ם אף שנוה ליתן לבתו ת' זוז בכתובה אין נותנין לה שלא כ' מאות : לד אין לסם לתת עד שתבטא כו' אבל בהאומר כו' לכאורה היה נרא' דבפילק בין רישא דלא אמר תנו ק"ק זוז שלא אמר ק"ק זוז לפלוני' בנדוניית' משמעות דלא יתנו לה עד שינש זמן בתינת הנדוניית' משא"כ בסיפא דאמר תנו משמע שיתנו לו מיד ומ"ם לנדוניית' שלא תרחה מקום הוא לה שביקא ליה שיאחר בכתינה כידה ויהיה לנדוניית' וכ"כ כ"י בשם בריטב"א ב"ם ס"ל שבכיאו וז"ל וכת' בריטב"א ע"ז שמעתי תרוצתי אין לתת לה עד שתבטא כו' (ור"ל דבריטב"א כתב כן על מ"ם בגמר' שבביא ב"י לפני זה מפ' נפרה שנתפתה וכגמר' נ"כ לא נזכר דאמר תנו שלא ז"ל האומר נדוניית' לבת' תו' גרס' שם ארבע מאה לבת' כו') אבל האומר תנו ק"ק זוז לפלוני' לנדוניית' מייבי' לתת לה ק"ק זוז מבכיו ואם תתה קודם שתבטא זכו בה יורשיה דבכה"נ (ר"ל דאמר תנו) לאו קפידא הוא (בתמי דאמר לנדוני') שלא תרחה מקו' הוא ובסיפא דב' הטור הנותן דינר לבני ליקח בו טלוק רשמי' וכן דעת הרשב"א בב"ל הרישב"א ופיין הרשב"א בתשו' סי' תתקנ"ג (וסיים שם הרשב"א ז"ל נותנין לה מיד ואם' פחדה היא והוציאה אותה לדברים אחרים אלא לנשואי' אם שבשתה קיי' שלא תבטה על דעת המנוה ולא קיי' כר"מ דאמר תבכיר על דעתו דבב"ם נולן הוה כו' ב"ם) משמע מהכל זה דפלוגו בין אמ' תנו לאח אמר תנו אבל מל' הטור שכתב בסי' זה פעיף ל' לא משמע הכי שכת' ז"ל ואם אמר תנו לבתי לנדוניית' כך וכך אפני' בר' זוז והוקרו אנו מוזנו בריוח לו הבספר הוא ליתומי' בב"ל ב"ת דאף בדאמר תנו אין המתנה פומדת מיד ברשותה ליתן לה דא"כ הוה בריוח והבספד אלא ודוק' ומלק ולומר דבב"ל לטור דאף דצריך ליתן לה מיד ת"מ כל שלא כתן לה עדיין בריוח והבספד הוא ליתומי' דאינו מן הבכר* ובע"ם * בשם ע"ם דבת' בריאה בנדוניית' ובסיפא לנדוניית' וכ"ע דלא מנאתי בשום תקום מילק זה בם הטור שהבאתי ל' בסתום משמע דלא ס"ל מילו' זה שהרי בת' דבאמת' לנדוניית' ויוקרו וזולו בריוח ולהפסד ליתומי' וכמ"ם • מיהו מל' בגמרא ליכא לאקשוי אל ע"ם די"ל דבא דקאמ' בדוניית' לכרתה כו' מיירי נ"כ אפי' בדקאמר תנו והגמרא קיצר בל' המנוה דודאי ל' המנוה לא היה בדוניית' לכרתה לאוב בלא תו' אינו דברי' ות"ם מור"ם ע"ז ויש מולקין וס"ל דאם אמר ליתן להסיפה ותתה לא זכו בה יורשיה כו' כי' ד' סי' רנ"ג ס"ו מסיק וכת' אהאי דיעה ו"ל ומיהו כל זמן שהיה היה הם שלו היתומי' ולריך לתת לה מיד ומן מתתיכון עד בשנתים ואם מתה המעות תוורין עכ"ל וכ"כ בד"ת בא"ע סי' כ"ג לפשר כן הדעו' שבכיה שם ע"ם :

סג"ב וכתב כד"מ ס"ס כ"ד בשם הרשב"א דאם אותה הבת נתנה לאחר במתנה מה שנתן לה אבי' ומתה קודם שתבא אל האיש דלא נכתה במתנה מ"מ אם אין לו יורש אלא זו שבתה א"כ נכתה מבית יורשה ומתנה דמתה קיימת עכ"ל) : לו אם שאמר אל תתנו רבותא הוא דה"א כיון דאחר אל תתנו כאומרה קאמר קת"ל דאם"ס נותנין לזן ואמרי' דודאי לא היה דעתו לגרעים בניו ולא אמר כן אלא כדי שיתמנו במזונותיהן ולא ילכו אחר מותרות : לו אין נותנין לזן אלא שקל כדי שלא לספיד לאחרים ולפיל סי' רמ"ק בתבאר דאם דירושה אין לה הפסק והנותן מתנה לבנו ואמר בשעת הנתינה שאחרי מות בנו יהיה לפלוני אין לאותו פלוני כלום שאני הכא דמשולם לא זיכה לבניו כל נכסיו אלא שקל בכל שנה כל ימי חייהן . א"כ דעתו בניו בלא בניה ופע"ר ודרישה בלן ושם סי' רמ"ק מ"ס עוד מזה לא אלא שקל . והמותר כדי ארכן כדי פרנסן יתנו לזן מן הצדקה ואע"ג דהאומר שאל יקברוהו מנכסיו אין שומעין לו וכמ"ש הרשב' בס"ל והטו' בס"ס מ"ס מ"ו שאני הכא דהנכסי' שלו ואיך יצוה שלא ישלו מנכסי עצמו לקבורה ולפשפ' את הנכסי' משא"כ בזה דהמעות לאו של בניו הוא וכידו ליתן מתונו לאי ס' ירצ' ושבניו יסלגו על הפפקים : לא בין אם אמר מנה סתם פי' ולא אמרינן שמא טעון הקנה לו ולא ידענו כאיזה מקו' הוא ולא יתנו מנכסים אלו דהמע"ה קמ"ל וכן הוא בגמרא : מ דהוה מסתמא מצוה מחמת מיתה ל"ד כדין מצוה מחמת מיתה אלא ר"ל לאפוקי ס"הא מתנת בריא שבעי קנין : מא אלא בקנין ובמיפוי כחו בטור בשם הרמ"ם כתב האי דיבא ולית שם בני תיבת ובמיפה כחו והמקבר הוסיפו וכתבו כאן ונם בסמוך בס"ך וע"ם הא לא אמרו דצריך יפוי כח אלא בשב"מ שנותן כל נכסיו לאחרים ותקנה לזן בקנין דבוה נתבאר בטור סימן ר"ן שב"ט דבעי' יפוי אמרינן מדהקנה לו שביב מרע דבוהנתו היתה אלא יקנה המקבל אלא בקנין ואין קנין לאחר מיתה אבל בהתנת שביב מרע בתקנת בריא דבעי קנין ובשים קנין אין צריך יפוי כ"ם ואפשר שהמקבר כתבו מבוה דהרמב"ם כתב ובשיטו הטור שם בס"מן ר"ן סל"א דאפילו מתנת שב"מ בתקנת אינו קונה אם לא בתיפה את כחו פ"ם . אבל דוקא דבה הטור כתב שם עליו דל"ג ליה אלא מתנה בתקנת בוה כמתנת בריא בכל דבר וכמ"מ וסב"י וכב"מ בולם כתבו שם לפרש דברי הרמב"ם דלא כתב הרמב"ם כן אלא כתבה בהרשב"ם מתנת מיתה מצוה ונותן דאז הכל מודים דמתנתו בתקנת דינו כדין מתנות שב"מ בכולו וכמ"ש נ"כ בטור שם סימן ר"ן סי"ד והמקבר שם בפ"מ ונם מור"ם ז"ל שם בהנ"ה פי"נ ופ"ה מה שנתבאר שם בסמ"ע פ"ם אבל המקבר ע"כ לא מיירי כאן בהפרש דבוהן מחמת מיתה שברי מתפיל בסעיף זה וכתב וה"מ בהצוה מחמת מיתה כו' אם בתנאי בכל דבר בכסיו והאמי אם מפיק וכתב ז"ל אבל היכא דלא מקנה אלא אד מנה כו' וצ"ע : מב דמשמע מיכה בקנית בתליפין בפרישה כתבתי דבה דלא אמרינן הכא דלא היה כונתו המשמע אלא מצוה מנה וכמ"ם הטור בשם הרמ"ב ע"ם דשאני הכא דאמר תנו מנה דמשמע מנה כאשר הוא בעינים ע"ם : מג וכאלו כתב ואשר פי' כאלו כתב לו קנה לך איכא וכל שיעבודי ומשר לו אותו הכתב שם הטור וכמ"ם הטור והמקבר ר"ם ס"ו דצריכין כן בחכירת שטרות : מד ואין מיורש יכול לבטל פי' אע"ג דבעלמא המוכר אם נותן שם ע"ם לאבירו ואפי' אם כבר קבלו המקבל אם לוקח בכתיבה ומסירה אע"ה בתם ואפילו יורשים יכולין לפזור ולמבטל לבלוה כל הבוב . בשב"מ אינו יכול לבטל תערוף דעתו דשב"מ וכ"כ הטור והמקבר כל זה בסימן ס"ו סב"ג וכשב"ז ע"ם . * ובע"ם כתב שטעם מטוס דמקבל מתנה כיורש שוויה רבנן ואין יורש זה יכול לבטל מה שביד יורש אחר אבל ולא נהירה לי דהא אמרו דכיורש שוויה בכף דדמיון ושיינו לבנין דאין קונה אלא עד לאחר מיתו' וכמ"ש הטור והמקבר ר"ם רכ"ב אבל לא כיורש נמור וכמ"ש הטור בסי' זה סל"ה ז"ל ואע"ג דכיורש שוויה רבנן מ"מ כ"ש קודם לנבירות מכיורש כו' חטעם דיורש כרעא דאבוה הוא ולא כן דין המקבל מתנה ומה"ם נופ' שייך לומר דכיורש היה לבטל מה שביד המקבל המתנה דהא כתבתי שם בסי"ו דהא דיבול המוכ' לבטל מטוס דלא מבר לבלוק אלא שיעבוד מחונו שהוא כערב בעדו ושיעבוד נופו דלוה נשאר אצל המלוה ואותן שיעבד שנשיל ליורש אחריו אלא מטוורתא כדכתיבנא דהטעם הוא מטוס שלא תערוף דעתו דהבנותן דמהאי טעמא נופו אמרו דדברי שב"מ בכתובין וכמטורין דמי :

יז (כב) ש"מ שאמר תנו לבני שקל בכל שבת לו או שאמ' אל תתנו להם אלא שקל ונמצא שאינו מספיק להם אלא פלע בכל שבוע נותנים להם כל צורכם ואם אמר אם מתו יורשו (כג) אחרים תחתיהם לו אין נותנים להם לאי אלא שקל ועיין בסי' רמ"ח (פיתת אין לאחרים כלום) :

יח ש"מ שאמר תנו מנה לפלוני נותנים לפ בין אמר מנה זה בין אמר מנה סתם וה"מ במצוה מחמת מיתה שקונה באמירה * (סור סל"ר) או במחלק כל נכסיו להרבה בני אדם וצוה לתת מכללם מנה לזה ד דהוי סמתמא מצוה מחמ' מיתה (כד) אבל היכא דלא אקני אלא חד מנה בסתם הוי מתנת ש"מ במקצת דלא קנה חמ (כה) אלא בקנין ובמיפה כחו והכא כיון דמנה אקני ליה אפילו בקנין לא קנה מב דמטבע אינו נקנת בחליפין וצריך להקנות לו אגב קרקע או דמסר ממונא ליד שליש מחייב :

יט * (הר"ן פפ"ק דנסין והמ"מ פ"י דזכיים) יש מי שאומר שאם אמ' הריני נותן מנה לפלו' מנה ממש רוק' קאם' ואי איתי' בעינ' ממש ונאבד מראהו אבוד וכן אם יש לו כמה מני' בעין כל א' בפני עצמו ונאבד מראהו אבוד ואפילו אמר מנכסי אין לו מנה מיוח' אלא ת"ק זוז בבת אחת ונאבד מנה מהם לא הפסיד זה אלא לפי חשבון ואם אין לו מעות כלל בעין ולא אמר מנכסי איכא למימר (כו) שלא זכה מקבל :

סג"ב * (שם) (כז) דמכה ממש דוקא קאמר והא לית ליה וכל סכן אם אמר ליתן לו מעות או זהוכים דדוקא קאמר * (מהרי"ק שורש כ"ד ורמב"ן ס"ב) ואי לית ליה הפסיד אם לא אמר מנכסי או לשון אחר משמע כמו נכסי :

כ * (ל' רמב"ם פ"י מזכיים) (כח) שכיב מרע שאמר הלואתי או פקדוני שביר פלו' (כט) תנו לפלוני דבריו קיימים ואין צריך מעמר שלשתן וכן אם אמר שט"ח שיש לי על פלוני תנו לפלוני זכה במה שיש בשטר מג כאלו כתב ומסר אע"פ שלא משך השטר מד (ל) ואין היורש יכול לבטל שטר שניתן במתנת שביב מרע והא דאמרי' שזכה בחוב בשלא שייר כלום שאל"כ הוי מתנת שב"מ במקצת לא קניא אא"כ הקני לו בקנין ובמיפה כחו או שהוא מצוה מחמת מיתה : (וי"א הא דש"מ יכול להקנות הלוה שלו שביר אחרים * (תרוכי ע' מ"ם וסנס"מ) פיינו בשלוה שיש לו ניר ישראל) * (שם) :

אבל

כב ש"מ כו' עיין בתשו' מהרא"ם שמון סי' קפ"ם ובתשו' ר"ם כהן שם ובריב"ן בתשובת רמ"ם סי' כ"ב דף קכ"ו : כג אחרים תחתיהם כו' אפ"ג דאותם אחרים אינם רצוים לירש מ"מ מהני בהו לשון ירושה מכח לשון מתנה שמוחר תנו שקל לבני ל"ל ירושה דאחרים שמוא תוך כ"ד וכמ"ש סוף דף ס"ז ע"ס ושבי מוקמינן לה ע' י"ב ודלא כב"י ובלא"ם ב"ע מה שכתב לחלק בשם רש"י בין היו לבנים בניה ל"ל רבים מוכח דליתא וכבר הרגיש בכל זה בתשובות הרא"ן שמון שיתן קפ"ם וקפ"מ ובתשו' מהרי"ם מ"ב סי' י"ז ע"ם ושיין בסמ"ע ס"ק ל"ם אבל ל"כ דאתא בנין בלא בנים ומיינו כמ"ם ב"י בשם רש"י והמרדכי בס"ם ע' י"ב ירשם דליתא דאל"כ מה מסיק שם בחיובתא ולא מאבי דאין לבני בנים ודו"ק כן נ"ל : כד אבל מיכא דלא מקבי כו' וכגון שני שיטא בתחנת ס"ת דאז לא קבי בקטן אלא במיש' כמ"ש מי' ר"ן ס"ם ע"ם ודברי הסמ"ע מיבם מוכנים לי : כה אלא בקנין כו' עיין בסמ"ם ס"ק ל"ח אבל דלא כתב הרמב"ם כן אלא במערב כו' לשונו המוה רשם כתב דפי' לשם מתנת ס"ת ומ"ם ומ"ב לא ק' מידי מה שבנים בסמ"ם בנ"ע : כו אלא זכה מקבל כו' ומשמים לו מנה בסלוה בשבר על אחרים תשו' מהי"ם מ"ם סי' י"ח ע"ם : כז דאמנם מתם כו' ע"ל סי' קכ"ו ס"ג ופ"ח ס"י עיין בתשו' מהרי"ם סי' ע"ם : כח ס"מ כו' עיין בסמ"ע ר"ם ן' מייס ס"ע"ז : כט תנו לפלוני כו' בר' דוקא שאמר לפלוני וכל שעבוד' לאית בים ואז אמרי' דמוי כאלו כתב בשבר כן וכמשר לידו דמי אבל אי לא אמר אלא תנו שבר לפלוני ולא אמ' וכל שעבודי' לא ז' כ"ב בתשו' מהרי"ם ס"ם סימן י"ם בשם מהרי' בר רבע"ם ע"ם לריבא דאויל לסיפת הרשב"ם לייסבנים ל' הרמב"ם וקר"ל ולפשר"נ עיקר דברי הר"ן והר' המ' וכן בר' המשמעת ל' המחבר בהרמב"ם ע"ם וק"ל וכן כ"ל לריבא וקנת מאחת כן מדברי הסמ"ע וכן מאחת לעיל ס"ם מ"ב בטור ומחב' ע"ם וכן דעת בעה"ת שער כ"ם סימן ר' ועיין בב"י ס"ם ס"ו עיין בתשובת הרשב"ן שמון סימן קפ"ם ל' ומין שיורש יכול לבטל כו' עיין בסמ"ם ס"ק ח"ם שר ובס"ם כתב בסמ' מבוה דהקבל מתב' כיורש שוויה רבנן כו' ולא נהירא לו כו' דבדי הפ"ם בכוכים ע"ם בתו' ע' המוכ' בסמיכה ריש דף ע"ז ובמוה' וכן הוא בהר"ן ע' הגות ס"ם ודו"ק ובתו' ע' הכותב פוף דף ע"ם וכ"י ע' מ"ם ובשר פוס' אבל

לא אבל לא בהלוואה כו' עיין בסמ"ע ס"ק מ"ב ובד וסכיולו בד"מ וכתב עליו דמ"ש מתרדכי דלא סתכה דעתו מיכו ר"ל דסל המקבל כו' ובכ"מ פי' בפ"ג ע"ס ובחשכון פסק דאם בקנה לו נוף המשכון בתחנת ס"מ קנה כמו בבריא בקנין ופשוט : לב אלוה בתכוון כו' עיין בסמ"ע ס"ק מ"מ מד וכמו מתסי"ק כ"ל שכתב כן כ"ל להניה : לג יתנו לכל אחר עיין בסמ"ע ס"ק מ"ו שכתב שיתנו ר' זוז לשכיהן יאמר ע"ס וכן נראה מתשובות רמב"ן שסכיא ב"י פי' רל"ח בקיתון של חיס לתנם בלא רגיל בשתי עיירות בב"ם ואחר תנו ספר תורה לב"ם חשתא בלאורוס דיכתן לשכיהם דקאמר מייכו ס"מ לכל ג' וכ"ע : לד ס"מ כו' עיין בתשובת ן' לב ס"ב פי' י"ז וסיתן ס"מ ובתשו' אחר ר"ם ן' אסון ובתשובת ר"ם ן' חיים פי' כ"ז ובתשו' ר"ם כהן ס"כ פי' ק"י וסי' קע"ג וס"ב ס"מ ותשו' מהרי"ם סי' כ"ז וסי' כ"ב ובתשובת מני"ם מ"ם פי' קי"ח וס"ב פי' קנ"מ : לה אמר

מס (לא) אבל לא בהלוואה שיש לו כיר כוחי ואפילו יש לו משכון או אסר מן מכותי יש לאמתפק אם יכול לאקנות וכ"ל לאורות) (וכ"כ מהר"מ פילוה בתשו' פיתן כ"ו) :

כא (אם נראה"ם דס"ו) שכיב מרע שאמר ירור' פלוני בבית זה יאכל פלו' פירות דקל זה לא אמר כלום שלא הקנה להם דבר שיש בו ממש מו שהריזה והאכילה וכיוצא בהם הרי הם כדיבור וכשינה שאין נקנים אבל אם אמר תנו בית זה לפלו' כדי שיורור בו עד זמן פלוני (ע"ל סי' רי"ב) או תנו דקל זה לפלו' כדי שיאכל פירותיו דבריו קיימים שהרי הקנה להם הגוף לפירות והגוף דבר שיש בו ממש וכן כל כיוצא בזה :

כב (אם נראה"ם פי"ח דכ"ב) צוה שיתנו דקל לפלוני מז והניח שני חצאי דקל ישלם שלו' נתכוין והם שקרא דקל (ואפילו יש לו דקלים אלמים יכולים שיורשין לומר מח (לב) אלוה בתכוון) (סור ל"מ) :

כג שכיב מרע שאמר מט תנו ק"ק זוז לעניים או ספר תורה לבית הכנסת יתנו במקום שהוא רגיל היה רגיל בשתים נ (לג) יתנו לכל אחד ואחד ונתבאר בטור י"ד סימן רנ"ח :

כד (אם נראה"ם ר"ד) (לד) שכיב מרע שאמר נכסי לפלוני ופלוני חולקים בשוה אפי' הם ק' נא אמר נכסי לפלוני ולבני חולקים אותו פלוני נוטל מחצה וכל הבנים מחצה אמר לפלוני ופלוני ולבני פלוני נוטלים בני פלוני מחצה וב' הראשונים מחצה תנו חלק לפלוני בנכסי נב יטול א' מי"ו ויש מי שהורה שיטול רביעי הנכסים :

הגה

מס אבל לא כתמה שיש לו כיד כותי המרדכי כ"כ בשם אביאם' שכ"כ בשם רא"ם וכתב שמתא כיון דפיסה דבר סוף לא סתכה דעתי' ולא קניא אפי' כמתנ' שכ"מ וקרוב הדבר כפיני לומר דאפי' יש משכון לכותי כיד ישראל דהוי כמו הקפ' דישראל מכותי לא קנה משכון וכן הוא בהגהות מיימוני פ"י דזכ"ה וכתב כ"י פ"ז ולא ידענ' מאי איכפ' לן בדעת המקבל כיון דמ"מ דברי שכ"מ ככתובין ומתסורין דמי וכן כ"ל שהוא דעת הפוסקי' שלא אלקו כין אלוה דישראל וכין אלוה דכותי אכ"ל כ"י והניחו ד"מ וכמ' אליו דמ"ם המרדכי דלא סתכם דעתו אינו ר"ל דשל המקבל אלא של הנותן ומ"ל דמאחר דהנותן אינו אפרש לו א"כ לא דעתו למתנה גמור קמכוון ולכן לא קנ' וכן פסק מהר"מ בתשובותיו פי' כ"ו ומתפסק שם בהלוואה דכותי בשתר אייכול להקנותו כמתנת שכ"מ אכ"ל ד"מ : מו שהדירם והאכילה כו' כבר כתב הטור והמחבר דינים אלו לעיל סי' רי"ב והא דלא הקילו בשכ"מ לעשותו כאלו אמר שנותן הבית להדירה והדקל לפירותיו כמו שהקילו בס"מ האומר תנו לפלוני שם"מ דהוה כאלו כתב ומתר לו ומ"מ הטור והמחבר בשמי' שלפני זה כתבאר שמתו בהמ"מ דהדירה בלא בית לאו כלום הוא משא"כ שטר שמוכר לו אף דלא הקנה לו הסיבוד שנו בכתיבה ומסיר"ם : מז וכנים שני אלאי דקלים כגון שיש לו לכל א' שותף אני דקל לכל א' . ונדוע שיש שורש בליקות שני אלאי דקלים יותר מבלקים' מדקל א' : מח אלוה נתכוון כו' ואפי' יש לו כו' הטעם דהמע"ה עיין בטו' שיש פלונות' כוה די"א דאם יש לו דקל אלם צריך ליתן לו דקל אלם וכתב כ"י שם דדברי הרמב"ם כפי"א דוכיי' נוטים לדברי הי"א אכ"ל ונראה נמי דכן הוא דעת המחבר' מדשתם וכתי' אלו' נתכוון דשתם ל' זה משתא כיון דאין לו דקל אלם ודאי לזה נתכוון . ובהיו' כן ק"ק אל מור"ם דהל"ל דאפי' אפי' יש דקלים אלמי' כל' י"א כיון דהמחבר לא ס"ל אכי ובטרא שהרא"ם נ"כ לא ס"ל אכי וכמו שמסיק הטור בשמו : מט תנו ק"ק זוז לעניי' כו' עיין מ"ם לעי' סי' ר' : נ יתנו לכל א' וא' סי' הכ"ד או יורשיו יתנו אותו ק"ק זוז לאכיהן יחד דאין שנראה לומר דיתן לכל א' וא' כל אחד כדר אלא אך א' ופוד דשם נתוספות מקו' דין זה בת' יתנוהו לאחיהן ול' יתנוהו משתא דאלאותו אך שבד' קאי דיאלוקו ויתנוהו אני לזה ואני לזה ופו' דשם בתוספו' מסיק בשם רב אשא דהאומ' תנו מאתי' לעניי' דיתנוהו לעניי' כל ישראל וא"א לו' דר"ל דיתנו לכל א' מעניי ישראל כל אחד אלא יאלוקו לכול' יחד וכן נמי פי' דיתנוהו לאחיהן דקאמ' דר"ל הק"ק ופוד שבאתי ראיה לזה בפריש ע"ם וכי"ד סי' רכ"ם : נא אמר נכסי לפלוני ולבני מחצה כל זה כבר כתב הטור והמחבר לעיל ס"ם רמ"ז ע"ם ונלמד מ"ם בחנאה לאהרון ולבניו תהיה ואמרו חז"ל המאני לאהרון ומחצה לבניו מ"ם נוטלין הנכלין הן בניו הן בני פלוני המחל' אף שהן מרובין מהנשרטי' : נב יטול אחד מהשה עשר וי"מ כו' בפריש כתבתי במאי פליגי ונם פה אכתבנו בקיצור כדי שתבין מ"ם המחבר' בסעיף זה ובפני' שאחר זה והוא דבר המוכר את הבית (ריש דף ס"ג) אמרו שם ז"ל פשיטא אמר יחלק פלוני בנכסי פלגא תנו לפלוני חלק בנכסי מאי (פי' ר"ם מי אמרינן חלק ל' אלוקה הוא ופלגא שקיל או כיחא חלק דראוי ליטול קאמר ובדעת הב"ח תלוי הדבר לשער בכמה הוה החלק ויכול לחיי' אפי' כל שהוא) אמר רבינא בר קיסא ת"ש האומר תנו חלק לפלוני בבור שומכם אומר אין פחות מרביעי' . לחכיות אין פחות משמיני לדירה אין פחות משש עשר . עכ"ל הגמרא ופי' הרמב"ם דהאי בור מייר' בבור של יין) ולא כרשב"ם דפי' בשל תים אייר) והכא דיעה קמיית' דבת' הרמב"ם והמחבר' דבתרי דיבול חלק משש עשר ס"ל דרבינא בר קיסא הב"ל דאמרת"ם בו' אשא ליה מהסים' דמאחר דמנינו הני אלוקו הנזכרות באומר תנו חלק בבור ולחכיות ולדירה ולעניים ואף דאין למידין מהן לאקו' אחר כי אינא למימר דוקא בהני הים קיים להו לחו"ל אשני בהני בעכיכים אחריס וכמ"ם הרי"ף ח"מ כיון דלא מנינו שאמרו לשון חלק בפחות מי' למידין מחנו דהאומר שתם חלק אינו פחות אב"פ מי' ודעה השניה שכתב הרמב"ם והמחבר דנוטל רביעי פברי דשיש ליה חרים' דברייתא' דקתני בהאומר תנו חלק לבור אין פחות מרביעי' דילפינן מינה דשתם חלק אינו פחות מרביעי' דמאינך אין ללמד בכל' . ומור"ם שכתב בסוף סעיף שאחר זה ז"ל וי"א דבבור אין לו חלק אלא בל שהוא אאי נמי אמ"ם המחבר כאן האומר תנו לפלוני חלק מבנסי והוא דעת הרא"ם וכמ"ם בפריש ושעמו דם"ל דשומכום דאמר דהאומר תנו לו חלק בבור דנותן לו רביעי' לשעמו אזל דם"ל מתון שמוטל בספק אולקין והאומר תנו חלק מספקינן בים אי ר"ל מחצה או חלק ב"ד דיבול לחיי' אפי' כל שהו' כמו שהיה מסופק האי בתנאין הב"ל וא"ם נותנין לו רביעי' שהו' פלגא דפלגא מכח ספק ואינן לא קי"ל בשומכום אלא כרבנן דאמרי המע"ם ורבינ' הב"ל פשט ליה מהאי ברייתא' אי משום דם"ל לאלכה בשומכום או משום דמדברי שומכום בשמ"לאו לרבנן דמחבריו למדינו לרבנן דם"ל בכל דב' שבמתון שמספיקנן בים אמרי' המע"ה ה"ב דמספקינן באות' תנו אל' אי ר"ל מחצ' אור ר"ל ב"ם דאין נותנין אלא בל שהוא . אבל י"מ ס"ל דשומכום לא מכח ספיקא קאמר בני שיעורא אלא דבבור ליש להו דשתם חלק הוא רביעי' ול"פ רבנן עליה וכן בחלק לחכיות ס"ל דקים להו שהיה שמיני' וכן אינך ומ"ם כתבנה המחבר בסעיף שאחר זה לדינא דשאומר חלק לבור הוא רביעי' וחלק לחכיות הוא שמיני' וכך אינך ומסיק וכתב ואין למדי' מהשיעור' אלא לדין אחר ר"ל משיעור שמיני' ושניה עשר ושש עשר אין למידין . אבל מרביעי' דבריהם למדו דבהאומר תנו לפלוני חלק מבנסי נותנין לו רביעית כמו בהאומר תנו לפלוני חלק מהבור וכמ"ם דמיניה פשט רבינא בר קיסא הב"ל . הרי נתבאר לפנינו טעם בנ' דעות שבתב הטור והמחבר . וכלל הדברים דדעת הראשונה דאמר חלק א' מי"ו והשניה דאמרה רביעית תרוייהו ס"ל דל"ם רבנן אשומכום בהא אלא שהראשונה ס"ל דשתם מבסיס' והשניי' והוא דעת הרי"ף ס"ל דפשט מהריטא ודעת הטליטי' דס"ל בכולהו בכל שהוא הוא דעת הרא"ם ור"י אליבא דפי' רשב"ם שפי' שומכום דאמר הני שיעורים לשעמו אזל ומ"ם אמר דנוטל רביעי' בהאומר תנו חלק מבור דמשום דמספקינן בל' חלק הב"ל ועד"ז פי' נמי בחיבר שיעורים והוא דבחלק לחכיות הוה ידוע לבן דלחכיות לא היו צריכין אלא בור והאומר תנו חלק לפלוני לחכיות יש לשתפק אי חלק ל' אלוקה כמנה כוונתו היה ליתן לו רביעית הבור או נימא דחלק ר"ל לפי ראות הב"ד ויכול לביות אפילו בל שהוא ומ"ם נותנין אלא רביעית הבור דהיינו שמיני' ובחלק לקדירה היה ידוע לבן הנשלים הבור הני לקדיר' ובחלק לקדירה יש לשתפק אי ר"ל אלוקה ומתנה

דהיינו

דהיינו סיסית הכור או אלף כסי ראות כ"ד ומ"ה נותנין לו מספק
פני סיסי' דהיינו אלף מ' מי"ב שבכור . ובקלף לשפים היה
ידוע לבן שלשפים פני כרביעי הכור ומתילה בכלך ים לספק אם
היה ל' אלוקה ור"ל שמיכית הכור או אלף כסי ראות כ"ד ומסיק'
נותנין לו לפותכום מני שמיכית
דהיינו אלף מ' מי"ו ותדברי
פותכום למדנו דלרבנן דפליני
וס"ל דהמת"ס אין נותנין לו
בכולהו מספקא אלא כל שהוא
וזהו שפי' וכתב תור"ם ז"ל וי"ל
דבכולן אין לו אלא כל שהוא עכ"ל
ול' אתינו מדוקדק הוא קצת
דהל"ל די"ל דבכולן אין נותנין
לאלקו אלא כ"ם דהא מכש
דמספקינן מה היה כוכתו באמת
סתם אלף מי אלף גדול או קטן
ס"ל דאין נותנין לו אלא כ"ם
ודו"ק . ולא כמ"ם דברא * מלשונו במ"ם בסוף פרק כ"ד
דבכין דמ"ד כ"ם אינו קאי אמ"ם
בפרק כ"ד די"ל אלף שפה פסר
וי"ל רביעית ונם כתב בפרק
כ"ד שפה דהאותר אלף שפה
פסר דבך שיערו קו"ל וכמ"ם
הוא מוכרח וכמ"ם בפריפה
ע"ם וכפי' אלף לקביות ולקדיר'
ולשפים פירשב"ם שם בגמרא
אלף לקביות ר"ל לפסקת
בסמותיו ולא לפסקת סדותיו
דלוה צריך כל הכור (ור"ם
לשתמו דפי' בור אל מים אבל ל'
רמב"ם שפי' בור יין ל"ל עד ו'
ג"כ אלף לקביות) ואלף לקדיר'
פי' שיתן לו אלף מהכור לתקן
מתכו מאכלים . והאלף לשפים
פי' שפים הוא כלי קטן שפותין
מתכו בני אדם : נג ואם
אחר יטול אלוני אלף בנכסי
והוא שב"מ כו' כ"כ הטור ופמ"ם בדריפה מוס : נד ופסק לה
פסו' כו' וה"ה אם פסק לה יותר מאלפים ג"כ אחרי' דלאו כל כתיני'
דלא נא אלא לגרוע לכתו אם תנשא בגמרא והכנים' בגדוכי' פפו'
מאלים שמסתלק כ"כ ד"מ ס"ס ר"ן ופ"ין עוד שם מדין ר' שהקדים
ונוה לעשות כ' ספרי תור' ואחר שיהיו כמו שעשה אלוני להקדים
בחיוה ענין גריך שיהיו דומה ואם אזר אח"כ מהזמן שנביל לזה
תקוד' : נה הדמים מודיעי' פי' לפי הדמי' שנותני' נותני' לו אלף
וע"ל ר"ך : נו אם היה הכנו זכה כו' משמ"כ עובר אחר דאין
אדם מקנה למי שלב"ל ואפי' בכנו דוקא בשפיל בכר מעובר' מתנו
וכ"כ הטור והמחבר בסי' רי"ו : נז אם ילדה אשתי זכר כו' כן
הוא ל' הרמב"ם שקיבר בל' המשכ' הטור נקט בתריכו' דאם אחר
אם ילדה אשתי זכר יטול מנה וילדה זכר בטל מנה וכ"כ בנקיבה
לעוד ואח"כ כת' ואם אחר שניהן יחד וכבל אד קמ"ל רבות' וכמ"ם
בפריפה ע"ם : נח ילדה זכר ונקבה הוכר בטל כו' קמ"לן בזה
דל"ת המדקאמר אם ילדה אשתי זכר כו' אם ילדה נקבה כו' כתרי
אם ולא אחר תרוייהו יחד אם ילדה אשתי זכר ונקבה יטול הזכר
מנה ונקבה מאתיי' מוכח מוה דאו או קאחר ולא אלתה אל דש'
המלוה שתלד אשתו תאומי' ואמה לא נוה אלא אאם תלד זכר לעוד
או נקבה לעוד ובפירשב"ם ובביאו הטור שם"כ קמ"ל דאף דאו או
קאחר מ"ם אחריכן דדעתו היה דה"ה אם תלד תאומים כיון דאחר כן בשניהן ופ"ר שפי' זה מוכח ומיין מ"ם בפ"ם פוד מוס : נט
בטל הפשות שבשניהן ר"ל אם נוה שהזכר יטול יותר מהנקבה אזי אין נותנין לו אלא כנקבה ואם נוה שהנקבה תטול יותר אין נותנין לו
אלא כמו שנוה ליתן לוכר : ס ואם נקרע אח"כ קמ"לן דלא בפינן טיהא ביכר שהוא זכר בשעת לידה טור : ס ובמלא
זכר יטול מנה כן הוא בס"י וט"ם הוא וכ"ל יטול כפי תבנאו וכ"כ בטור וה"ק עד דלא נקרע יטול הפשות שבשניהם מעשה כיון דלא ידענו
מה הוא המע"ה אבל אחר שנקרע וידענו מה הוא יטול כפי מה שהתנה עליו אם זכר יהיה או נקבה : סא נתבטלה המתנה
ל"ל הטור בשם תשובת הרא"ש דאם בחת לאלף המתון לפי הצוואה היית צריך לאלקו לו' אלפים ויטול הזכר ד' אלפים ואחיו שני אלפים
והנקבה אלף אחד דאו נוטל הזכר פי שנים כאחיו ואחיו פי שנים בנקבה כפרך הצוואה אלא אמ"ל לומר כן כי לאה יפסיד הזכר בשביל
הנקבה שנולדה אמו והוא לא פירש בתנאו אם תלד נקבה מה דינה אלא הנים הדבר אל דין תורה ואין הנקבה מנרשת בא הזכר בדין
תורה אלא בכל שלו כו' עיין שם בטור שהאריך

צח א ג פפ ובתשובת

לם אמר אם ילדה אשתי כו' כתב שב"מ וה"ל הרמב"ם כתב ע"מ מה' זכיה
וה"ל ס"מ שבוה לתת מתנה לעובר שבאתי אמו זכה בעובר מתני' מתנה דעתו של
אדם קרובה אצל בנו כמו שבאמרו משמע דוקא ס"מ וברעת רבותיו הרי"ף
והרי' אלוי וכן פי' ס' המגיד והא דכתב הרמב"ם ע' כ"ב מה' מכירה דין זה
בשתה אין זה אלא לפי אלא כתב שם דין זה אלא שבן אמריכי דמקני לדאל"ל
נקט בקבה אבל כאן בש' זכיה הוא
עיקר דין זה ניאר דעתו דדוקא
בש"מ ואיכא לתמוה דהרב המגיד בש'
מכירה כתב ודעת הרמב"ם דאין
לאלק בדין זה בין בריא לש"מ דשתה
אחרו אלא כי"ל דדוקא בש"מ דהייהו
אלא בהרי"ף והרי"ו אלוי ובש"ו וכי' כתב
דדע' הרמב"ם דדוקא בש"מ וכדע' רבו'
ז"ל ודבריו סותרים את דבריו ודברי
האחרונים עיקר וכדפרישת עכ"ל
ולעמ"ד לא יפה כיון ודברי הרב הש"מ
ברורים ואין פותרים זא"ז כלל דבש'
כ"ב מהלכות מכירה כתב דאם אמרו
לעובר בבנו קנה הייהו אפילו בבריא
ודאא כי"ל בש"מ דוקא אבל בבריא
עובר בנו הוא כמו עובר אחר ואי"ל
אלו הם בכל הפיסור שבביא ס' המגיד
הם בשם רבינו אפי' ואיכא דעת הרמב"ן
שהבאתי לעיל מי' ר"י רש"ל דבברי' דין
עובר בנו כמו עובר אחר ולא קנה בשום
דבר וא"כ אפי' באתלים ותקנה מיד
ולא בלשון אם נחי לא קנה דכיון דלית
ליה לעובר זכיה כלל ופ"ז כתב הרב
המגיד שם דברי רבינו הרמב"ם עיקר
דבעובר דידיה קנה ובש' ח' מהלכות
זכיה לא כתב אל מ"ם הרמב"ם ס"מ
שבוה לתת מתנה לעובר זכה העובר
כו' כמו שבארנו ע"כ דהייהו דוק' בש"מ
ולדרכם כתב הרב הש"מ שם כמו שבארנו
ע"כ' מהלכות מכירה ס"כ אלא אמ"ם
הרמב"ם שם אמ"כ אמ' אם ילדה אשתי
זכר יטול מנה אבא כתב הרב הש"מ
וז"ל אמר ילדה כו' משבה אחר שיהיה
ופרשם מתחבר ז"ל דוקא בש"מ ובדברי
רבו' ז"ל שכתב דבבריא לא משכחת
לה דאי כתי קנו מידו אם אל קי"ל דאין
משבה נקנה בחליפין ועוד דאמשכחת
היא אם ילדה קאמר כו' אבל"ל ור"ל
מדקבע הרמב"ם הף מתני' אבא בפ"מ
מה' זכיה נבי דיני ס"מ ולא כתבם
לעיל נבי דיני בריא אלמא דס"ל ברבנו דבבריא לא משכחת לה משום דאמר
אם ילדה אשתי זכר יטול כו' אין משבה נקנה בחליפין ונם כיון שאמר אם
ילדה כו' אוי אמשכחת אבל אם דנוה לתת מתנה מיירי אפילו בבריא דהייהו
שבוה בתבלבלים שבקנין בחליפין ולא אחר בלשון אם אלא נוה לתת
מתבלבלים אלו מיד לבנו העובר ובאבי מיירי בפרק כ"ב מה' מכירה זהו ברור
דעת הרב המגיד והרמב"ם לפי עניות דעתי ולא בסברא מדש כן נראה לי
ברור וכן מוכר' דעת אשור שבאן אבא דעת הר"י אלוי והרי"ף ולעיל בס' ר"ל
כתב בשתה בתוכה לעובר בנו קנה אל"ו אתם מיירי בתוכה מיד בתבלבלים
וכי אפי' נוהה ולא בתשבה בלשון אם כן נראה לי . מיהו אם אבתב
אשור בדעת הרי"ף בבר בתבתי דל"ב לי אלא גם הרי"ף מודה דאם בבריא
אשבחת לאפי' דיבא ואפשר דעת הרמב"ם כן והא דכתב הך דינא נבי
דיני אביב מרא הייהו אמי אשום דנקט אם אמר ילדה אשתי זכר כו' דאשבח
באמירה לעוד אבי ואם"ה בבריא בקנין או אמר קנינים אחרים ועיין מה
שבתבי ז אם וכן נראה עיקר לדיבא עיין בתשו' מהרי"ם סי' כ"ד : לו
אמר אם ילדה כו' עיין בתשובת מהרשד"ם סימן רל"ם : לו בתבלבלה
המתנה כו' עיין בשמ"ם ס"ק ס"ב עד הייהו דוקא בשניהן בנו' הכן ובכה זכו'
ועיין בנ"ת כתב ג"כ קבת בע"ם ולי"ב לא בדברי זה ולא בדברי זה אלא הרא"ש
אם ר"ל דאם לא עשה אבותן אלילה אבתי לדבר אחר אבתבלבלה היה בלילה
אבתה הם אמין כן אבא עשה אבותן אלילה אבתי לדבר אחר ואלא אבתבלה
בתבלבלי' כיון שבתבלבל אבתבלבלי' בתבלבלה אבתבלה אבתבלה ולפי זה אפילו היה אבתבלה
אבתבלה בנו או בתו דיניהם אבי כיון שבתבלבלי' הוא בדבר אחר וכן כל כיוצא
בזה ע"ם ודו"ק כי זה ברור :

לא אבן

לא סכן מן קרוב . וכתב לשון רבי״ג דמיירי דאפי׳ קרוב אינו רשוי ליורשו דאם רשוי ליורשו אינו קורם מ״ם וכ״ב כס״ג ע״ס ריא״ז : לא אבל אם אחר שמייב לאוביים כו׳ דין זה בל״ע אמנם מהרי״ן פ׳אכותב וה׳המגיד פי״ה מה׳זכיה שכתבו כן מדתמיה בתוספתא ס״פ ג״ב מאחר תנו אמתי׳ זוה ליוסף כן שמעון אין יורשין לאדם הריים לומר לזה אום אוהב ולזה לא אים אוהב אלא שיהם אולקין בשו׳ תיכנו דהתוספתא מיירי בחוב מה אקרון אבל בשאת אין הבריאה כ״ל אדם דליוצא דמנו לא משתם אבי ועוד דאם אמתא קמני ועוד דאי בחוב מו אדרון מיאלן אייך לומר לזה הים אוהב אלזה לא הים אוהב ועוד דלפי מ״ם אתוסקים נאם ר״ת דאור׳ דרייני אייכו למי שרוצה מדיין ליתן אפי׳ ליב׳ אוחרן דאת הנותן וכתו שכתבו׳ לעיל קימן ר״ם ס״ב לא תשתכר לאלא בין מתנה לחוב מו אקרון אלא נראה דהתוספתא מיירי בשתם וכ״ב הב״ר פ״ג ב״ב בשם אבי״ו וכ״ל דלא ק״מ התוספתא דהא בפ׳מי שהים בשוו דף ג״ר ע״ב ערכין בש״ם למ״ר אור׳ דרייני׳ תרתיב יחלוקו ומשני תנאי היא כו׳ אם״ב התוספתא אתיא כמאן דאמר יחלוקו ואכן קו״ל אור׳ ואם כן אחוב כמי שיכא דאייך אור׳ אמרינן אור׳ מיהו יש לדקדק דאם אמרי׳ בש״ם פ״ג גבי שני יוסף בן שמעון שאלו אם ׳דאמש״ם ויוכל אלא בשיש אוכר בידו למתות לכל א׳ ואחר וכדלעיל מיתן מ״ם ס״ו ואם״ב ס״ב ירחו היורשים לכל א׳ וא׳ ולא יתנו כלום ובש״ל פי״ה מה׳זכיה תיר׳ דאפשר בשם דכיון דיש לאדם אוכר מאחר תשם אם׳משם ודאי דאמר אלא אייך לומר יחלוקו אמא״ב הכא דא״ל לאתכרר אלמי אחר ולכא אום אחר דאמר אמרי׳ אור׳ דרייני אב״ר ולא נסיר׳ לי אלא אייך לאחלק בזה אלא לענין אבע״ר כין יחלוקו לאורא דרייני׳ אבל לגבי יורשים נופיים אם בכך אם אבל אקו׳ יכולים לרחוה וכ״ב כ״ו ס״ב נס אשום לאריא בשם הרשב״א דבתורה אסור אייב לא׳אסן אין לא׳ אבם כלום אר אסניא רשים ויכולים היורשים לרחות לכל א׳כו׳ ואחיאו כ״ו לעיל ס״ם ס״ם אך אסרשב״א כתב אם דדוקא בשוב אבל בנותן אתנה לא אפני אסתקבל אתנה כיון אותף בנכסים אבל״ל ואילא זה ל״ב לי דאם בכל דוכאם אמרינן נם לגבי אתנה כל איכא דאיכא אעיקא אינו חוביא אהיורשים אלא נראה׳ . אלא כ״ל דאם דאמרינן בש״ם ופוסקים כאן אור׳ יכן בתוספת׳ יחלוקו אכל מיירי בשאין כאן יורשים או בשהיורשים רוצים לקיים ולימן או בשהכל׳אוכים כולאים ברשאם זה לזה אם לא אכי יכולים בשתא לרחות לכל א׳ ואמר כן ל״ל : מ אסרי כולא כו׳ל״ל סימן ס״ם ס״ם בסנ״ם ובתוספר״ס סימן ר״ם : מא יכולים

כט ° (שם בגמ״ם פי״ה דין ב׳) ש״מ שאמר נכסי לטוביה ומת ובא א׳ ששמו טוביה ואמר אני הוא נוטלן (ואפילו אם יש אוכים אחר ארשוי להשתתף בו אם אין מתחיכין לו ° (סור סת״ר) : ואם החזק שמו רב טוביה אינו נוטלן ואם היה הש״ם גם בו וקורא אותו בשמו נוטלן . באו ב׳ מהם לתבוע וכל אחד מהם החזק שמו טוביה אם היה אחד מהם ת״ח אם ת״ח קודם (אם״כ ידוע שדעתו יותר קרובה על סכיבו או קרובו אשמו כן) ° (סור סת״ו) אין בהם ת״ח והיה א׳ מהן (לא) שכן או קרוב הוא קודם היה א׳ שכן וא׳ קרוב אם שכן קודם שניהם קרובים או שניהם שכנים או שניהם ת״ח יעשו הריינים כמו שיראה להם ° (וע״ל פי׳ ר״מ) כל מי שדעתה נוטה שעל זה אמר נותנים לו וכן אם היו רבים :

כנ״ם ° (סור אם וכ״כ לעיל פי׳ קע״ה ס״ב) והמי שכן לאו בשכן בדר אלא מו אלא בשכן אבירו הרגיל אצלו בשם׳ ותתן והא דאומרין דעת אבותן שייכו דוקא בבותן לאם אתנה (לא) אבל אם אחר אשייב לאוביים מו וכאו אבים אוין יאלקו ביחד דהא ליכא אומדנא אם מאחר אשייב לאן ° (הר״ן פ׳ אכותב ומת״מ אם):

ל ש״מ שצוה ואמר אל תספרוהו אם אין אופרין אותו אמר אל תקברוהו מנכסיו אין שומעין לו אלא אופין את היורשים לקברו מנכסיו :

לא ° (סור את״ם בשם הרא״ם) מי שנתן אסמונו אתנות הרבה ושייר אעשר ליורשיו ע״ היורשים חייבים לקיבורו :

כנא מי שאמר אנה לפלוני בני ולא ירש ואנה לפלוני בני וירש ויש לו בנים׳ הרבה ואין לו רק אלו הב׳בנים אשני ירש הכל אם ואין לראשון רק אמנה שנתן לו ° (סור את״ם) .

לב עב (ת) שטרי צוואה העולים בערכאות של כותים כשרים :

לג ° (כ״ו ס״ם בשם רשב״א) מי שאמר נכסי לבני שמעון הזכרים אם יהיו לו ואם לא יהיו לו עב יהיו לבני נפתלי הזכרים ויורדו סיר בני נפתלי לנכסים ואחר פטירת המצוה היו בנים וכרים לשמעון עד לא זכו במתנה זו לא אלו ולא אלו אלא הנכסים חוזרים ליורש :

כנא

ובתשובת הרא״ם בתריך יותר וכתב דאין לתקשות ע״ז אמ״ם בשאנה כאומר אם תלד אשתי זכר כו׳ואם תלד נקב׳ כו׳ דאמרינן אף דקאמר לו אז ת״ת דעתו היה ב״כ אתאומים וכמ״ם בשפיף אלאלי וה היינו דוקא בשניהן בכיו אבן ותשו׳ דדעתו קרוב׳ אבל בכיו אשה״כ בשכולל בתנאו ג״כ אים אחר פד״ר : סג אין אמתינין לו דאמרינן אדקדקים נאמו ס״ת אשוא ברור לו אכוונתו היה אלין ולא אייש׳ לרמאי איקדים נאמו לכא דהא צריך לאיות אתתא אמא יבא אחרין ויבר אדעתו היה קרובים אלין יותר ויוציאו מידו וזה דומה לא״ם אשור ואמקבר בר״ם קל״ם בשנים דאנני אחרנא דאמרי׳ כל דאלים גבר ואתפס אכתבתי ע״ם : סד ת״ת קודם בגמרא יש אטמא אזום דאדם מצדיק מעשיו בשם׳ אים ומצוה יותר גדולה היא ליבנות ת״ת מנכסיו : סה אם אכן קודם אנאמר אוב אכן קרוב מאם רחוק : סו אלא בשכן אבירו כו׳ פי׳ ואפי׳ אינו דר אצלו כי אין כ״ת בדירה והא דקראה אכן אזום אשוכן ושורה אצלו בעניניו ע״ל בדין אנרנו׳ בסי׳ קע״ה בטור ובדברי אמקבר ס״ב בשם ג״כ קאמר אם אין אום אז׳ אנרן וא׳ אכן וא׳ קרוב דאכן אם קודם ואתו אם ולא כתבו אם הלי פירושא אבל בלמד בשתא דלאם אין אמפורש בכאן : סז ובאו אנים אוים בש״ם כתב ג״ל ובאו אנים אוים אמ״ם אלי נראה אין כוונת אמקבר בשם׳ אוים - אלי נראה אמרי׳ אדקדקים בשם בש״ם אוים אשמותיהן אוים דוא לא היה צריך לאימר דאשתא אמותיהן אוים דאדריכים לאיות אמותיהן אוים אלא ר״ל אבאו אניאם אוי׳ בכתב

אחת דבאה איכא לאימר כיון רבתורת איוב אומר ליתן אף אבאו וא״ן יתן גם לבני אקלקו אמ״ל דו״א אלא אמרי׳ אדקדקים בשם ודאי לו אייב בל אסך ובכ״ל : סח אאחר אסיה אייב לאן ר״ל אאחר אאומר ליתן אתמת אבוא אייב לאן ואין אנו יודעי׳ אם אייב לא״ו לאניאן כותבין לאניאן : סט אין אופדין אותו כו׳ ל״ דאין אופדין אשמא דאסור לאפוד אותו והטעם כי בהאסד אינו אלא אטוס בכוד דאמת וקרוביו והרי אקל בל בכודו ואנוס לקיים דברי אמת אבא״כ באמרו אלא יקברוהו דלאו בל כאיני׳ לאבא׳ יר את בכיו בל אצבור וכ״ם בלאמרו אייסידוהו אבלדקה וק״ל : ע היורשים אייבים לקברו אאן בתקום אביאן בנכסים אירשו אם אביאן עליהן וקוברים אותו אמלו : עא ואין לראשון כו׳ פי׳ ולא אמרי׳ אדאחר ואנה לאל׳ בני וירש ולא אחר אשם תנו אנה לאלו׳ והאחר ירש בכל ס״ם דאור אמ״ם לראשונה (דאן זה לא יטול אלא אנה דאשמא דאשני יטול הכל) ואחר אשאני לא יתדיף אראשון אלא בנאנה וירש בו אשני כ׳ורש אשלוא עם אחר יורשים אדומים לו קמ״ל דלא דא״כ אל״ל וירשו אלא אמרי׳ דאתו היה אשאני ירש אאיותר לבדו ואם דאונרך לומר אינו אינו אנה אי׳ בידו ר״ו עוו אשיו לאני בניו ואותן בוש לאת לאן ולא היו בכלל אמונו אב״ל אשור בשם אשו׳ אראש״ם : עב אטרי לוואה כו׳ ז״ל אאור בשם אשו׳ אראש״ם אתנת ס״ם בכל בכשיו ואם אפי׳ באמקנת בכשיו ואנוס אאמתא אתיה דלא בפי קנין (כמ״ם בפי׳ ר״ן) אדיבורא בעלמא קני ואטרא דאייב בעלמא הוא ובאר בשל ערכאות אבל אתנות אב״ם באמקנת׳ ולא בוה אאמתא אתיה ולא היה בו קנין או נאנה אבל באמירת אאטר ואטר (קנין) דידהו אאטא בעלמא הוא ° אבל נראה דבאתן הוא אין רגילין לא בדיני ישראל ולא בערכאות ס״ב לקנות בשם׳ לא באמר באמתנה דאטר קנין הייבו אבתוב בו אדי כתונה או אכתוב לך ואוטר אאטר ליד אלוקא או אמקבל ובוה אין אנו רגילין בוה אלא מקיימין אמקבל או אאתנה בא׳אמקבייני׳ דאייבא בבו ובותבין בשטר לראיי׳ אילבך בולן אטרין בשם״ב בע״ל ואקור דין זה אאטר קנין אל כותים אבולים ואטרי ראייה אלאן בטרים נאבאר בשור ובדברי אמקבר לעיל אי״ם פ״ם ובאי׳ קנ״ל כתב אבו׳ בא״ם בבו׳ בשם הרא״ם בלן דבאתנו לא היו בוהגים לקנות בשטר ואמקבר כתב אם בא״ קנ״ל אם״ג ג״ל אטרי דידן אטרי קנין אן בע״ל והוא אדברי הר״ן דבאתם אעמא כיון דהוכיר בשם ל״אכירה ס״ם ונראה דא״ם קיצר אמקבר בלן ולא אעתיק בל דברי אשו׳ הרא״ם בע״ל ולא כתב אלא אם אטרי בוואה אבולים בדיביאם ס״ב בטרים דוהו אמי לדידן בטר כיון דדבריו בכתובי׳ ובאמורים דאי ואטטר בוואה בותבי׳ אם״ב לראיי׳ בבלמא אמ״ב בטרי אתנת בדי ולא ° בע״ם דאעתיק בלן בל ל״אשו׳ הרא״ם דבאתן הוא אין קונין בטערות בלל ולעיל בסי׳ קנ״ל אם״ג אם׳ובת׳ דבאתן הוא קונים בטערות : עג יהיו לבני נפתלי פי׳ ואן בבר בעולם וז״ם אם״ב וירדו בני נפתלי בו׳ובני אמעון לא היו בעול׳ אטרי אמר אם יבין לן : עד לא זבו אמתנה זו בו׳ הרשב״א אביאן בשעתו וכתב ז״ל בני אמעון לא זבו דבא אין אדם אקנה לדאלבר׳ל ובני

נפתלי לא זבו דברי לא נתקיימו אתנאים אתנאים אטתנה

אטרי

סרי ים לסתפון מכסיו בכיס ואדם מתנה בדבר שלא בא לעולם (וכמ"ם בסור ומור"ם בסג"ס ס"ע לפיל סי' ר"ע ס"ק) והקרוב קרוב קודם יוכה בו מכח ירושה לא מכח הלוואה: אם שלא כ"כ המקבל יוכל לברר לו תקלה

מיום רוצים הבדים יכולים לעשות פ' ולא אמרי' כבר עשו הבדים שליחותן ותו אין לכם לכתוב ולקתום סבר אחר וכמ"ם בסור והמקבר לפיל סי' מ"ע סעיף ו':

מו יכולים לעשות אכל מיכן מפוייבים כו' דין זה כלמד מתשו' רמב"ן פי"ס"ג וכבר כתבו מור"ם ג"כ לפי"ס"ג ס"ג בסג"ס ומס לא כתב דתלוי ברצון הבדים גם כתב שם בא לב"ד מתוס דשם הבתיב מור"ם מתשו' רשב"א דפי' תתקע"ח וכמ"ם שם ס"ל אבל לשניהן שעם ג' מתוס דלאו לגוביינא קאי כמבואר בהריא בשני התשובות הכ"ל וק' דומו בלפי מ"ם בסור והמקבר בסימן רנ"ה סי' שכתב ז"ל גוה מתמת מיתה לתת מנה לסתפון ומת ומכרו סיורסי' כו' גובי' מהלקוחו' ואין סיורסים נתמנים לו פרעני כיון שבסר הלוואה יוצא מתמת ידם כו' ס"מ דקאי לגוביינ' ודוק' לומר דפליני דא"כ ס"ל לתור"ם לכתבם אהדדי וכל' פלונת' ויש לישב בדוחק ולומר דמ"ם בסור והמקבר בסי' רנ"ה דנוכין כו' אפי' מלקוחו' ואין סיורסי' כאתני' לומ' פרעני מיירי בשבוד' הבכ"מ בסייב לפלוני מנה דאז כותבין הבדי' בסר נמור וטורסין בו וכמ"ם שם בשבוב' הרמב"ן הכ"ל בסריא וכנני מתתיק לגוגו כאן בקיצו' ז"ל אם רצו הבדים לכתו' לזה זכותו בפני עצמו' ברשו' בידו לפי שאין בסר בלוה בסלר בערות דבלמה שינבו כו אלא דזכרן מתנת בלבד אלא יכפרו סיורסין לומר שלא נוה הבכ"מ כלום אבל אם אמרו פרעני כאמן ותדע דאם היה לו דין בסר לא היו הבדי' רשאי לכתום ולקתום דברי הבכ"מ אחרי מותו אחרי לא ניזה אותן כו' ומסיק דכן כת' הרא"ש וכת' עוד ז"ל והייכו דמ"ברך רבא לאבעי בשלבי נ"ם בכ"מ שהודה מהו צריך לומר כתובו כו' דאמר לא ידע רבא הא דאמר כגמר' נ' שבכנסו לבקר את הסולה רצו כותבין כו' אני' כותבין ואין מוסין דין אלא נ"ל ס"ע דכותבין מהוס לאין כתיבת הבדי' אלא כתיבן זכרון דברי' בעלמא' בכל הודאו' בכ"מ בכוב שהוא חייב בכתיבת' אותו הוא בסר גמו' לגבו' כו מסיורסי' ומתשובבדי' וא"י לומר פרעתי בלבד הוצרך רבא לשאול אם נ"ל כתובו בכריא דעלמא שהודה דנ"ל בכתובו כו' ע"ם שבכל ושילם דברים בלבו דבת' בכובבו' ובבשיבו' דבסר נוהא אינו עומד לגוביינ' ויכולין לומ' פליג פרעבוה א"ל בבסר הבבת' בכ' הודאת בכ"מ ועפ"ו נ"ל שבסי' רנ"ה מיירי הבסר והמקבר מבסר הודאה והדומה לו דוק' ומה מבשו' הרא"ש ויש קבת רמיה לוה מדדקדקו בלשתן ובאבו כיון שבסר בלוה בידו קראו בסר ולא בתם לוה ודו"ק ועמ"ש עוד מזה שם בסי' רכ"ה ולעיל בסי' מ"א ס"ג:

רנד א אינה צריכה קניין פי' בסבו ואסור לעשות בעלמא ק"ם בשבת מבוס מבקר ומתבר ובמ"ם הבן' ומתבר לעיל ס"ם קל"ה וס"ם רל"ה ובסור ס"ם סימן מל"ה כאן התירו כיון דהקנין בסור הו א שלא לצורך דבבי ס"מ בבחובים ומתורים דמי ובנדרינן הבי כרי לעיים דשתו דס"מ הכ"ל סמ"ם:

רנה א אם אמר תנו נאמנין - ומיירי בדליב' הבבא דבריעים אמר שלמר תנו ובמ"ם לא מן פעיף ה' וכן מבתב בהגבת אבני מבוס בבא בתרא מא"ז - ועיין בתשובות מהר"ם אלשיך סי' י': ב לפיכך אם אמ' כו' עיין בתשו' מבי"ם ס"ב סי' ס"מזבב': ג דרך הורגה - כן דעת הרמב"ם בהסבי דרך הורגה אפי' בלא אמירת אתם עדי בבשבוכה בפי' ס"ל בעוף ל"ר דבפי גם לבהרמ"ם מיוהה בפני בתובב כו' בכ"ל בת"ע ס"ק ג' וכן כתב עוד בבס"ק ס"ו ובכריו לא בפירון ומומר דברי עבמו מבתב לעיל סי' ס"ע ס"ק ל"ב ומ"ק ת' דבבוהם לפני בתוב' מ"ב דרך הורגה להרמב"ם וכן מוכח בסור סימן ס"ה סעיף י"ח להרמב"ם גם דברי הב"ח ס"ם זה לעיל סימן ס"ה ובכר הארכתי בזה לעיל סימן ס"ה סעיף י"ד ס"ק ל"ג ע"ש:

ד ולא

מ יכולים לעשות - מיין בבמ"ם ס"ק ע"ב בר בבסרים הבס"ם מאיר לא' כו' ובכ"ת דחא זה ס"ם ומיר' דרמב"ן ורשב"א מיירי כבעדי' מעבמן בתב חאיי' לתוכבת או לאחר מיתה מבא"כ הרא"ם מיירי בשם ס"ת מבוגן בעבמן בום לכתוב לתקנת לו בבסר וכתבו בל' בוגאה ע"ם בלורך והרין עתודו"ק בל' הרמב"ן שבתב אם רבו הבריס כו' וק"ל:

רנד א אני' בשבת ואסור לעשות בעלמא ק"ם בשבת מבוס מקר ומתבר ובמ"ם הבן' ומתבר לעיל ס"ם קל"ה וס"ם רל"ה ובסור ס"ם סימן מל"ה כאן התירו כיון דהקנין בסור הו א שלא לצורך דבבי ס"מ בבחובים ומתורים דמי ובנדרינן הבי כרי לעיים דשתו דס"מ הכ"ל סמ"ם:

רנה א אם אמר תנו נאמנין - ומיירי בדליב' הבבא דבריעים אמר שלמר תנו ובמ"ם לא מן פעיף ה' וכן מבתב בהגבת אבני מבוס בבא בתרא מא"ז - ועיין בתשובות מהר"ם אלשיך סי' י': ב לפיכך אם אמ' כו' עיין בתשו' מבי"ם ס"ב סי' ס"מזבב': ג דרך הורגה - כן דעת הרמב"ם בהסבי דרך הורגה אפי' בלא אמירת אתם עדי בבשבוכה בפי' ס"ל בעוף ל"ר דבבי גם לבהרמ"ם מיוהה בפני בתובב כו' בכ"ל בת"ע ס"ק ג' וכן כתב עוד בבס"ק ס"ו ובכריו לא בפירון ומומר דברי עבמו מבתב לעיל סי' ס"ע ס"ק ל"ב ומ"ק ת' דבבוהם לפני בתוב' מ"ב דרך הורגה להרמב"ם וכן מוכח בסור סימן ס"ה סעיף י"ח להרמב"ם גם דברי הב"ח ס"ם זה לעיל סימן ס"ה ובכר הארכתי בזה לעיל סימן ס"ה סעיף י"ד ס"ק ל"ג ע"ש:

רנד דין שכיב מרע שביקש שיעשו קניין במתנות ובו סעיף אחד

א אע"פ שמתנות ש"מ [ג] אינה צריכה קניין אם בקש שיקנו ממנו קונים [ד] (ג) אפי' בשבת שזה הקניין אינו צריך [ה] (סור ס"ג בסס"מכ"ם) וי"א שאפי' אם יש נפקות' בקנין כגון שכותב כל נכסיו ומפר' שלא יחזור בו אם יעמוד [ו] קונים בשבת [ז] (סור בסס בסס הרא"ם):

סנס [ח] (רשב"ם פרק מ"ם) וי"ל דאפילו מתנה במקלת דצריכה קניין אע"פ שבראה שאינו נותן מדאגת מיתה [ט] הוא (נותן) כלום אפילו בכל קונים מתנו בשבת וי"ק כוס: [י] (סור בסס בסס הרא"ם):

רנה שכיב מרע שאמר ישלי מנה ביד פלוני אושל פלוני בידיו בו סעיפים

א שכיב מרע שאומר [א] יש לי מנה ביד פלוני כותבין הערים כך וכך צוה פלוני אף ע"פ שאין יודעים אם אמת הוא אומר לפיכך כשבאים יורשיו לגבות צריכים להביא ראייה:

ב [ב] (ג' רמב"ם פ"ו מזכיים דין ג') שכיב מרע שאמר מנה לפלוני בידי [ג] אם אמר תנו נותנין לא אמר תנו אין נותנין שמא לא אמר מנה יש לו לפלוני בידי אלא כדי שלא יאנחו על יורשיו שיש להם מעון [ד] לפיכך אם אמר זה [ה] (ג) דרך הוראה

ולא

סנס [ח] (רשב"ם) מי שנתן לחבירו לדור בבית ג' מבתים שלו וכתב שהמקבל יוכל לברר מיום בית ג' מבתים הן מבתים הן מבתים הבליבו' יוכל לברר לו אף מבתי' הלמלעים עה שלא כתב לו כן רק ל"יפו' כאו אם כתבו הבדים כל הלוואה ביחד וכא ג' מתקבלי מתבות ובקש שיבתבו לו לוואתו לבד עד אם רוצים הבדים עד (מא) יכולין לעשות אכל מיכן מפוייבים ואם רוצים מעידים לפני ב"ד והן מברבמין זכותו [ט] (רמב"ן פ"ב כפול לפיל סימן מ"ם ס"ג):

רנד דין שכיב מרע שביקש שיעשו קניין במתנות ובו סעיף אחד

א אע"פ שמתנות ש"מ [ג] אינה צריכה קניין אם בקש שיקנו ממנו קונים [ד] (ג) אפי' בשבת שזה הקניין אינו צריך [ה] (סור ס"ג בסס בסס הרא"ם) וי"א שאפי' אם יש נפקות' בקנין כגון שכותב כל נכסיו ומפר' שלא יחזור בו אם יעמוד [ו] קונים בשבת [ז] (סור בסס בסס הרא"ם):

סנס [ח] (רשב"ם פרק מ"ם) וי"ל דאפילו מתנה במקלת דצריכה קניין אע"פ שבראה שאינו נותן מדאגת מיתה [ט] הוא (נותן) כלום אפילו בכל קונים מתנו בשבת וי"ק כוס: [י] (סור בסס בסס הרא"ם):

רנה שכיב מרע שאמר ישלי מנה ביד פלוני אושל פלוני בידיו בו סעיפים

א שכיב מרע שאומר [א] יש לי מנה ביד פלוני כותבין הערים כך וכך צוה פלוני אף ע"פ שאין יודעים אם אמת הוא אומר לפיכך כשבאים יורשיו לגבות צריכים להביא ראייה:

ב [ב] (ג' רמב"ם פ"ו מזכיים דין ג') שכיב מרע שאמר מנה לפלוני בידי [ג] אם אמר תנו נותנין לא אמר תנו אין נותנין שמא לא אמר מנה יש לו לפלוני בידי אלא כדי שלא יאנחו על יורשיו שיש להם מעון [ד] לפיכך אם אמר זה [ה] (ג) דרך הוראה

ולא

ל ולא אמרינן עכי הא כו׳ עיין בתשו׳ן לב סבר נ׳ סימן ס״ה ס״ה ועיין ס״ס לעיל סימן ס״ה סעיף י״ז ס״ק י״ד כזה שסעיף הוא ל׳ הרא״ש פ״ז מס׳ ערכין • ול׳ סעיר פוסן המקרים כל נכסיו כו׳ כל דהוה דינו דאמרינ׳ תוך כדי דבור אינו יכול לחזור בו כו׳ והסיב עליו בסמ״ע ש״ק י״ד דסמ״ל בכל המורם מ״ך כדי דבור ברבור דמי נר מע״ס ומגדיף בעקרים ומגרש • ובחמת נגמס״ס מער מ״ב ס״ל ומביאו ג״י מסמע שסמ״ס מכתב ויש מחברים דסמ״ל דאמר אחזר ואמר שיש לבלוני אוה כיני אסמ״ס מעקרים תוך כדי דבור פורס עו״ו כ״ב פרמב״ם ז״ל בפ״ז מס׳ ערכין אין אדם כו׳ ע״כ וכן מבאתי בתרה״ס בעופים מכתב לסריג כדברי מרי׳ פוסן ז״ל בדים פרק ס״ו, מס׳ מעם׳ הקרבנו׳ אע״פ אחזר בו אפי׳ ולדה אלמים אסלן יחזרם בעקרים ואפילו תוך כדי דבור שב״ל ובתב״ס מהנס״ס ז״ל אע״פ אחזר בו תוך כדי דבור כו׳ מיתרת דבר אפשר אע״פ שכיבר מעריתין ע״כ ע״כ עור פרמב״ם סוף פ״ב מס׳ תרומה ז״ל אע״פ אחזר בתוך כדי דבור אין מוסיפין אלא ל׳ראמון והרי פוסף תמורת עולה בלבד עכ״ל וכתב סכ״ם מס ג״ב אוף הפרק כיצד מעריתין מהנס וס״ס מס • וכ״ב עור פרמב״ם בפ׳ המהנה מתמורת ע״כיבר מעריתין ז״ל ואמר ר׳יוסי פרי זו אלמים ואמ״ב נמלך ואחזר ולדה עולה ואע״פ אמוסר בו תוך כדי דבור אין מוסיפין אלא על דבר פרמאון לפי שהקדר בדיבור תוך כדי דבור כדבור דמי זולתי בעקרים ואיתר ומגרש ומוכר ע״פ ומקרים ומגרש ואיתר פרי בתבאר בשקוס פוס ובסוף בדרים מוכיחו תגדף ומוכר ע״פ ומקרים ומגרש כו׳ ואלבם כר׳יוסי ע״כ ל׳ וכ״ב הגרסנורס מס ז״ל אחלן כו׳ פרי זו אלמים אע״פ אסור בו אסור בו תוך כדי דבור ואחר ולדה שולם אפוס דקי״ל תוך כדי דבור כדבור דמי תוך אתקרים ואיתר ומגרש ומוכר ע״פ ומקרים ומגרש בנסכן מסס אין המזרם מוגלת נסן אפי׳ אחזר בו תוך כדי דבור ואלבם כדברי יוסי ע״ל ובראם שבתבו כן אפוס ראמרי׳ בפ״ס בתמורה ע״כיבר אתר אין סוף רק כ״ם נאלך קציפה ולדה אלמים אבל כל אתת דבתי מיתלך אחר רב אפשר לא בלדבה אלא אמר בתוך כדי דבור אפו דתמא תוך כדי דבור כדבור דמי קי״ל ע״כ ובתתור׳ אמי קתני אפשר בתמתי׳ נאמר ע״כ בס בתמור׳ אמרינן

מכי ואסבו אם אדם בעפא אתרן דקרבים ואתמורה אאני אפאר רבנים :

אבן בתבו אפוס׳ בתבאות ע׳אמורה רק ע״פ ריש ע״כ דבקרים אפילו תוך כדי דבו״ע״ל לחזור דאמירים לבנות בארה ואמרינן בפרק בתרא דבדרים ולבלבת תוך כ״ר כדבור דמי תוך אתבר״ף וע״פ ומקרם ומגרש ובבי תתורם אחרי׳ בפרק כיצד מעריתין דבנתלך אפי׳ר׳יוסי מוד׳ דתוך כ״ר פ״ו תמורה עולה ולבלים ע״כ ובביאם אבבל אוס׳ י״ם בתבאות אם : אבן אתאבי אפר אל הרמב״ם והגרסנורס ואבבאם אפ״ם ערוך פרק אמרוה (דף מ״ב ע״ב) דאליבי אתם רבבן ור׳יוסי בני ערות וקאחר אחם בם״ם אלא בתוך כ״ר כדבור דמי ורבי יוסי אבר תוך כ״ר כדבור דמי ואבור ר׳יוסי תוך כדי דבור כדבור דמי ואתבן אבי זו אמורת עולם ונאלך ואחר אתורת אלמים אבי זו אמורת עולם ואינן בם בנאלך אביאם ואחר רב אפא נאלך בתוך כ״ר אקאבינן אמרי אבי אמר תלמיד לרב ואר כדי אאלת אלמיד אבי לית ליה לר׳יוסי כדי אאלת אלמיד לרב אלום אלין רבי דבבים כדי אבילה רב לאלמיד אלום אלין אים ליה ע״ב (ואיין בתוס׳אם ד״ה כי לית ליה אבתבו ואבן קי״ל אבריתא דעזיר דתוך כ״ר הוי אלם אינות ע״ב) כדי לסריג אבקרם ואיתר דינו דאבר דברים דאם ערוך אבתם לבדות ואתבי דתרי תוך כ״ר הוו ואיינו דאמרינן בסוף שדרים דף ע״ז ע״ב תוך כ״ר כדבור דמי מר׳ אמבריף ומוכר ע״פ ומקרם ומגרש אמאם בא בעלאת לא ואבי מוכא אמי אלסריג אבתוס׳ערוך יש נוהלין אוף דף קכ״ם ובבי׳ אם ובבאר״ן אוף בדרים אבקאו אמתי לא אבביב בע״ים נוהלין דק ע״ם וקדושין ואתרבו דאנדף אבבלל ע״ם ומגרש אבבלל אקרם דאתקם יביאם לסויב אלמא דבאאר אילי לא ואוא אבוס : ואלבר אם אמתי אתם אל הרמב״ם ובראבורס ובבאם ואתו׳ דאבבאות ואבאם׳ יש אם אבי אתם אל אלסריג אל הרמב״ם בשבי אקומות בבלבות אתבאם אבקרבנות ובבא אתמורה בוא ובן אל אאום׳ י״ם ואאר אבבבי אבבאם אלא אבבבי אבוא כלל • ובאאבבו אמריאם ואין אאאב דאאחתים לבולם אם״ם דאמרוהם אכ״ל אבאבתי וכ״ל לבתין דינ׳אקרם כאאר דבבים בן כ״ל בבור : ו אאא יבאו

קבוניא אל אאקרם כו׳ לפי אראיתי כאם אבבוכות בבו׳בעבין זא ובם יתבארו אבבלל דבבי כאם אבוסי דינים אל בן בריך לבאר אבבבים אל בבבן :

מקור דין זה אוא אתאי דבבאסינן בבא״ם ס״ם ג״ם (דף קמ״ד ע״ב) אמר רב אוכא אבא״ם אאקרים כל נכסיו ואמר אתם לפ״ביבי בלאמן אזקה אין אר׳אוסא

קבוניא אל אאקרם • ואתאתם דוקא ס״ם אבל בבבריא אייאינן ואבי אאבי׳ בערבין ע׳אוס ביאוזמים (דף כ״ב ע״ב) דוקא בא״ם דאין אבם אוס׳ אלא לו (פירש״י דלמיתם קאי ולאבבים אבבל אמר לא יאמא) אבל בבבריא אם אוסא קבוניא אל אאקרם ואבי אבבי׳ אבבבי׳ אבבבים בבבבים אבבבים (דף מ״ב ע״ב) ואוכם אתם לסריג דאבי קי״ל דבבריא אייאינן דאא אבוקאיב׳אתם אתבי׳דבא לבבבי אבבבבים אבבבבים אבבבים (דף מ״ב ע״ב) ואבבבבים אבבבבים אבבבבים א

ולפי מ"ש הסקדש ע"ר נחי יש לו פירש ל"ל דס"ל דרש פוגל דס"מ נאמן וברש מינו נאמן כמ"ש נתפוב"ר נבלבל מ"ס"ו דף כ"ל ע"ב) דמיירי בסיג בלא מיתבל עלה ובלה ברוגה ומשני מתרי בתרוגה ניד כאן עסקינן דלא מני מיתבל עלה - אלא מסתבר לומר דסלבי תרוגה דפא הקדש מתיר מתרוגה לענין סלה - ומ"כ כיון דתרוגה ניד כאן לא מני מיתבל עלה כ"ש בסקדש ניד נזכר וכ"פ פסור ומסתבר ניד"ר פי"ר כ"מ סעיף ו' מבורר דיקא מ"ל לאוור בו אא"כ בסלל לחכם והתיר לו ואם סגים ליד הבנאי מינו יכול לבסל עליו : ואין לסקשות אמאי כשאמר ליד נזכר מינו יכול לבסל עליו הא אמירתו לגבוה כמכירה לבריות דאי ומשמע דכמכירה ממש דמי וכרגרסינן בע"ק דקדושין (סוף דף כ"ח) כיצד אמירתו לגבוה כמכירתו לבריות פאומר טור זה עולה בית זה הקדש אמי"כמוף הטולם קנה ונבריות לא קנה עד שימסוך ויחזיק וא"כ כיון דקנה ליה קנין גמור וחזי לאמירו ופא"ס יכול לבסל עליו א"כ כשאמרו כמי - הא לא מילתא היא דבסיים מכיה נחנו"ר נבלבל מיתן מ"ו דף כ"ע דהרי הרבב"ם מתחו ז"ל ותרש לך עוד דאמרים לגבוה מינם כמכירה ממש ליד נזכר דהא קי"ל כ"ש דאמרי יש בלא בסקדש ואלו המקדיש ומסר ליד נזכר טוב אי ליבסל עליה ובעמת רבה יש לא אמין זה מקומו אלא ודאי איש סלה לסקדש א"מ אלא אמרו כמכירה ממש אלא לענין קנין כלבר לבריות אמכירה נוחרת בסקר כמו בנוחרת מכירה מו המחיבה בבריות כו' דדוקא כי נימא דא"ל כמסור ממש ליד נזכר הוא דאמרינן דאין סלה אבל אי לא אמרינן אלא כמכירה לבריות דמיינו קנינים של בריות פעיר מיבא לאיחר יש סלה אב"ל וכ"ל בסע"דדוק' בלמירה לגבוה נמי ע"ד דמי כקנין גמור מ"מ כיון דלא קנה אלא מכר אמכירה אמתי דבור ומבטל דבור דגלי לן קרא דיש סלה בבריות דלא יהל דברו הוא מינו מוחל אבל אחרים מוחלין לו אבל בשאמרו לגזר אחרי"ל מיר"מבטל דלא יהא כח בבריות אחוד מכח הקדש דהא בבריות נוחא כשמיבה מו לא מהני סלה וא"כ בסקדש כמי כיון שאמרו ליד הנזכר הרי קנהו בסקדש בחמיבה ובשיבה דלא אתי דבור ומבטל המיבה דהא בבריות כמי אין לאחר המיבה כלום ולע"ז א"ה מיבא דקנהו בסקדש בקנין תליאין לו אלא בקנינים מד

לא אהני סלה דלא נרע כח הקדש מכח בריות כן כ"ל ברור :

ונראה סלוה כיון הרמב"ן בעבר אבלמחות שכחב וז"ל לעני דתתי לינה לא בא"מ בסקדש מעכשיו לו בסקדש ובעשה ב"מ ונהוא בסקדישן נמי ע"ד רבים כו' ר"ל כתם שכחב בסקדש מעכשיו כרין מתנ' ברש בקנין ורו"ק : ועוד כלבע"ר וכ"כ הרמב"ן נוטים בא"המלמחות בס"ם בא בשום דמיירי בשאמר מכה זה לו עלו"הוא בקרון דאם לא כן היאך נעבר מן בסקדש בעל פה בלא שטר ע"ם כלומר דאפילו יהיו דברים אחת מ"מ הא אין תלוה עם בוגם רק מן הירבר"ו אלא מן לקוחות לו מקבלי מתנה וסקרש ויעיין לקמן מ"ם לדעת הרי"ף וא"כ אפילו אית ליה תנו דאי נמי מיתבל אם היה ברש מינו נאמן דמוקה כל מה שהוא אחת יד הארם הוא אלו תנו בתקים מוקה כי אפי לא אמרינן וכן בנאמתי לעיל מיתן כ"ם ס"ס ק"ו בשם הרמב"ם וה"הרב"ם ובמתניר וכרמב"ן נוטים דשאומר בשאמר מכה זה לו אינו נאמן אפי"ים לו תנו אסיה יכול ליתנם לו וכל מה שתחת יד הארם בתוקה שהוא אלו ואין אומרים תנו בתוקה מוקה ע"ם ואיינו מתם כמו אם כך דהכא - וכ"ל הרמב"ם והרמב"ן ובכ"ל מוחים לה לריבא אלא שכתבנו כן

לפי הרבוכם לפרש דרב הונא מיירי נמי בלוקח ורו"ק :

ובהכי ניחא נמי מה שהקשו התוספות והרמב"ן ושאר פוסקי דתפשוט מדרב הונא דא"מ בסקדש בכסיו מ"י לאוור אי יכול לאוור בו ב"ל לאיתר דאין הרש עושה קנינא על הקדש הא בלא אבי נאמן אחרי היא יכול לאוור בו ותרבו דמיירי בסקדש בשהוא ברש ובאמת תירוץ זה דוחק כמ"ש נחמ"ר נבלבל מיתן מ"ו בשם תוס"הרא"ש דליתא לאפי פירוש' מדקאמר א"מ בסקדש כל בכסיו בשאמר בסקדש בשהוא ברש ונם מה שתיר' הרב"ם שם דמיירי שאמרם ליד הנזכר הוא דוחק קצת ונם הקשיתי עליו לקמן מסוגיא הש"ם דערכין ע"הוא פיתוחים דאפי פולמא ליבא דרב הונא מלינא דאתני' פרק הוא פיתוחים ע"ב אבל לפי מ"ם ניחא דכיון דאתני' בירו של בקרן קחור אף על גב דיכול לאוור אבל מקום בשאת מים אינו מוחר אלא דאית ליה תנו מיכול לאוור ואני בלוקח נמי אם אמרינן וכ"מ כן נלבע"ר נבור :

ועוד כתבתי לקמן שתיבוק זה דרב הונא מיירי בקרון נראה יותר נכון ע"ב :

וראיתי נרמב"ם ע"ו הא"ערכין דין י"ו שכחב וז"ל אחקרי כל בכסיו ואמר כך נרש את שאתו ובנתם כתובתה אין הפורה מיד הקדש אינו בוטה עד שיירבה הבאם אמא קנוגא שאו אל הקדש ואין אומרים אלו רבה הוא אומר בשעות הקדשתי ויאבל על הקדשו לאכם ויאוור לו וכן אין נאמן לומר אחר שקדשו אבל אפילו אית ליה תנו דאי נמי הוא שאם יעשו קנוגא על הקדש כו' עכ"ל ובכם לפי הרבוי אמי דברי רב הונא בשאו"מ נאמן מעשה דאוקם דאין אדם עושה קנוגא על הקדש בשעת מיתה אבל ברש עושה אע"פ שיכול לבטל על הקדשו מעשה הבריאה ליה דאפילו בהר הבחקדש ונרש את שאתו חייבין לקנוגא אף על פי שיכול לבטל על הקדשו ואיינו שפסק כר'שלעזר בתחילת כ"ל בבר אחת הש"ן עליו בא"ה דאמרינן בבאם אין אומרים אלו רבה אין אומרים אלו רבה כו' מ"מ הרמב"ם ז"ל אולם עליו ואר"ן ז"ל אחה עליו אלא מיר' בסוגן עיין בע"אלבבה ניחוטים ורבים אחרים ז"ל אולקים עליו ע"כ) : אך מה דכתב הר"ן וז"ל ואפשר דאחר לו אדרב הונא ואחר מנה לבלוני בירי נאמן חוקה אין אדם עושה קנוגא על הקדש ואחת אחת

דאחתם - אמי אומר שכל זה הוא לפי תחילת הר"ן ולפי מ"ש הר"ן ואפשר שאם כליבא אם לא לבייני קבין דאם בא"ם נוגא הדר לנמרי בחזקנא תלינא אחת דקאמר אחת (פ"הוא פיתוחים יש דף כ"ב ע"ב) אלא הכא בשאלה דסקר' אחאלנא ואחנא (בבאות דאבאלה עליבי וכן פירש"ר אם) אחקדש בכסיו ואיתה עליו כתובת אשה רבי שלעזר אומר כשהוא אנרש ידו אבאם ר"יהושע אומר אינו בריך ואחר ר' אלעזר ב"ר שמעון אן הן דברי ב"ש הן הן דברי ב"ה אב"ש אומרים אקדש אעות הקדש וב"ה אומרים הקד אמנו אינו הקדש ע"כ ואב"כ תימה רבי כיון דבש"ם נוגא אחנא דבשאלה דקדש עליבי ור'שלעזר בש"ם ורבש דיוסף בש"ם ומייתי בש"ם פרייתא אהא דתניא בפרק אבי מיצעא אבל אם לבטל אבל בריאת מעות (דבשיטה דבל אבלא ואבש דליבא דקמא אתא הייבו אקחי דמייתי אש"ם אבריתא אבל לבחר דמייתי אבריתא מיצעא אבל לבחר לבריות אבריתא מעות ואיינו דקאמר בש"ם אתא אלא אבא בשאלה דאקדש בעל אבריתא ואתנא אי' אבל אם אינו בבריתא אבל אבל אבל

לדוקא כש"מ הם נברים מיישבין לקנוניא ואי מסם לא מריש דנורה בעלמא קיל ליה מקי מסלה ומ"ם מיישבין אבל מעשה קשה דנרוסין לא מביר כיון דמעשר נשאלה ומ"ם לא מיים ר"יהוסף ער כאן לאונו - אף אנם המוס' ע"סוס מיתומים סוף רף כ"ב נגם נרף כ"ג כתבו סברא זו דלקנוניא דנירוסין לא מיישבין כאיש מיתר בשאלה אבל לקנוניא וזוטרתי מיישבין מ כל מקום לא

(ז) קנוניא על ההקדש ואפילו היה שטר ביד בעל חוב אינו גובה ע"פ הוראתו אלא כדרך שגובה כל בעל חוב כמה דברים אמורים בבריא (מ) אבל חולי שהקדיש כל נכסיו ואמר יש בשעה שהקדיש מנה לפלוני בירי נאמן : שאין

בעוד עסוקי' בשותו ענין וכשיש מ"ם ומס אחר שהקדים יהיה פירושו לאח"שכב' עסקי מעותו ענין והוא דוק' . ומיירי דהקדיש בחופן שא"י לעזור בו אף עפר דאל"כ ק' הא ק"ל כל שאשתמש יכול לעזור בו אף קודם שעמד ים כש בידו לעזור בזה ולתנו לאחר ובהקדש נ"כ עזור בו אם שאמר לדעת המסבר לעיל ס' ר"ן פ"ש ע"ם ופ"ר : יב ומס

לדוקא כש"מ הם נברים מיישבין לקנוניא ואי מסם לא מריש דנורה בעלמא קיל ליה מקי מסלה ומ"ם מיישבין אבל מעשה קשה דנרוסין לא מביר כיון דמעשר נשאלה ומ"ם לא מיים ר"יהוסף ער כאן לאונו - אף אנם המוס' ע"סוס מיתומים סוף רף כ"ב נגם נרף כ"ג כתבו סברא זו דלקנוניא דנירוסין לא מיישבין כאיש מיתר בשאלה אבל לקנוניא וזוטרתי מיישבין מ כל מקום לא כמירא לי ולא מעשה שהקדש בכסף מחנם ע"ז מהלכות ערכין על הר"ן וז"ל ואפי' אומר אם אתן לך מנה אינו נדחה אלא אם אתן לך מנה אינו נדחה אלא אם אתן לך מנה אינו נדחה אלא

והרמב"ן כתב גם במלחמות שם הי"ל כתב כעין המאור גם זו טעות כ"ב ותמה על עכמ"ל שלא כתבו תכו מיאל נותכין לגבות מן המשועבדים בלא שטר מקויים כו' אחר הכותב ותתם על עצמן אף בשטר מקוי' מיאל נוהג בלא שבועה שהא פרוש פוא ומה ראית לחוש לזרוף ולא לחוש לעריעון ואדרבא מיפכא מסתבר' וכשם שאמרו אין נפרעין בלא קיום שטר כך אמרו אין נפרעין מן המשועבדים בלא שבועה ואפי' התם עליו מקוי' כראשה שאול בן אותה מרים (בב"מ כותב) אלא כולו ונמתן על דברי רבינו מגדול ז"ל שכל מורה הוראה נמורה בחוב קיים בשטר וכיון שאין לחוש לקנוטיא על ככמי הקדם כאמן פוא לגמרי ומקיימין בשטר מקוי ולא עוד אלא כאמן לומר מלוה בשטר יש לו לבלוני עלי מזמן פלוני וגו' וה"כ לבטיל ראייה וכן אם פוה בשקרון ואחר תכו נותנין מכ"ל וכ"כ בחידושיו ס"ג ז"ל וה"ם הרב ז"ל בשלבו דבשם דרב פוגא בשקרים כל ככמיו אי פוה בירים שטר דלא מקוים ואחר תכו נותנין יעה כתב דהא כי אינא בירים שטר מקוי' כמי לא נבי מהקדם אלא בשבועה וכשמא דאמר תכו קיימים לגמרי ומקיל אלא שבועה משה"כ נבי מאר לקוחו' פשוט שאין אדם עושה קנוני' על ככמי הקדם בלא שבועה ואחר תכו נותנין אמר וס"ה מיכ' דליה' שטרא בירים ואחר תכו נותנין ומה מלוה ע"ה פוגא בשבועה הן המשועבדין ובראה שכך פוגא דאע"ג דלא הקם שטרא בירים אלא ס"ה פוגא שבועה ואחר ים לבלוני עלי מהם בשטר תכו אותו לו נותנין דאיתו דאחר קושטא קאחר ולא מהקר והרי פוגא כמי שהוכי' מלוה לבטיכו שטר מקוים הא אחרת ס"מ לא מהקר ס"כ בחוה בתם בתם קדמון אדנקרא ומהקים ירין אותו לזכות עכ"ל ומביאו ככפ מהנה ס"ו' תמ' ערבין בקנה - ואמי תתם על כל הנו לו' הכ"ל מה ראו על ככם לתמוה על דברי הרי"ף מכ"ל ואיך אולא על דעתם לוחר רתנו לא מהני לבקים הא לדברי הרי"ף עמו בדרוים ומוכרחים בס"ם פתם בס"ם ע"ב - דגרס' פתם שאר רב פוגא ס"מ שבקרים כל ככמיו ואומר מהם לבלוני בירי כאמן אלמא פרס קנוניא על הקדם מתקיים לא אמר תנו נותנין אלמא פרס לבלוני בירי אמר תנו לא אמר תנו אין נותנין אלמא פרס עשוי אלא לבטיכ לא בטיכ לא הנו הבא בשטר אלא לבטיכ אלא אמר תנו אין נותנין אלמא פרס לבלוני בירי אמר תנו אלא אינא בירי אמר תנו אלא אינא בירי אמר תנו אלא אינא

מוסף ולא לו וכדקאמר בפ"ם בערכין ובסביעית וכמ"ם וכל זה ברור וכיון וכן הוכח דעת הסור ורמ"ן והמגורש והכלי מ"ע שבנאתי לעיל שכולם כתבו שמתנת חכם לפלוני בירי נותנים מן המקרש וכן ביקר : ומחוך כל מה שכתבתי נתבאר שדברי הרשב"ם והמחבר בכל הסעיף זה ס"ג ליתבנו לדיוקא ולכן מכתיב מרינים שעולים תכל ע"ם בפ"ו • והוא

המקדיש

בכסיו תוך כדי דבור יכול למחור בו ואחר כדי דבור אינו יכול למחור בו מרין הקרים בזה בספר דברים לפיכך מי שמקרים בכסיו ואחר כך אחר חכם של קרון יש לפלוני בירי אינו נאמן ואפי' הוא אחת חלוש על פס אינו בוחש מן המשכנרין ואם אחר מסר מים לו עלי קורס שמקרשתי ובאחר נאמן מסרי אלו רגם מים יכול ליטול על מקרשו (וכן מי שמקרים בכסיו ונרם אח"כ את מתתו אין כרין להרים מנאם אח"כ מקרישו ע"ר רבי' אמרין מוחסים לקנוניא שהרי יכול ליטול על מקרשו) ואם מקרים על דעת רבים או מסר בכסיו ליר הנזכר או הקנה לשקרם בחליפין או מסר קניניה בעינן אמינו יכול ליטול על הקרשו אינו נאמן ואפי' יש לזה מסר שקרים אינו נאמן בסודאתו וכריך זה ליסבע על מסרו לסרוף מן המקרם • בר"ם בברית אבל מביב מרע שאחר חכם לפלוני בירי ואפילו הקרים בשטות ברית ואפילו מסר בכסיו ליר מנזכר נאמן מחוקם אין ס"ת עושם קנוני' על המקרם אמין אדם חוסם ולא לו מסרי נושם לאות ובין מים לזה מסר ואינו שקרים או אמין לזה מסר הלל נאמן בכל אם שיאמר בבר המקרם ואינו נאמן בבר לקיומות או בעלי חובו' אחרים ואפילו אחר מתם מכח לפלוני בירי ולאי כוונתו מכח שקרון בחופן מינב' מן המקרם כיון שאחר כן אחר מקרים כל בכסיו וכל זה דווקא בשטות בעינן אמין יכולין לומר שאחר כן אלא לבסבים את שלחו או בגיו בגון שאחר מתנו או שאחר ירך הוראה נחוצה וכן בשם מסר שקרייס כין מסר הלוחה או מסר שקרון אף אלא אחר מתנו בזה בלא בנוסח מתנו בוחאתו דכיון מים מסר שקרייס ואפי' לא אחר אלא להבסבים וכן אם אומר אני לזה מכח על אם ואפי' רוצה לישאל על המקרם כרי לפרוש לזה אתירין לו בירו אפילו הקרים ע"ר רבים מפרים' בעל חוב מכחו הוא ונאמן המבים מרע לומר שמוחה כן אמוחה אמין מבים מרע עושם קנוניא על המקרם וכשיתיר נותנין לזה חוכו ואין מחרים אחת אמם אלא להבסבים מבין אמתיר בירו אל מכח לפרוש לזה הרי הוא חוראה נחוצה • וכל זה בסירות דוקא אלא בפרע זה אחר בוחאתו אל המבים מרע אמם לא כן שאינן לשקרם אחת פרע אחר כך : ם אמין מרם עושם ערחם כו' מיין בתחו' חס"ר יוסף מראני שיחן קי"ו : ו אחר מכח כו' כן הוא דעת הרחב"ם והרח"ם בסור וכ"ם בהגהות אסר"י אוף כ"כ אחרי"ם אבל הסור כתב דאמת מרא בראב"ר ור"ר יסחים דבכל ענין נאמנין וכן דעת הרשב"א ומביאו הרב אחגיר ע"י אחלכות וכיים ע"ם ואם הרב אחגיר אם אחרת הרב ן' אנ"ם אחבים אלא בעירוחא דא"ם לפי אחלי דבעי לאיחר אינבא אחחרא וכן אחחרא אחת"ם הרב ן' אנ"ם ואחיא לאחיא דאחרינן בא אן לו ואחר ערחתי נאמן אייב אחם ליחן לו ואח' ערחתי אינו נאמן כו' ואם אחם אחבינן בא"ם ע"ק דאחיבא (ריש דף י"ז) דאפי' אייב אחם ליחן לו נאמן אלא ואלי לא בא אלא לומר אחלי דקאחר אם"ם אינבא אחחרא דבכי אחי אחריכן נבי בא אן לו דאפי אחחבר לומר אחרא ואו"ק אבל לקוחאה דאלחה בכל ענין נאמנין וכן נראה לפי עניות דעתי דעת הרי"ף והרא"ם הוראחיהו אפי אינבא אחחרא ואו"ק וכן דעת בעל המאור אוף בבא בחרא וכן דעת אחום' אוף בבא בחרא דף קע"ם ע"א ר"ם מזר ואחר כו' אלא קאם לי אם אבחנו אחוחנו' אם קורם לכן בר"ם אלא אי אחחר כו' לא אפי' לאיחר אלא אינבא אחחר דיבע אם"ם אחר על אחם לפלו' בירים נאמנים אבל דאם לפי אם אבחנו אחוחנות אינ אחר כך לא אחי לאיחר אלא אינבא אחחר דאם לפי אחחנ בא בזה נאמנים ונראה לי לאחוק כל הרבור חוחנות אלאני זה כי הוא בשאת אחרי"ם בהגהות אסר"י אם ואם אבחנו אחו' אח"כ הוא עיקר : יא ווי"א כו' אבר כתבתי אבן נראה עיקר : יב ואחר ואחר לנו כו' לאחנים אחחע דבכל ענין נאמנים וכדעת ר"י בסור ולא כתב"ם וכ"כ אחחע"ע אי"ם ועיקר ועיין מ"ם לעיל סיחן ע"א אחיף כ"ג ע"ק כ"ם : יג ונאבעין

(ס) שאין אדם עושה ערמה על ההקדש בשערת מיר"ר"ו וחוטא לאחרים שהרי הוא הולך למות לפיכך אם אמר תנו אות' לו נוטל בלא שבועה • יג ואם לא אמר תנו אין נותנין אא"כ היה בירו שטר מקוים יג הרי זה נוטל מההקדש מפני הצוואה ואם אחר שהקדיש אמר תנו אין שומעין לו אלא הרי הוא כשאר בעלי חובות אם נתקיים שטרו נשבע יד וגובה מהפורה ולא מההקדש (ע"ל ס"ס קי"ז) :

ר • (סור ס"ת בסס רמב"ם) סו (י) אסר מנה לפלוני בירי ואמרו יתומים פרענו אינם נאמנים שהרי לא אמר תנו

סו ומנין ירעו שחייבים ליתן יז אבל אם אמר תנו ואמרו יתומים פרענו נאמנים ונשבעים שבועת היסת שפרעו (יח) (וי"ח יח דבבל ענין נאמנים לומר פרענו) (פס בסס הרפב"ר ור"יסחים)

ה שכיב מרע שהורה שיש לפלוני בירו מנה ואמרו יתומים

יט (יב) חזר ואמר לנו אבינו פרעתיו נאמנים ונשבעים

יב ואם לא אחר אחנו אין נותני' כו' אפ"נ דלא שייך בזה דלא להבסבים אחר כן שהרי אבי"ם אל יהיים אל בכו' אלא אל אקדם או אל אותו פלוני ח"מ שייך לומר דשלא להבסבים את אלמו אחר כן כי היה מחרוסם כימי איין ואלא יקראו אליו ים מחרוסם ואין רב ולא לבבוד יהיה לו זה נאמרא :

יג ס"ג נוטל מהקדש מפני הצוואה פי' ולא שבועה : יד ונוכח מהפורה ולא מהקדש פ"ל ס"ס קי"ו שם נתבאר בטור וכדברי המחבר ואיין °בפ"ם * שכתב בפסיק זה כתב דברים מנומנמים • הראשון מ"ם המקדים כל בכסיו דהוה דינו דאפי' בתוך כדי דבור אינו יכול לחזור ועוד כתב לפיכך אפילו אם תוך כדי דבור כו' ולא דהא קי"ל בכל דבר תוך כדי דבור כדבור דמי בר מפ"ו ומקדש ומגרש כדאיתא פ' יש נושלין ו וכתבתיהו לקמן סי' רפ"ט ס"ם פ"ם מילתא בפעמא (ואפשר שסנגו בין מקדש לקדש) שפני מ"ם בלאם הוא אולא ולא אחר אחנו אין נותני' לו אלא אחנו זה הוא ליורשיו וכדי אלא להבסבי' את בנו אמ' כן לא ידעתי מאי קאמ' דה' אכ"פ אינו אל יורשיו דהא מיירי כמי אמקדים כל בכסיו וגם לא אל אלא להבסבים את בנו אחר כן דלא יהיו לבניו מבכסיו כלום שרי הקדישה אלא כדי אלא להבסבים את אלמו אל"ל וכן הוא בנמ' וכרי"ף וכהרא"ם והטו' שכת' אלא להבסבים את בנו לא אהקדש כ"כ אלא קאי אמי אביהם לבניו כו' דבקא"ם שם ג"כ ופפ"ר • שאלישי מ"ם כיון דבשעה שהקדים אחר כן בנת אחת לא אל אהקדש כו' לא דק דלאו כאמירתו תני' מלתא כ"א בשטר אמקויים שבידו ולאו כל כמיניה דהאי להקדישו ואף כשאין בשטר אקויים מ"מ כשאומ' תנו קיים לשטרות ולאו כל כמיניה להקדישו וכ"כ הפוסקים ו ומה"ם אפי' אחר כן אחר כדי דבור נותנים לפלוני ואמת' דכתב הכ"מ שם אשום דקיום שטרות דרבנן • וכראה דהא"ם כ"כ אמו' דם"ל דהקדש אפקיע הבעיבוד וכדאמיק ו"ל דלא אחרי' אלא כשאחקדים קדושת הגוף כגון שור אמשובד והוא אקדישו לאונבת דאין לו פדיון ובת"ם הטור והאחבר לעיל סי' קי"ו ע"ם • נם אית' שם דבואן הזה דליכא קדושת הגוף פתם הקדש הוה קדוש דאיש ואיכו מוציאו אידי שבבוד ע"ם : טו אחר אחנ לפלוני בידי כו' פי' שאחר כן בהוראה נאורה ובסני אותו פלוני באופן דלא נוכל לעשות אבורה דשלא להבסבים אחר כן • ובטור כתב בזה ז"ל תבעוהו והודה ואחר כו' כ"פ אשום דשטו לעשאים דם"ל דהודא נאור' לא אחבי בלא אתם עידי אבל אחבחר ם"ל כהרמ"ם דאחבי ובת"ם לפני זה ות"ם לא כתב בני שתי תיבות תבעוהו והוד' וק"ל ונם בפסיק אחר זה אל"ל דאיירי שתבעוהו והודה אלא שהודה בהוראה נאורה ואפי' אחבי אעלמו • והאחבר שכתב בפסיק זה אחר זה בס"מ שהודה ולא כתב ל' הוראה בפסיק זה איינו שעאת אשום דהאחבר העתיק ל' הרמב"ם והרחב"ם שם פ' דזכייה דין ע' כתם בס"מ שהודה ים לפלוני אנה בירו ואחרו יתומים אור ואחר לנו אביכו פרעתיו כו' ואם"כ בדין י' כתב הדין אנה לפלוני בירו ואחרו יתומים פרעבו כו' ולא הוכר' הרמב"ם לעזו' ולכתו' בדין י' ל' הוראה דקאי אמ"ם לפניו בדין ה' והטור סיבן הדיני' ע"פ ם בגמרא והאחבר נאחר אחר ל' הטור בסידור הדיני' וא"ו והעתי' ל' הרמב"ם וזה ברור • ולא °בפ"ם שכתב דברי אנוחנאי * בסני הפיפים הלכו ד' ה' דבסיק ד' כתב דאיירי בלא אבחנו ומ"ם אייבי' אף אם יכולין לעשות אלא להבסבי' דהאבחנ' אבי' אדי' אהוראה בהוראה' בנורה כו' ובסני' ה' כת' דאיירי דאבחנו והוד' כו' ובן דברי' דאוקים • ובגמרא אבי הדיבן בלאחדו אחיאה דרבא אדא אחבר' אחקבן ואדא לפי האמ' ואבי בן בסנגון ג' אייבי ואמ"ם בדרים' ונם אבואר כן בהא"מ וכב"י ובעל ע"ם לפוס ריבאמ כתבו ולא אייבן : טו ואבין ידעו אחייבין כו' פי' כי אף אהודה אביבם בהוראה נאורה מ"מ בל אלא ג"ל אבו רגילין היורשי' לבלו' על דעתן אמת אעם בהודאתו ודומה לזה בת' אסור ואחבר לעיל ס"ם ע"ם פי' ג אמילה אם בין ג"ל כ"ד לא אן לו דידע דאחבייב ליתן לו וכן אחרו לייב אחיב ליתן לזה ם : יז אבל אם אחר אחנו כו' °וכתב רשב"א בתשובה פי' אלף מ"ו אב"מ אחר אחנו אבנ לפלו' קבן כו' ואפי' היה קבן אחובל בעריבה ויש לו אב אי אסובריסום בתתן הייורש לעשות אבין נאחבי' אעמם דאחבה נאורה אחר לזו לתן לו אחבחבה אדיעו דאייבים אם ליתן לו : יח דבבל אבין נאחבי' אעמם דאחבה נאורה אחר לזו לתן לו אחבחבה אדיעו דאייבים אם ליתן לו : יט אוך ואחר לנו אביכו פרעתיו אחבחר אחבחר לזו לתן לו אחבחבה אדיעו דאייבים אם ליתן לו : יט

אפילו

אפילו אמרו דמסתמא אמר פרעתיו ולא גילה דעתו שאחר
מותו פרעו ונם לא סילק כין אם היו עדים כשעה שאל"ל
מנה ולא היו עדים כשעה שאמר פרעתיו וכין אם היו עדי' כשניהן
וכיון לא היו עדים כשום א' מהן
שכתב שאפילו אמרו שא"ל אביהן
מיינתי כשכבוני ולא פה לכן נכי
מילי וסולאתו כשעות היה ולא
כדעת פרמ"ם שסילק כחלק
כמ"ם פטור בשמו כאריכות פ"ם
כ אבל אם אמר תנו כו' אף אינם
נאמנים צריך עיון דכזה כתב
פטור בשם ר"י דהיינו דוקא
בדאמר שפרעו קודם שהוד' אבל
אם אמר שפרעו אחר שהודה
נאמן אף שאמר שתקלה תנו
ומשמר שהם נם בלא ומסתיימת
דבריו משמע דבריאה בלא אחר
תנו ל"ל כר"י וכסיפא דאחר תנו
ש"ל לרמ"ם : כא ואין
היורשים נאמנים לומר פרעו
כו' אמ"ם בשם רב"נ בשובות
ורשיות דל"ל דאין מיירי דוקא
משטר הודאה שב"מ אבל אל
לוואה בעלמא נאמנים לומר
פרעו כמ"ש מהר"ם שם בשיטת
מ"ה ס"נ : כב כיון שאחר
הלוואה כידו כו' דמסתמא ידעי
היורשים דאחר לוואה כיד
המקבל ואיך לומר ביש אם
אית' דברי' אחר לוואה כידו מה
בא' וכמ"ם דלא מיישינן לקבוניא
אם הם עודים שלא פרעו ואורף
המקבל מהלקוחות אמו כמ"ש
דעלמא דאורף בשמ"ם ומשוע
הוא ומשור אבתנו מעוה סיפא
נקטי ללמדינו דכשאין האחר
לוואה כידו מיישינן אפי' לקבוניא
כג ואם אומרים שלא פרעו
כו' אי' ואף אם אחרו שלא פרעו
אינם נאמנים : כד אם כמוה'
דבריו כו' אי' אף שהיה כריא
בשעה שא"ל כן מ"מ אם היה ברואה מדבריו שרא' שמא היום לו מקור יותר ניכר לפלוני המשקידו בשפר מזה שיורשיו יאמרו שהוא ממון
שלו ומ"ם א"ל כן נריכין לקיים דבריו אחר מתת ולתתן לאותו פלוני המנה : כה שלא יסוקהו בעפי' כן אחרי' הן בכו' שלא יהוסו בל
ממונו ויפזרו יותר מכדי הצורך : כו היה יכול ליטל' דנאמן במינו דהא אלו רצה היה הופלו ונוטלו לאותו פלוני : כז ואם לאו אינו
נאמן אפ"ר שבתבתי שמוכח מדברי העור דהאי דינא מיירי אפי' אם הוא כמופר דבריו אם"ם אינו נאמן אמנם אם תאינו אלא כעד א' ונש
לית ליה אינו דאי כמיירי אפילו אין יכול ליטלו אין נותנין לאותו פלוני שאמר מאחר שהוא אמר שדבריו היו כמיירים מיהו אכ"י
כתב דבמקום שיש לו מינו אפילו אינו כמופר דבריו נאמן אפ"ם בפרישה שכתבתי דבריו מילתא בטעמא : כח ואמרו לו בפלוס כו'
בעור כתב ואחר לזו משמע דאמרינן אמי דקא"ל בפלוס והוא שקרא בנמרא בפל פלוס אפ"ר : כט דברי פלוסות לא מתפלין
כו' דאף דכיון במקום ובמכנן ס"ם י"ל דבאמרו של פלוני הן לא כיון כ"כ בפ"מ שם :

רנו א הואיל ואינו יורשו כו' אי' אפי' נם בנו דגר אינו יורשו דאפקרי' רשמנא לורשו שהיה לו בניותו כמ"ם בעור והמשכר ר"פ
רפ"ג : ב כך אינו יכול ליתן לו בכסיו בכ"י כתב דעיקר הטעם לדבריה הפלנו מטוס נוירה דיאמרו שמא ירושה כתבו
לו וילמדו מזה לעשות כן נם בשקום אלא נתן מתנה משא"כ בנתן לאחר ופמ"ם בדרישה ס"ו והרא"ם דקה דבריו וכן פרשב"א וס"ל
דהטעם הוא דאמרו דאין בתתנתו כלום משום דאין מתנה לאחר מיתה אלא דבישראל אמרו דהוה מתנת שכיבה דעשאוהו כירושה ובנר
דלא שייך לאיתר דהנה כירושה שרי לא מצי לאורים לבניו כ"ם דמתנתו אינה מתנה ומה"מ אין מילוק בין בתנו לאי שראלי ליורש בין
לאחרים ושוה הטעם של י"א שכתב מר"ם אחר זה : ג לגר מאחר נרים כו' וכ"ם אם נתן לאחר ישראלי ולא נקרא גר אלא לאחוקי
אם נתן לבתי דאין מתנת מתנה וכמ"ם המשכר בפ"ק נ' : ד כי אם דרך הודאה פי' שתודה ואומר זהו של אלוני בין הוא
ראוי ליורשו או לא וכמ"ם המשכר בשנתו אחר זה בס"ג ואפ"ם שולאי אינו שלו אמ"ם הולכין אחר הודאת פיו ו והוא שהיה הודאה נאמרה
אין לומר אלא לשבח אחר כן ופ"ר : ה אם הוא כדרך מנתכאר כפ' רב"ר ל"ם ס"ב ונם בעור כתבו דלא אמרינן לשון לקיי'
דברי המת כי אם שהתנים בשביו ליד שלים לשם זה : ו ושתקי' יש לו דין נר פ"ם בת פ"פי' סב"ב דקא"ל בתשובה אשתוקי שבשעת
חולו אמר בעודו ס"ם שבתו יתן לאחו ובשעת בא ראובן ושמעון בא ולא היה פוס א' מושק בכית ופסק דדין נר יש לו פלונתא
לרי"ף כל שנתן בתנת שב"מ לפי אינו ראוי ליורשו מתנתו מתנה ואף זה אמי דנתן לאחו אינו ראוי ליורשו מיקרי (כל שאינו
יורש אלא אינו ס"ם שבב"ה ראוי לזה ונם אם אמרה בתעברתי מפלוני אינה נאמנת לעבין שיהם אותו אינו ס"ם שבב"ה ראוי')
אפילו נתן בנר לאי שאינו ראוי ליורשו אין מתנתו מתנה ובכל פלונתא דרבוות' היכא דאין בזה אוש א' מושק אולקין ושלולקו אחם ורחוקן
בתשוק בכ"ל יחד (לאפוקי בשפק מעם דלא אמרינן אולקין ס"ם ונם לעיל פ"ם קל"ב בתבו תור"ם בשנ"ם) מבואר מזה דמ"ם
תור"ם ושתוקי יש לו דין נר כו' ושואל דאיכא פלונתא לא אדמתוך לפני זה אם מנוה לקיים דברי המת בנר קאי אם שבב"ה לא הזכיר
מנוה לקיים דברי המת ונם לא היה המתנן מושלם :

יג ונשבעים ע"ז היסת - בבית יוסף כתב ע"ז ופשוט הוא וכן כתב פרש
מהרי"ל ל"ם דהא אינו יודע אלא אמר לכן אינו כשבעין היסת אל
שמנת אחת ואפשר לומר דמיירי אלא זה ידו ושמן אני ידעתי בבירור אלא
אמר לכם כן אמ"כ וא"כ פשוט הוא אבל בשם דברי הרמב"ם והמחב"ל אמתם
כן ואפשר דיש לדברי שתונע ודאי מיהא לו אם כן מתמא לא אמר לכן כן
ושוי כברי לו אי כיון דמבל מקום לפי
דבריו ברי לו שמייב לו ולפי דברי
היורשים ברי שאינו מייב לו ברישים
ליתנע היסת אבל אין זה בשונ"ם :
יד אבל אם אמר תנו כו' אין נאמנים
כתב הסמ"ם פ"ק ב' ל"ע דנזה כתב
פטור בשם ר"י דהיינו דוקא בדאמר
שפרעו קודם פטור אבל אם אמר שפרעו
אמר שהוא נאמן אף שאמר שתקלה
תנו ומשמע שהם נ"כ ומסתיימת דבריו
משמע דבריאה בלא אחר תנו ס"ל
כר"י ונשיפא דאחר תנו ס"ל
כר"ל ולפ"ר אין מדברי המחבר
ראיים דלא אמרים אלא דברי המחב"ם
ומה דברי הם"ם ומה שיש לפרש בדברי
הם"ם יש לפרש בדברים ובדולם מזה
אמתא בשנה אמר"י דאפילו לא שבעו
היורשים שאחר אינם שבע שבעים
לאו אמא שבע אחר כך שבתנו בשוף
בנא בתרא ז"ל ובראיה הסמ"ם דלמא
פרשיה בכון דהנו קיימי יורשים אמתא
דאזלי ערמת מאור זרוע אכ"ל
ומכי אמתא מונא דעלמא לגיל ויש
סימן ק"מ ומאר דזכתי דאין נוכים
מיגרשים אלא כשהוה נחלו אחוק
לאותו בעינן דליכא אמ"ם עיקר :

רנו ב אלמון ירושה כו' ובאמת'
בתנו דאם היו לגר
בנים אחרתן בקרוטה ונתן לגר
אחר בתתנת שכיב מרע קנה כיון
דאנותן בירושה לא קבריכן אמקבל
ע"ם : ב כי אם דרך הודאה כו'
ויין בפמ"ע מבתב דהוא שיהיה
הודאה נאמרה אפילו לאחר אלא לאחר
אחר כן אל"ל ואינו בנון בפיסוק
ביורא בת"ל אמתנות ואנאמות אמרי'
עיין שם : ג ואם

ב ואם שניהם מוחזקים מולקים כו' לפי' פסק"ם סס (רקאי מפלוגתא דלביל מי שיין מתנת ס"מ כמי שהיכו רבוי ליורשו) ק' רבין זה דרך מור"ם כיון דכתר כתב דנרמס עיקר כסברת הרמ"ם ואילך מור וכתב והוא"ל כו' לכך נראה דיקס כיון הכ"ם סמכינא כ"ם מדברי מ"ה לריין נר ומחוקי בתכנס לקו"ם ריש כו רשות בלא סוס הכרעס מי לתרוינן נמו מלקד"ם כן נ"ל:

ד ס"מ כו' עיין בתוספת רמב"ם סי' ס"ר:

רנז א הכותב כו' עיין בתוספת תמר"ם ן' סמן קל"ה ון' לב ס"ס סי' ל"ו ובמהרי"ם ס"ם סימן ק"ם ובמהרי"ם סי' קי"ו: ב אי מסניעו ליכנר. כן דעת הרמב"ם והרמ"ם ומור אבל רשב"ם סי' תלוסיס דוקא אבל מחוברים אפי' סניעו ליכנר הרי הם מל בן. ובתוספות ריש ע"ל מתם עליו דאפילו יפרס הא דהכוכס ומא רע' נמרס ולא ירד לרקיע לעומק דברי הסוס' מהגאתי לביל סי' כ"ם כי לפי ח"ם סס לק"ת. ולפרנס עסס דמתניתן מסמע כרשב"ם ונס קסס להרמב"ם ומיוקמו הא דקאמר נס"ם סעמא מכוס מרעתו מל מרס קרוכס אבל בנו ואי נמחוברים אלין נריכים לקרקע הא לכ"ם דיכן כקרקע אלא סי"ל בזס שאל"כ הוס מחריכן מסמא לא הוס רמתו ליתן רק הכוכסים מסיו אז וס"ל כאלו המנס נפירוס מון מפירות שמתיריס להיות לכן נריך לסעמא דרעתיי מל מרס קרוכס אבל בנו אבל לא ראב"ם אחי כפסוסו ורו"ק ומ"ם הנ"מ כזס נרעת הרמב"ם והרמ"ם אינו ככון וקוסייתו מעיקרא ליתא ואולי"ם יש בדבריו ע"ם: ג אבל אם כתב לבן בנו. נ"מ ע"ל מ"ם נמ"ע לביל סי' ר"י ס"ק ס' ע"ם ויש לייסב כרוסק (ועיין מ"ם סס) עיין בס"ג"ם רק"ל ע"ב. עיין בתסו' ר"ם ן' מוים סוף רק"ם ע"ם ובתסו' מנ"ם ס"ם סי' כ"ח בסתפק אי דור רביעי אוז בכלל ל' בני בניו ע"ם:

ד אסר לעכין מתנת ס"מ (מ"ם סי' סכ"ב ופ"ל סי' רפ"ו ס"ר) והוא"ל אינה פלונתא דרבוותא דייכין דין המוניא מקכירו עליו הרמיס (ג) ואם שניהם מוחזקין מולקין: (סס)

ב (סור ס"י כסס הרמ"ם) נתן הגר מתנה לבנו שהורתו שלא בקדושה ויצוה שיתן בנו סנה ליתומה פלונית אע"פ שאין מתנה זו כלום זכה הבן במתנה של יתומה ליתומה:

ג (סס נרמב"ם ר"ם) (ד) ש"מ שהורה שיש לפלו' אצלו כך וכך תנוהו לו הוראתו הוראה ואפילו הורה הגר לבנו שאין הורתו בקדושה או לכותי נותני לו אבל ש"מ שצוה לתת לכותי מתנה אין שומעין לו שזה כמו שצוה לעמור עבירה מנכסיו:

ד (סס נרמב"ם רין י"ם) אמר פלו' עברי עשו אותו בן חורין או שאמר עשיתי אותו ב"ח או הרי הוא ב"ח כופין את היורשין ומשחררים אותו אמר פלונית שפחתי עשו לה קורת רוח עושין לה קורת רוח ואינה עובדת אלא עבודה שהי' רוצה בה מכל העבודות הידועות לעבדים באותו מקום (ויש מומרים מסס רוצה כופין מותס לסחרס (סור פ"ו כסס רס"י) ועיין כי"ד סימן רנ"ז):

רנז הכותב נכסיו לבנו או לאחר מיתה ומתנת בריא שכתבו בה מהיום ולאחר מיתה הובו ז סעיפים

א (ג' רמב"ם פי"ב מזכיים דין י"ג) (ה) הכותב נכסיו לבנו לאחר מותו הרי הנוף של בן מזמן השטר והפירות לאב עד שימות לפיכך האב אינו יכול למכור מפני שהם נתונים לבן והבן אינו יכול למכור מפני שהם ברשות האב:

סנס (רסב"ם סימן תקס"ג) המקדיש קרקע מכיום ולאח"מ אותו לאחר ל' יום לא קדיש כלל דהא מ"מ לומר נוף מכיום ופירות לאחר מיתה (ויש כסן מסלפלין לו מונות) (נמוקי יוסף פרק יש נמלין) צריך לחכרן ולקנות בדמיהן קרקע ולאכול מהן פירות כדין כשל בנכסי אמתו אלא אם כן כתבה לעשות בנכסיו כל ימי חיין כפי מה שירצה:

ב (סס נרמב"ם) מת האב והניח פירות המחוברים לקרקע הרי הן של בן מפני שדעתו של אדם קרובה אצל בנו הרי תלושים ג (ג) או שהגיע ליבצר הרי הם של יורשים:

סנס (סור ס"ג) מכר סכן כמו לאחר ג אין לתקבל אפילו בפירות שלא הגיע זמנו לתלוש אלא הן של יורשי האב ד ונותנין לזה דמים כפי מה שסוין בפירות בשעה מת

ד אם מכיס בפירות בשדה עד שיגמרו וכן בדין אם כתב הקרקע לאחר ולא לבנו ו (ג) אבל אם כתב לבן בנו הוי כאילו כתבה לבנו: (מ"ם סימן ס"ז)

ג עבר

דבו דוקא שייך לומר מצוה לקיים ד"ה כמ"ם בסי' רכ"ב אלא אדלפי' קאי אפלונתא אי שייך מתנת שכ"מ כמי שהיכו רבוי ליורשו ואף שפיה מצי מור"ם לכתוב דין זה דאולקין אבל נר בלא מחוקי נתבו אדין מחוקי כיון דכתב"ה כתבו אדין מחוקי אמתסה מנא לפיכ' וכלמד מיניה אנב דנס בסחוקי אף שיש לו אם פליני מסו' דלא מקרי הא רבוי ליורשו וכמ"ם ודו"ק. ומ"ם אם שניהן מוחזקין אולקין ה"ה אם אין מוחזק אלא אחד מהן מוחז' דאולקין וכל"ל וכ"כ מור"ם לעיל בס"ם קל"ט אלא דאד' מיניהו נקט וכרו' הוא כלו זה לתי מעיין בת"ה ולא בע"ם רלא * ע"ם ומ"ה בי' בי' אולקין דאולקין אמצוה לקד"ה ונס מסמעות דברי' מס דמ"ר דיש בו מצוה לקד"ה ס"נ בכי אפי' בסאין בתמון מסולם ולפני זה כתב בעצמו אם הוא בדרך שנתבאר בסי' רכ"ב והיינו דוקא בדסולם בתמון נס כתב בשם מור"ם הא דאולקין וה"ל בשם ת"ה: ז נתן הגר מתנה לבנו כו' דברי המחבר מתוחים ואין לפס טעם אם לא ע"פ נוף הדברי' שכתב בטור תשובת הרא"ש ומעתיק' בק"ור ניורת שנתנה בנכיס בתתבו' שב"מ לשתמון ושמעון יתן מעם מנכסי' שלן כידו ח ליתומה פלוני' ורלוכן דרבנית הניורת ומאר פטירתה הפוזק רלוכן בנית סדר בו כתור' נכסי הגר שלן הפקר כי לא זכה זס בתתב' הגר בכ"ל ובשמ' שתעמ' זס בא ושוען נס אני איני רולה לקיים לוואתה ליתן לה יתומה אלא אחזק בכל נכסים שלן מידי ידי מהפקר כמו רלוכן שוכס בתה שתחת ידו והסיב הרא"ש דאין שומעין לשתמון בזס מאחר שהיה מתחל' דעתו לזכו' ליתומ' מה שלוותה הניורת וכיה ט אפטרופוס של יתומה לשמור ממונה עד שגמע מעשה דרלוכן ונתחדש לו דאין בלוואת כלום ורוצה לחזור אינו יכול לחזור דקי"ל המנכיס מניאה לחבירו קנה חבירו והרי נס זה כיון ח לוכו' לה והסתיל לה כמו ורשותו

מיזכה לה אם לא תוכל לזכות אבל אתתנה תזכה אתכ"ז ההפקר אב"ל. נס לזה כיון המחבר והא דכתב שנתן הגר מתנה לבנו המחבר לבתו אול' שפסק בר"ם זה כהרי"ף והרמב"ם דס"ל דדוקא בנותן הגר לבנו הוא דלא הוי מתנתו מתנה משא"כ בנתנו לאחר. אבל הרא"ם והטור דס"ל דאפי' בנתן הגר לאחר לא הוה מתנה וכמ"ם מור"ם שם דעתו בהגה"ה מ"ה לא כתבו שנתן לבנו וק"ל: ט כופין את היורשין כו' אע"ג דהמשכיר את עבדו עובר בעשה דהתנלתם אותם לבניכם ולעולם בהן תעבודו והתנה לעשות דבר איסור מבכסיו אין שומעין לו וכמ"ם המחבר לפני זה י"ל דמוקמינן לאמורים אחוקת בטרות ואמרינן מדנוה ולא קיבל דמי פדיונו ומאחר שנתנו לו כדי לשחררו ואז מחוייב לשחררו דלא אסרה התורה לשחררו כ"א בפנס (והנותן דמי פדיונו לרבו אין עושה איסור במתנתו כיון דעבד חייב בחלות מצא"ב בניוה לתת מתנה לכותי (כ"כ ר"ן ורמב"ם ופס"ר מ"ם עוד טעם אחר:

רנז א הכותב כל נכסיו לאחר מיתה ויש בהן מטלטלין או חובות צריך לחזרן כו' כנ"ל וכן הוא ל' כ' שם מ"ה רלו' לגניס כאן כן בדברי מור"ם ופיים שם וכת' ז"ל ואם בפסד מהקרן בפסד. ולא בשתעבד ליה רוחא שלא אחרו כן שלא בשותפין אב"ל פי אם הנכסי' שכתב לבני מכיום ולאחר מיתה שכל ימי חייתו הוא אוכל מהן הפירות והריו"ם בסב' מהן אחב בחייו ישתעבדו לנוף הנכסי' לענין שאם יפסדו בידו בחייו אמתה שהיו כאותה שעה שכת' לבנו ימלא אותו הפסד אפירו' שבוש' מהן אחב קת'לן דלא. ופ"ל סי' קצ"ו סע"ו וי"ז שם בתבאר דין רוחא לקרבא משתעבד בשותפין: ב אם שניהם ומכה ליבאר כו' אמ"ם בפריסה רסי' צ"ה וכסימן קל"ג וכסי' רס"ו ס"ה מ"ם שם פלוגת' הרמב"ם והטור: ג אין להמקבל כו' כיון דבתנדלו ברשות הנותן ודוק' בשבנו תקבלו בעצמו אמרינן דדעתו דאחב היה להקנו' לבנו בחיין יפה ולא כשימכור כתו לאחר וכ"ם בשהמקבל הוא אים אחר משעה דאשונה: ד ונותנין לזה דמים כן צריך להיות פי' המקבל נותן ליורש' דמים כפי שוחה שהיו שויים הפירות שנתנדלו קודם שנתן וכ"כ בטור: ה ומ"ם אם תוכים הפירות פי' ואז אחר שיגמרו יש לזה היורש' לנפשה וא"ל ליתן להמקבל כלום בעד מה שגגמרו לאחר שנא הקרקע לידו ועפ"ר: ו אבל אם כתב לבן בנו בנו הוא כאלו כתבו לבנו פי' כי אף שאחרו שבן בנו אינו בכלל בני וכמ"ם בטור

והמחבר

והמקבר לפי"ל בס' רמ"ו מ"מ אם כתב בבריא מתנה לכן בנו אחריכן מסתמא בעין יפה נתן לו אותו מתנ' כמו שאחריכן כאן בכתבו לבנו דבעתו של אדם קרובה אצל בנו ובעין יפה נתנ' לו וכ"כ בת"ה בס' ס"ן אבת בנו וה"ה או כ"ש אבן בנו : ז ה"נ מכורים הפירות עד שימות בו' : ח ואפי' אור ולקח מהבן נוף הקרקע מה שנתן לו וא"ם לא היה כמכירתו כלו' הייבו אחר מות האב אבל בחייו מוכל הלוקח הפירו' וקמ"ל דלא אחריכן דהרי הוא כאלו לא נתנו לבנו מעולם ותפסר הקרקע כיד הלוקח מהאב שלא כיון דמתפלא

ג (סס נרמב"ם) עבר האב ומכר ז מכורים (הפירות) רנח ח סטר מתנה כו' עיין בתשו' רשי"ם סי' מ"כ :
עד שימות ח (ואפילו מוכר ולקחה הפאב לא היה במכירתו כלום) ב לאחר
(נ"י פ' י"נ בסס ריסב"ם) וכשימות האב מוציא הבן (או יורשיו)
(סור ס"ר) מיד הלקוחות ואם היו שם פירות מחוברין ט
שמין אותם ללוקח ונותן הבן דמיהם (כן דעת הרי"ף ורא"ש) היו תלושים או שהגיעו ליבצר הרי
הרי של לוקח : (וי"ל סדין הבן עם הלוקח כמו עם הפאב) (סור ס"ג) :

ד עבר הבן ומכר אין ללוקח כלום עד שימות האב :

ה (סס נרמב"ם) מכר הבן בחיי האב ומת הבן ואח"כ מת האב בשימו' האב קנה הלוקח שאין
לאב אלא פירות י וקנין פירות אינו כקנין הגוף :

ו (שם) יא מתנת בריא שכתוב בה מהיום ולאחר מיתה הרי היא כמתנת שכ"מ שאינה
קונה אלא לאחר מיתה שמשמעות דברים אלו אע"פ שקנה הגוף מהיום ואינו יכול לחזו'
בו אינו זוכה בו לאכול פירות אלא לאחר מיתה :

הגה (נ"י מהו' ס"ר בסס רסב"ם) הכותב נכסיו לבנו והתנה לדור בהן כל ימי חייו ולהיות כיון
מהן יב יכול לדור בהן עם אשתו ושמשים בנריכין אליו וכן נותנים לו מזונות הצריכים לו
אם אין לו מתקוים אחר כפי הצרתה לבית דין ואם מכרו לצורך מזונות ובא לו מתון אח"כ יג אין צרי'
לשלם מה שלקח : (שם)

ז כתב לו מהיום אם לא אחזור בי ער לאחר מיתה היא לגמרי כמתנת ש"מ ויכול לחזור בו
כל ימי חייו אף מהגוף :

הגה (מרדכי פ' י"כ ונ"י פרק ח"ם) ומ"מ צריך קנין כמתנת בריא ולא אחריכן ככה"נ דבריו
ככתובין וכמסורין דמי ולכן בריא ברונה לשלוק נכסיו אחרי מותו שלא יריבו יורשיו אחריו
ורונה לעשות סדר לוואה בעודו בריא צריך להקנות בקניין (נ"י פ' ר"ן מהו' ספ"ו בסס רסב"ם) ואפי'
קניין אינו מהני אם רונה ליתן לזן דבר שאינו בידו אז דאין אדם מקנה דבר שלא ברשותו ואין מהני
אלא דרך בודאה שמודה שמייב לבל אחד מהן בפי מה שירצה ועיין לפיל סימן ס' סעיף ו' ובסי' קי"ב :

רנח מתנה שכתוב בה לאחר מיתה אם ישבו זמן ובו בה עיפים :

א (ג) רמב"ם פוף פ' זכייה רפ"ו) ג (ד) שטר מתנה שכתוב בו שיקנה פלוני שדה פלוני'
לאחר מיתה בין שהיה בשטר קנין בין שלא היה בו קנין כיון שכתוב בו זמן ובזמן הזה חי
היה הזמן מוכיח שמחיים הקנה לו ב (ולא) שאינו זוכה אלא לאחר מיתה שאילו היה ברעתו
להקנות לו בשטר זה לאחר מיתה לא היה כותב בו זמן לפיכך אע"פ שאין כתוב בו מהיום
ולאחר מיתה ג קונה לאחר מיתה (והוי כאלו כתב לו מהיום ולאחר מיתה שכתב לאחר דינו סימן רכ"ו) וזה
שכותבין בכל המתנות והמכרות מעכשיו אף על פי שיש בשטר זמן להרויח הרבר כותבין כן
אע"פ שאינו צריך :

ב ד וכן אם יש בו קנין קונה הגוף מיד אפילו אין בו זמן :

הגה (סור ס"ם זס) דכל קנין מעכשיו הוא וכל דאחריכן ומנו של שטר מוכיח עליו הייבו בכותב
לו לאחר מיתה (סור ס"ר בסס כרמ"ם וסמ"ג פ"ה דגרושין) אבל בכותב לו
לאחר

יכול לדור בהן עם אשתו שם כתבוהו דאפילו לא היה לו אשה בשעה שהתנה כן (ואפשר שמור"ם בשתיק כאן הא דבשה אשה אח"כ מסו' דבשטרא הוא ג"כ לומר דמיעט אשתו בפי כשהיה לו אשה ולא כרה בשעת התנה מתי שאין לו אש' בשע' שתנ' ואח"ה שתם לאמדינו בתרוייהו מיירי ועיין בתשובתי ח"ם עוד מוה) דלא עלה על דעתו להיו' בלא אשה ובלא אשה והוא יעשה כל תלאכתו בעצמו ואפ"פי שאחר שמשיר לעצמו לא בא בל' זה אלא לאחר אפי' לבניו הקטני' ושאר הנשפלים לו ע"ם : יג אין צריך לשלם מה שלקח דומה לזה כתב הטו' בי"ד סי' רכ"ג ז"ל בשל בנית הסולך מתקו' למקו' ונתנו לו מעות בדרך ואין לו מה יאכל מותר ליקח מהצדק' ולכשיגיע לביתו א"ל לשלם דבשעה שלקח היה עני וה"ל כעני שהעשיר שא"ל לשלם שלקח עכ"ל :

רנה ג שטר מתנה שכת' כו' פי' שטר מתנות בריא וה"ה דמשיק וכתב כיון שלא היה בו קנין אע"ג דבל מתנ' בריא בפי קנין כאן

מיירי בכת' לו בשטר שדי כתובה לך לאחר מיתה כו' דבשטר כזה קונין בה ג"כ בבריא וכמ"ש הטור והמחבר לפיל סימן קנ"א וקמ"ל דאע"ג דכתב בו שדי כתובה לך לאחר מיתה ולא כת' בס מהיו' ולאחר מיתה ואין קנין והטור לאחר מיתה אפ"ה כיון דכתב בו זמן קנה הנוף מהיו' ואין יכול לחזור בו והפירו' לאחר מיתה דאל"כ למה כת' בו זמן וכדמשיק ומדסתמו הפוסקי' משמע דס"ל דאין מילק בין בכתב הזמן בתחלת הטטר בין בסופו ופש"ר : ב ולא שאינו זוכה בו' פי' ולא אחריכן שכוונתו היה שלא יוכה בו עכ"ל לאחר מיתה ואו אין בתחלתו כלום וכ"ל : ג קיבל לאחר מיתה ל' בטור קנה את הנוף מיד ואין הנותן יכול לחזור בו עכ"ל והמ' מיד ר"ל עם כתיבת ומסירת הטטר לידו דבא בזמן שכתו' בטטר הקנהו תיכוס ופטיטא דבל זמן שלא הגיע הטטר לידו דיכול לחזור בו : ד וכן אם יש בו קנין קונין הנוף מיד ל' הטור כיון שהוא בקנין קנה הנוף מיד בטטנ' הטטר לידו אבל' ובפרישה כתבתי דאע"ג דבעלמא קי"ל דטתם קנין כאומר מעכשיו דמי וקנהו מיד אפי' קודם שנכתב הטטר שאני הכא דהזכיר בתחנה זו ולאחר מיתה לבך בעינן שיגיע הטטר לידו וז"ש הטור והמחבר וכן אם יש בו קנין בו' דל' וכן מוכח מדינו כמו דין הראשון וכתב בו זמן ואין בו קנין דבו פטיטא דלא קנה הנוף עד דימות הטטר דהה בתובה לך לידו וכתב שכתבתי ולא מצאתי מולק ע"ז ואם כן יש לתמוה על מור"ם בחס סטיים וכתב ז"ל דבל קנין מעכשיו הוא דמסתמא דקנהו מיד משעת הקנין אבל המחבר שכתב אתם מיד ולא הזכיר דהייבו לאחר מיתה לידו ז"ל דסתר אל' וכן דכתב • ומה שכתב מיד אינו רצה לומר מיד מתם אלא לאפוקי שלא תאמר דלא היה כוונתו להקנותו אלא לאחר מיתה וסברת יוסף כתב בפ"ם אל' שטר דבוונתו בשינים הטטר לידו יקניהו למפרע משעת הקנין ולא לצורך פירם בן ע"ם ודו"ק :

ד לאחר שלשים יום . אמנם בס"מ פרק מי שמתו מותר דין זה דמוכח מס' דנים בכותן מכאן ועד י"ב חדש מהני מותן כשאת תוך י"ב חדש וסב"מ יסב דע"ד הרמ"ם מכן כדברי המ"מ לא כוכל לומ' מירוכו של הכ"מ ודו"ק וכ"ם ועיין בכ"מ סימן קח"ר ס"ב מוכח להריא דלא כהרמ"ם (הנ"ם ועיין נספרו ביישוב דברי הרמ"ם) : ה ומ"ם דמוחן כו' עיין בכ"מ ופיין בתשובת ר"ם הכן ס"נ סי' ו' : ו אלא בעל פה . אי' לכתל בחתמם לחתם וכתב בה זמן בכתיבה וכשנותן לו הסשר מתנה אמרה בפ"ם שנותן לו לאחר"מ אפ"ם אחרי' רוחן הכתות בשטר מהני לחבאי מבפ"ם ומוי כמו מאפרש בהרי"ם בשטר מתקנם מהיום ולאח"מ הן מוחמים אפ"ם ע"מ"ם (רף ע"ב ע"ב) עיין מס בעירסי' ומי' תבאי בנש מוח בע"ם ע"ם וכן מוח רשת הר"ן ע"ם ומסמ"ם לא בחים לבוחק' כוח ומי' פי' אור בסי דבריי ב"ם לריב"ומיין בפ"ם מי' קח"ר תמנא חמורים כן לפרי"ם"ם :

רנט ה כבר עבר אל לא תוכל לחתעלם כו' ורמב"ם פי"ה מהלכות חלוה דין ו' ומסמ"ג לאיין קי"ם כתב ומ"ם מחזיר' לאחר ימוח מחנם מיה זו וכבר עבר אל המיסורים וכן הבלה הרמב"ן בשטר המלמות פרק אלו מציאות ולאפ"י מהחזירם עובר בכולן וכן מסמע מס לשון הלכות גרול' וסרי"ף ונוסח' ס"ם בילנ"ם : כ רוב הטיר כותים כו' מנס"ל מי' ר"ם ס"ג :

ג אינו

ב ג בר"א במקום שהוא חייב להשיב משם ובמקום שראוי להתפקר בה באבידה ד ושתה' בעניין שטוכח שהיה אבידה ושלא תהיה מרעת ושהיה בה שוה פרוטה ושיש סימן בגופה או במקומו ושהיה מיטפל בה אם היתה שלו ושתהיה של מי שחייב להשיב אבידתו אבל אם חסר אחת מכל אלו אינו חייב להשיב אבידתו :

ג כיצד המוצא מציאה במקום שישראל מצויים שם חייב להכריז ה שלא נתייאשו הבעלים אם (ג) רוב העיר כותים והוא מצאה ו במקום שרוב העוברים שם ישראל חייב להחזיר אבל אינו חייב אפילו רוחה כותים והוא מצאה ז במקום שרוב העוברים שם כותים מדברים שיש לתלות שידע מיר בנפילתו וכמו שיתבאר :

הגס ומ"ל סימן רס"ב סעיף ג' וי"ל ח דאם אבד ספרים לא מייאם מנייהו אפי' במקו' שרוב' כותי' (הגס"מ רפ"ח) :

ד לפיכך המוצא חבית של יין בעיר שרובה כותים יינה אסור בהנאה ט והקנקן מותר ואם בא ישראל ונתן בה סימן אז וראי של ישראל היא י ונתייאש ממנה ומתורת למוצאה בשתיה

ה אין אומרים זמנו של שטר מוכיח כו' כשור לתב כשם הרמ"ם הילת הטעם' ו"ל דכשלמ"הכותב בכסיו לאחר מותו כיון שהמית' מכרר' הזמן מה צריך לכתוב שום ומן כשטר על כרחך לקנות לו מלוהו ומן קמכוין אבל סיכא דצריך לכתוב הזמן כשטר כדי לברר מתיתי מתחילין הל' יום אין לומר זמנו של שטר מוכיח עליו אבל ל' ומכ"ל מקש' מדברי דמ"ם לא יצטרך לכתוב ומן דה"מ ז לאחתב בכסי כתוב' לך ליום ח פלוני ויש נ"כ זמן כתיב' מבור' אבל . ומ"ם כראם מסמיש המבכר דברי הרמ"ם הללו בלון בס"ם אבל בדריסה כתבתי דאין זה קושי' כפיני דאף דבאם היש כתוב כך לא היה צריך לכתוב' ומן מ"מ אין הוכחה מדלא כ"כ ד דכוכלו היה להקנותו מהיום דשמא לא מס לבו ובכתב בכסי כתוב' לך מהיום ולאחר ל' יום (וכן רגילין בני אדם לעשות לכתוב) ומו הוצרך לכתוב נ"כ ומן כדי לברר מתיתי יתקיים ונראה דמה"ם כתבם מור"ם ז"ל ולא כפ"ם שהשמיטם נ"כ : ו אלא בפ"ם כמי הומן מוכיח פי' היכא שנוה הנותן לעדים ח לזכור הומן דוראי לא עדיף בפ"ם מכתיב' הומן בשטר דבעינן ס"לוה עליו הנותן לכתבו וכמ"ם מור"ם לפני זה :

רנט ז הרואה אבידת ישראל חייב כו' עד שנאמר הבא תבי' כן הוא נ"כ לשון הטור וכתבים כתבתי דברמ"ם דלמי הרואה ל"ל קאמר דבא מסיק בטור ומחבר' והוא ט מסנמר' לאם מתלין ולא נמלא עד אחר יאוש ונטלם אמו אינו פוכר שלא מצוה לא תוכ' להתעלם אלא הרואה והנכיה וכאם לילו דקאמר לפוכר כמי מצוה הבא תביב כו' ולדקר' נקט דבא כי תצא כתיב לא תראה את שור

אחיך או את שיו נדחי' והתעלמת מהם הבא תביבם לאחיך כו' עד וכן תעב' לכל אבידת אחיך אשר תאבד מאתו ומצאת לא תוכל להתעל' וסקרא נוסי' מתקיל בלא הראה מצוה לאחיך ליה והתעלמת דרשינן לא תראה לאתעל' ולאו להעלמת פוכר מצוה הרוא' ומעלים עיני מאתו מליעל' ולבביב אבל אינו פוכר על הבא תביב' עד דאתא לידו וזה נרמו בקרא כמ"ם וכן תעשה לכל אבידת אחיך אשר תאבד מאתו ומצאתם ודרשו בגמרא בריש פ"ק דב"מ ומצאתה דאתא לידו משמע ב"ם . מ"כ הטור וראינו כמ"ם בס' הביב דקרא בקיצו וכוונתו לפוסו דבת' בו לא תוכל להתעלם דבוה אוסרה משמע לאתא לידו וכמ"ם ודו"ק : כ כבר עבר אל לא תוכל לאיסורא דעביד עביד ומאי דהדרי אתנה בעלמ' סו' דיבה ליה ומפרש"ם בתוס' דהיינו אם לא הדרה עד אחר יאוש דבבר עבר אל לא תוכל להתעלם דאזריה רחמא' אלא יעלים עיניו מלאסור' לבעל' ואדרי בעלים עיניו עד אחר שנתייאש מאתו ובעם בבקר ל דאם"ם אינו פוכר אלאו דלא תנזול תשוב דביתה לעשה שב' בביב אבל אם הבא תביבם אבל אם מחזירה קודם שנתייאש נם אלאו דלא תוכל להתעלם אינו פוכר אע"נ דבוונתו היה מתחלה להחזיקו לעצמו וכן הוא בהריא אם כתו' דע' אלו מציאות (דף כ"ו) ובאשר"י אם "ולא כפ"ם שכת' דמיד שיין לבולה אבר עליו אז אשר לתקנו ע"ם : ג בר"א במקום שהוא חייב כו' עד סוף הסימן כן הוא לשון הטור ובתבאר' כסימני' שלפנינו ובפרישה כתבתי תראה מקום דבל א' מהן ע"ם : ד ושתהא בעין שהוכח כו' מיהו אע"פ שהוכח ל"ל במקום שראוי להתפקר בה שהיה אבידה דאל"כ שמא ייאם ממנה בשעת שהבדיל וכמ"ם בס"נ ועל"ל סי' רס"ב : ה שלא נתייאשו הבעלים הבעל אוני ייאנאה ישראל ויחזירנה לו : ו במקום שרוב העוברים שם ישראל כפרישה כתבתי דדוקא קאמר בזה דבשי שרוב העוברים שם יהיו ישראל דאין לרוכה כותים אמרינן דבתייאש מסתמא אם לא דרוב העוברים שם ישראל ולא שני בחמצה על מקצה וכ"ם בסיפא בשמצאה בעיר שרובה ישראל דחייב להחזיר אם לא שרוב העוברים שם כותים ונם שם בפרישה כתבתי שעם לחם לא אמרינן בזה לרוב וקרוב סולכין אחר הלוב והיינו רוב העיר דלא אמרינן כן אלא היכא דבקרוב אינו במקום שנמצא שם עצמו ונריכין לומר שבא לשם ממקום אחר וכבזה מסתבר לומר שבתבלבל לבא לשם מרוב בני העיר וק"ל : ז וכבנון כו' שיבא מיד בבפילתו דקי"ל יאוש אלא מדעת לא הוה יאוש כיון דבאיסורא בא לידו דהמוצאו דהרי לא ידעו מבפילתו בשעה שבאה לידו וכמ"ם בסי' רס"ב : ח דאם אבד ספרים כו' דאין מלרך לקנותם אלא ישראל ואינו מייאש מסן דשבר שיבריו ישראל הקונה ואתן בהן סימן וכ"כ מור"ם בהע"ם סימן רל"ו סס"ק : ט והקנקן מותר ואפי' אם הוא דבר אלא ברגים בעלי' בבפילתם מיד לא אמרינן שמא דישראל הוא וכ"ל יאוש אלא מדעת אלא תלינן אותו ברוב כותים ובודאי אל כותים שיש ת"ם הקנקן מותר : יוד ונתייאם מחבבם פי' מסתמא מייאם מחבבם כיון שרוב כותים שם ואינו צריך שיבא דבר שתרגים בו מיד בבפילתם וכמ"ם בסעיף אלאפי זה : יא אם היה בתוקה פי' דאינו בתוקה דאו

ליבא

הלכות אבידה ומציאה

רנט השבת אבידה מאיזה מקום חייב להשיבה וכו' ט' סעיפים :